

ایدا من قینوت

فد مغھورا یکن بیغ کوسوت

(علم فقہ)

اول

الحاج عبدالغنی بن الحاج ہجی

فقہ کل یغاکدوا

۲

ایدا من قسنتوت

فد مقرر اکین یغ کوسوت

(علم فقہ)

اول

الحاج عبدالغنی بن الحاج یحییٰ

فقہ کل یغکدوا

وکیل فنجوال

شریکت باجری

کوالا لمفور

حق چیتا ترقلیهارا

- چیتقن کتیک - ۱۹۸۹
- چیتقن کامقت - ۱۹۹۲
- چیتقن کلیم - ۱۹۹۶
- چیتقن کانم - ۲۰۰۰
- چیتقن کتوجوه - ۲۰۰۴
- چیتقن کلاقن - ۲۰۰۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على سيدنا محمد اشرف المرسلين، وعلى اله وصحبه اجمعين.

شکور کفد الله بهوا فغکل فرتام "ایدامن فننتوت فد مهورایکن یغ کوسوت" بهاکین عبادات دغن فرتولغن ثله تمت، مدهمدها من اف یغترکندوغ ددالم دهارفکن جادی فندوان یغبرکون کفد فمباچش.

مک مولای دري II رجب 1403 برسمان دغن 24 افریل 1983 برایکوت فول فغکل یغکدوا بهاکین معاملات اتو دغن عبارة یغلاءین دسبوت اوروسنیاک دان سکل یغبرسغکوت فآوت دغن دان باب النکاح.

جوابلی دان حکم

81. جوابلی ایت معنای مبرهکن اتو میندهکن کواس میملیک سسوات بندا اوله فنجوال کفد فمبلی دغن اد کنتین یغدا یذیتکن اوله شرع.

حکم جوابلی ایت اداله هاروس (صح دان حلال) ددالم اسلام⁽¹⁾

روکن جوابلی

فرتام - اورغیغ برعقد یأیت فنجوال دان فمبلی.
کدوا - بارغیغ دغقدکن یأیت هرک دان بارغ اتو بندا یغدجوال.
کتیک - صیغه یأیت ایجاب دان قبول.

(1) سندارائن سلوم اجماع علماء ایاله فرمان تومن "وَأَحَلَّ اللَّهُ الْبَيْعَ". ارتین: الله تعالى ثله مفعلاکن جوابلی. دان حدیث سفرت سیدان صلی الله علیه وسلم: "إِنَّمَا الْبَيْعُ عَنْ تَرَاضٍ". ارتین: بهوا سغکوم جوابلی ایت برکندوغ کفد کریضان. دان بکندا فونه دنان دمکن: "أَيُّ الْكُتُبِ أَحَبُّ إِلَيْكَ قَالَ قَالَ الرَّجُلُ يَسِيرُهُ وَكُلُّ بَيْعٍ مَبْرُورٌ". ارتین: انکه فراوسهان یقلبه بایک یا رسول الله! سیدان بکرج دغن تولغ اوده سندری. دان تیغ؟ جوابلی یغ میرور (یغ تیغ اد تیغ دای دان حیانة ددالم).

دسیني دترښکن روکن یڅکتیک دهلو مځیکوت سوسون
مطلع البدرین.

دالم باب اوروسنیاګ دان نکاح چرای اد تیک کات ۲ بهاس عرب
یغ سلالو دګوناګن یايت صیغه، اِیجاب دان قبول.

صیغه ایت معنای روف بنتوق فرکتان. اِیجاب ایت معنای لفظ
یغ مننجوق کفد مبري، دان قبول ایت معنای لفظ یغ مننجوق کفد
منریما.

بیلا دسبوت صیغه برارتي ترکندوغ ددالمن دوا فرکارا یايت
ایجاب دان قبول.

اصل مسئله جوابلي اتو نکاح کهوین برداسر کفد کریضان
دري کدوا ۲ فیهق تتافي فرکارا رضا ایت ترسمبوي ددالم هاتي،
درايت هندقله دامبیل کیرا دری فرچاکفن (لفظ) اتو تولیسن اتو
ایشارة.

سباګي چونتوه افبیل دسبوت اوله فنجوال ”ساي جوال بوکو
این کفد اندا دښن هرک لیم رښکیت“، ایت اِیجاب نماښ.

افبیل دسبوت اوله فمبلي ”ساي بلي بوکو این دښن هرک لیم
رښکیت“، ایت قبول نماښ.

بوله جوک دسبوت اوله فنجوال ”ساي جوال بوکو این دښن
هرک لیم رښکیت“، جواب فمبلي ”ساي بلي“ دښن تیدق دسبوت
بندا یغدبلي دان هرک، فون بوله ممدائي.
بیلا تله دلاکوکن اِیجاب قبول سدمکین ایت صحله جوابلي
سکالیفون دسبوت سچارا برګوراو ۲.

برسلاهن جیک دسبوت سچارا مځیجیق ۲ یغدمکین ایت تیدق
صح جوابلي کران فرکتان ۲ ایت دسبوت تیدق دقصدکن معنای.
ترماسوق دالم جملهکات اِیجاب:-

(ا) بندا اتو بارغ این باګي اندا دښن هرک لیم رښکیت اومفماښ.
(ب) ساي فرمیلیقګي بندا این کفد اندا دښن هرک لیم رښکیت.

(ت) ساي بريكن بندا اين كفد اندا دثن هر ك ليم رښكيت.
ترماسوق دالم جملهاكات قبول:-

(ا) ساي تريماله بندا اين دثن هر ك ليم رښكيت.

(ب) ساي رضاله بندا اين دثن هر ك ليم رښكيت.

(ت) ساي امبيلله بندا اين دثن هر ك ليم رښكيت.

(ث) ساي ميمليقكيه بندا اين دثن هر ك ليم رښكيت.

بياسن ددالم جوالبلي دان عقد ۲ يغلاءين ددهولوكن ايجاب درفد قبول تتافي بوله جو ك دان صح ددهولوكن قبول درفد ايجاب. مثال سفر ت كات فمبلي "اندا جوال كفد ساي بوكو اين دثن هر ك ليم رښكيت. جواب فنجوال "ساي جوالله كفد اندا"، صمله جوالبلي ايت.

دمكين جوا صح جوالبلي جي ك فنجوال بر كات "ساي جوال بوكو اين كفد اندا دثن هر ك ليم رښكيت". جواب فمبلي "اياله". اتو بر كات فمبلي "ساي بليله درفد اندا بوكو اين دثن هر ك ليم رښكيت". جواب فنجوال "اياله".

صح جوالبلي اورښيخ مځواس كدوا ۲ ايجاب دان قبول. دالم بهاس عرب دسبوت "مُتَوَلَّى الطَّرَفَيْنِ" يعني اورښيخ دي برايجاب دان دي جو ك بر قبول (اورښيخ كونترول كدوا فيهق). سفر ت بر كات سئورغ كفد فنجوال: اندا جوال بوكو اين دثن هر ك ليم رښكيت.

جواب فنجوال اي اتو ساي جوال. دان بر كات اي كفد فمبلي: اندا بلي بوكو اين. جواب فمبلي: اي اتو ساي بلي.

جادي دالم مسئله اين ساوله ۲ سئورغ سهاج برلفظ ايجاب دان قبول بگيمان فركتان يغدگاريس دباوهن.

صح ايجاب اتو قبول دثن ايشارة درفد دوا اورغ بيسو.

صح ايجاب دان قبول فاكي سورت اومقام سئورغ منوليس سورت كفد سئورغ لاءين دتمفت يغلاءين. ددالم سورت ايت دانتارا لاءين دتوليس "ساي جوال بوكو ساي برسام اين كفد اندا دثن

هرک لیم رښکیت، دښن شرط دقبول اوله اورښیځ منریما سورت ایت سمرت دگتآن: ”ساي بلي بوکو این دښن هرک سباق ایت“. دښن سرت سرت مړت کتیک سمفي بچانښ کفد ایجاب ایت، مک جیک لمبت دقبول سمرت برچاکف فرکارا یغلاین نسچاي مضرة (تیدق دلولسکن).

جوال معاطاه

فرکتان معاطاه ایت معنآن اونجوق بري، مقصودښ دسيني جوالبلي فاکي باير دوءیت بري بارغ تیدق اد چاکف اف۲ (تنفا ایجاب دان قبول) بکیمان بايق برلاکو فد ماس سکارغ دمرات۲ دنیا.

ددالم مسأله این اد دوا فنداقت علماء، ستغش مشتاکن تیدق صح جوالبلي ایت. منوروت این واجب اتس. تیف۲ درفد فنجوال دان فمبلي مولغکن بالیق اف۲ یغته دامبیل، سکیران سوده تیدق اد اد لاکي. واجب فولغکن کننتیښ، تنافي تیدق دتنتوت اف۲ داخرة کلک کران سوده اد کریضآن انتارا دوا فیهق.

منکل امام نووي دان سبهاکین درفد علماء یغلاین فول مشتاکن هاروس جوالن سچارا معاطاه ایت دان صح.

ستغه علماء یغلاین فول مشتاکن هاروس جوالن سچارا معاطاه ایت جیک فد بارغ یغ کچیل۲ سهاج سمرت داکيځ، ایکن، روتي دان سباکيښ (تیدق هاروس فد یغ بسر۲ سمرت تانه، رومه، کریتا دان سباکيښ).

یغدمکین ایلوق دان سیکیاله کیت برتقلید دښن قول این سفای تیدق کنا دوسا.

شرط فد ایجاب قبول

(۱) شرط فد ایجاب دان قبول بهوا جائن دسلائي انتارا کدوان دښن چاکف۲ یغ لاین یغتیاد کنا معنا دښن عقد. سکالیفون چاکف ایت سديکیت سمرت ساتو فرکتان اتو ساتو حروف یغاد معنا سمرت ”ق“ معنآن فلیهاراله. تنافي تیدق معاف دسلائي دښن فرکتان ”بهوا“

اد فون جيڪ دسلاڻي دڻن فرڪٽان يڻ اد ڪنا مڻنا دڻن عقد سڦرت شرط بوله فيليه (خيار) انتارا جادي دڻن تيدق دان شرط اد سڦسي. سڦرت برڪات فنجوال ”ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت“، دڻن شرط بوله فيليه (خيار). جواب فمبلي ”ساي بليه بوڪو اين دڻن هرڪ سڦرت“، اتو برڪات فنجوال ”ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت، دسڦسيڪن اوله فلان“، جواب فمبلي، ”ساي بليه بوڪو اين“ دڻن دمڪين ايت، صمله عقد ايت.

(ب) بهوا تباد دسلاڻي انتارا ڪدواڻ دڻن ديم يڻ لام يڻ مننجوڪن تا هندق ممبلي، تنافي ديم سڪجف تيدقوله مڦاف. (ت) تباد براوبه سبوتن يڦرتام دڻن سبوتن يڦكدوا جيڪ دسبوت دوا ڪالي سڦرت ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت بهڪن سڦوله رڻمڪيت“، ڇاڪف ماچم اين تيدق صح سلاڪي تيدق داولاڻي صيغه يڻ سڦفرن دوا ڪالي. مڪ جيڪ داولاڻي ڪالي يڦكدوا ايت دڻن سڦفرن سڦرت ڪٿاڻ ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت ساي جوال بوڪو اين ڪفد اندا دڻن هرڪ سڦوله رڻمڪيت“، مڪ دتريما اوله فمبلي صمله دڻن هرڪ سڦوله رڻمڪيت.

(ث) بهوا ددڻر اوله اورڻيڻ برهمڦيران اڪن لفظ ايجاب دان قبول ايت فد عادة سڪاليقون ساله سڻورڻن تيدق ڪدڻران. (ج) بهوا سچوچوق لفظ ايجاب دان قبول ايت فد معناڻ سڦرت سام جنيسڻ، سام ماچمڻ، سام صيڦتڻ، سام بيلاڻڻ، سام تونيش دان تڦڪوهڻ، مڪ جيڪ تيدق سچوچوق نسچاي تيدق صح. چوانتوهڻ سڦرت برڪات فنجوال ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت واڻ ڦيرق يڻ دڦڇه“، جواب فمبلي ”ساي بلي بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت واڻ ڦيرق يڻ سڦفرن.

اتو ڪٿاڻ ”ساي جوال ڪفد اندا بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت برتڦڪوه سلما سبولن“، جواب فمبلي ”ساي بلي بوڪو اين دڻن هرڪ ليم رڻمڪيت برتڦڪوه سلما دوا بولن“.

دان لاءين ۲ مثال يڅ تيدق سچوچوق فد جنيس، صفة دان لاءين ۲
سموان ايت تيدق صح.

(چ) تيدق دگنتوڻکن (دتعليقکن) دڻن سسوات اتو دڻن ماس
اومقام کتاڻ ”جيك باف ساي ماتي ساي جوال بوکو اين کفد
اندا دڻن هرک ليم رڻگيت اتو ساي جوال بوکو اين کفد اندا دڻن
هرک ليم رڻگيت سلما انم بولن“ سموان اين تيدق صح.

شرط ۲ باکي اورڻيڅ برعقد

دشرطکن فد فنجوال دان فمبلي:—

(۱) هندقله کدوان ايت اورڻيڅ اد کلايقکن بوله ممرباگي ۲ کن
هرتاڻ. دالم ايسٽيله فقه دسبوت مَطْلُقُ التَّصْرِيفِ. درايت تيدق
صح جوالبلي کانق ۲، اورغ کيلا دان اورڻيڅ دتکه برکواس فد
هرتاڻ دڻن سبب دڻو دان بودوه. تتافي همب سهيا صح ممبلي ديريڻ
درفد فغهولوڻ فد حال همب سهيا ايت ترماسوق کدالم کولغن
اورڻيڅ تياد کلايقکن برجوالبلي کران ممبلي ديري ايت مقصودن
مردهيکاکن ديريڻ. مثالڻ فغهولو برکات ”اکو جوالکن ديري اڻکو
دڻن هرک بکين ۲“. چاکف ايت سام ماچم چاکف ”اکو
مرديکاکن ديري اڻکو دڻن بيارن بکين ۲“.

(ب) تياد دفقسا فنجوال اتو فمبلي دڻن تياد سبئر، درايت تياد
صح عقد اورڻيڅ دفقسا منجوال هرتاڻ دڻن تياد سبئر. سباليقڻ صح
عقد جيك دفقسا دڻن سبئر، سفرت اورڻيڅ دفقسا اوله حاکم منجوال
هرتاڻ کران ممباير هوتڻ. سام ماچم اورڻيڅ دفقسا دڻن سبئر
اورڻيڅ اد فداڻ مکائن (اورڻيڅ مپوروقکن مکائن) يغدفرلو اوله
مانسي دفقسا اوله حاکم منجوال فد يغلبه دري حاجتڻ انتوق
ستاھون.

صح جوالن اورڻيڅ منجوالکن هرت اورغ لاءين يڅ ممقسا اي
منجوالکنڻ کران يگدمکين ايت سوده لبه درفد اذن فد حال هرت ايت
بوکن دي فوڻ.

(ت) اورڻيڅ ممبلي مصحف اتو قرآن ايت هندقله اي اسلام. مک
تيدق صح جيك فمبلي ايت اورغ کافر سکاليفون مرتد، مريک تيدق

صح مېليقي قرآن اتو اف جوا يثرتوليس فدان قرآن مسكيفون
ساتو حروف يث دتوليس دثن تجوان قرآن اتو ددالم علمو لاءين
يغاد مئندوئي ايات قرآن سمرت نحو اتو تركندوغي ددالم عزيزه،
كچوالي متاواغ امس اتو فيرق اتو قرطس يغاد برتوليس فدان اية
قرآن، كران كسادان مئحاجتي دمكين ايت (كران حاجة) دان تياد
دقصدكن قرآن.

دمكين جوا اتف رومه جيڪ اد فدان يث برتوليس اية قرآن
(كران حاجة دان تياد دقصدكن قرآن).

صح دجوال كوليت مصحف يثتله برچراي درفدان كغد اورغ
كافر كران ايت بوكن قرآن سكاليفون حرام اتس اورئيغ برحدث
مپنتوهن.

بكيما تيدق صح اورغ كافر مبلي قرآن، بكيو جوڪ تيدق
صح وكيلث مبليكن انتوق سكاليفون وكيل ايت اورغ اسلام. تتافي
صح اورغ كافر جادي وكيل مبليكن قرآن انتوق اورغ اسلام
چوما دي سنديري تيدق بوله مپنتوهن كتيك قبض (سره ميره)
كناله يث بروكيل ايت سنديري مئمبيلن.

تنتغ مباح قرآن دلولسكن اورغ كافر مېچان جيڪ اد هارفن اي
مملوق اكام اسلام دثن دهمكن كندوئثن دان جيڪ تياد هارفن
هندقله دلارغ اي مېچان.

سمرت اين جوڪ كتاب ۲ حديث دان كتاب ۲ اكام يث لاءين.

(ث) اورئيغ مبلي سهيا يث اسلام اتو يث مرتد جوڪ دشرطكن
اياث اسلام. مك تيدق صح اورغ كافر مبلي سهيا يث اسلام اتو
يث مرتد كران ماسيه اد لاكي كايثن دثن اسلام كچوالي يثدبليث
ايت بفاث سنديري اتو انقن سنديري يث كدواث مسلم يايت صح
بليث كران دثن سبب بلي ايت كدواث جادي مردهيك.

(ج) دشرطكن جوڪ فد اورئيغ هندق مبلي سنجات اتو الت فرغ
بهوا اي بوكن درفد كافر حربي سكاليفون اد فرجنجين كامانن دان
بوكن كافر ذمي يث دلوار نكري. مك تيدق صح دجوال سنجات كغد
مريكتيت.

صح دجوال سنجات کفد کافر ذمي یغ ددالم نکري سلما تباد
دکتهوي یغ اي منجادي فرکاکس کفد کافر حربي. دمکين جوا صح
دجوال سنجات کفد فندرهاک دان فرومفق تتافي حرام دجوال کفد
مريک جيک دسئک اي بوات مرومفق دئن سنجات ايت.

شرط فد بارئميغ د عقدکن

شرط فد بارئميغ د عقدکن یايت هرک دان بارغ جوالن:—

(۱) هندقله سوچي عينش اتو کنا نجيس يقبوله دسوچيکن. مک
تيدق صح دجوال بندا یغ نجيس سفرت انجیغ، اراق، گاديغ گاجه،
سومبو بادق دان لاین ۲۸. سکاليفون اي بوله سوچي دئن براوبه
اومقام اراق دان کوليت بقکي.

تياد صح جوال بندا یغ کنا نجيس يفتياد دافت هندق دبرسيهکن
(جوال سچارا برسنديرين) سفرت چوکا، سوسو، ميپق دان چچار
یغ کنا نجيس.

اد فون جيک بارئميغ دجوال ايت کنا نجيس دان دجوال سچارا
ايکوئن سفرت جوال تانه یقاد دأتس رومه یغ دايکت باتو ۲۸ دئن
فاسير یغ دامبيل درفد کولم جمن. صح جوالن تانه ايت کران
نجيسن ايت مغيکوت بارغ لاین یغ سوچي. جادي عقد ايت برلاکو
اتس یغ سوچي دان نجيس ايت ايکوت سام سچارا برفينده تائن
سهاج، (کادان سماچم ايت تا دافت هندق دايلق).

سفرت اين جوک حکوم منجوال سهيا یغ اد فد بدائن چف ۲ یغ
دچوچوق دئن جاروم دارهش جادي هيتم دان بروف ماچم ۲ کمبر
صخله دجوال دان نجيسن سچارا مغيکوت سهاج.

ترماسوقله ددالم کولغن اين صدقه ۲، هيبه ۲ اتو وصية دئن مات
بندا یقاد نجيس حکم صح سچارا فينده تائن سهاج تيدق چارا
ميليقکندي.

(ب) بارغ ايت اد منفعتش (اد کونان) فد شرع اومقام جوال اير
تفي فريکي اتو تفي سوئي فاکي توغ اتو جوال تانه یغ دلومکوق ۲
دفاذغ کران اد کونان. سکاليفون ککونان ايت اتوق ماس اکنداتع

سفرت انق کلدای یغ کچیل یغتلہ ماتې ایبوښ اتو یغتلہ برچرای
درفد ایبوښ کران بیلا بسر کلق بوله بوات کندران.

درايت تيدق صځ منجوال بناتځ ۲ یغ ملات دبومي سفرت اولر،
کالا، کومبځ دان سباکښ کران بناتځ ۲ ایت تیدق دکیرا سباکې هرت
مک مغلوارکن هرت (واځ) انتوق مبلېس دلارغ اوله شرع، کچوالي
بناتځ یغاد منفعة سفرت اولت سترا کران ستران، اتو لینته کران
انتوق مځهیسف داره اورغ ساکیت اتو سباکښ درفد بندا یغبرکون
مک سموان ایت صځ دجوالبلي.

اد فون تمباکو صځ جوک دجوالبلي انتوق مریک یغ مځهیسف
روکو، سبب اي ترماسوق دالم کمفولن بارغ ۲ یغ دهاروسکن تیاد
دلیل مځتاکن حرامن.

تیاد صځ دجوالبلي بناتځ بواس سفرت سیغا، هریمو دان سباکښ
کچوالي یغ اد کوناښ سفرت هریمو بینتځ انتوق فربوروان، سفرت
کاجه انتوق کندران، سفرت بروق انتوق ممتیق بواه ۲ هن، سفرت
لباه انتوق مادوښ، سفرت بوروغ مراق انتوق هیبوران فد ورنان،
سفرت کوچیځ جینق انتوق منعکف تیکوس دان ساومفمان، صحلہ
جوالبلي قد سموان ایت.

تیاد صځ جوالبلي بارمځیغ تیاد برکون دځن سبب سدیکیتن سفرت
دوا تیک بیجې کندوم اتو دوا تیک بیجې اځکور دان لاین ۲ درفد
بندا ۲ یغ تیاد نیلاین فد غالب. درايت تیاد واجب دکنتي جیک
دبناسکن سکالیفون حرام درمفس دان واجب دکمبالیکن کفد توانن.
حرام دان تیدق صځ منجوال راچون یغ بوله ممبونه اتو منچدراکن
سام اد سدیکیټ اتو باپق. تتافي جیک باپق بوله منداتځکن بهیا
دان سدیکیټ تیدق ممبیاکن دان اد کوناښ نسچاي هاروس دجوال.
(ساي راس راچون انتوق ممبونه سرثمک اتو ممبونه لالځ تا اد جالن
دکټاکن تا صځ دان حرام دجوال. مونکین مقصود علماء فقه مځتاکن
حرام دان تا صځ ایت فد راچون انتوق ممبونه مانسي اتو بناتځ یغ
تیدق بردوس).

دمکین جوک حرام دان تیدق صځ جوالبلي الت ۲ میوزیک دان
بوکو ۲ یغ مځندوځي فځتهوان یغ دحرامکن.

(ت) بهوا کدوان (فنجوال دان فمبلي) اد کواس مبري اتو مپره
باکي دتريما بارغ دان هرکاڻ.

درايت تيدق صڄ منجوال سهيا اتو بناثق يڄ سوده لاري اتو
يڄ سوده سست اتو يڄ سوده درمفس اورغ فد حال فمبلي تباد اوفاي
هندق مغمباليکن اتو مندافتکن باليق، تتافي جيک بوله دافت دڻن
تياد کنا بلنجا، صڄ جوالن ايت.

تياد صڄ منجوال بوروغ يڄ تربڄ داوان سکاليغون بياسڻ اي
باليق کسارڻن. کادان يڄدمکين ايت تيدق بوله دفکڄ کران بناثق
تيدق ممفوپاي عقل.

دمکين جوا تيدق صڄ منجوال لباه دالم سارڻن فد حال راجڻ
تيدق اد دالم سارغ ايت، تتافي کالو اد صحلہ دجوال کران بوله
دفرچيائي جيک اي کلوار اکڻ کمبالي سمولا.

تياد صڄ منجوال ايکن دان ساومفماڻ يڄاد ددالم کولم يڄ لواس
جيک سوکر هندق مغمبيلڻ دان صڄ جيک موده مغمبيلڻ. اد بايق
مسالہ ۲ يڄتياد صڄ جوالبلي تباد دافت هندق دسبوتکن کسمواڻ
کران ترللو فنجڄ. فنديقڻ جيک فد بارغ اتو هرک ايت اد
حال يڄ تا يقين مک جوالن ايت تيدق دلولسکن اولہ شرع کران بوله
مبساوا کفد تيفو داي دان تباد کريضان سالہ ساتو درفد دوا فيهق.
فرينسيف اسلام تا ماهو اد تيفو داي انتارا مانسي.

(ث) بارغ اتو بندا يڄ دعتدکن ايت دميليقي اولہ يڄ برعتد
دڻن ميلیک يڄ سمفرن. درايت تيدق صڄ جوال سببوات بارغ يڄ
بلوم دقبض (يڄ بلوم دتريما اتو بلوم اد دالم تاڻن) کران بلوم
سمفرن ميلیک.

فرکتان قبض ايت اصل معنائ فکڄ مقصودن دسيني سوده
دتريما، دفکڄ دان دامبيل اليه.

دمکين جوا تيدق صڄ جوال فُضُولِي (۱) يايت جوالن بارغ اورغ
يڄ فنجوال ايت بوکن وکیل دان بوکن ولي کفد توان بارغ کران

(۱) فرکتان "فُضُولِي" ايت لڄاهڻ درلد فرکتان "فُضُولِي" معنائ له. بيلا دسبوت فُضُولِي معنائ "اورلڄي ملهبي اتو
ملهبي" کدين دقبه "اي نسيه" دسبوت "فُضُولِي" معنائ جنيس يڄ سول ملهبي اتو ملهبي. مقصودن دسيني
اورلڄي بوکن سبالي توان فون اتو سبالي وکیل اتو سبالي فُضُولِي (فُضُولِي کاتق ۲) منجوال حق اورغ لاڻن.

بوکن میلکړ سکا لیفون دلولسکن اوله توانښ. این فندا فت قول
جدید^(۱)

تتافي منوروت قول قدیم جوال فضولي ایت ترهنتي اتس
کریضان توان یغ امفوښ بارغ، جیک ای ملولسکن لولسله (صح)،
دان جیک ای تیدق ملولسکن تیدقله صح. دندغ دري سکی دلیل
فندا فت این لبه قوت.

جیک سنورغ منجوال هرت مورث سفر ت بغاښ دسکاښ ماسیه
هیدوف تیبا ۲ پات سوده ماتي نسچای صح جوالنښ ایت.
(ج) بهوا فنجوال دان فمبلي متهوي اکن عین بارغ دان عین
هرک فد جوالبلي یغ مَعین (یغبرلاکو دهدافن مات کدوان)، اتو
متهوي اکن قدرښ دان صیفتښ فد جوالبلي یغ دفسن.

جیک فنجوال برکات: سای جوال کفد اندا ساله سپواه درفد
دوا بوکو این دغن هرک سکودي کاین نسچای تیاد صح کران تیاد
دکتهوي اکن عینښ یغمان ساتو.

دمکین جوا تیاد صح جیک برکات فمبلي: سای بلي بوکو اندا
این دغن ساله ساتو درفد دوا کودی کاین این، کران تیدق دکتهوي
اکن عینښ (عین هرک).

صح جوالن ساتو کنتخ کندوم دان ساومفمان یغترکندوغ دالم
ساتو لوښکوک، کران کدوا ۲ یغبرعقد متهوي قدر بندا یغدجوال
ایت.

صح دجوال ساتو تیمبون کندوم یغتیاد دکتهویکن سوکاتنښ دغن
هرک لیم رښکیت تیف ۴ سکنتخ اتو جوال تانه یغتیاد دکتهویکن
براف کاکي فرسکي دغن هرک لیم رښکیت تیف ۲ سکاکی
فرسکي.

تتافي جیک فنجوال برکات: سای جوال کفد اندا ساتو لوښکوک
کندوم یغتیاد دکتهویکن سوکاتنښ دغن هرک لیم زاتوس رښکیت

(۱) قول جدید (پشپاره) پایت فتوی امام شافعی سلسلې بریښنده دري پشپاد کهر دان قول قدیم (پشپاره) پایت فتوی
ماسی دپشپاد.

فد تيف ۲ ساتو کنتخ ليم رثمکيت، ستله دسوکت چيک بتول اد سراتوس کنتخ صخله جوالن ايت، دان چيک تيدق سمفي سراتوس کنتخ نسچاي تيدق صح.

دمکيتله دقياسکن فد مثال ۲ يغلآين، چيک دافت دکتھويکن عينش جوالن ايت صح. دان چيک تيدق دافت دکتھوي تياداله صح. ايتوله سببش تيدق صح منجوال بارثيغ غائب يعني تياد دليھت اوله فنجوال دان فمبلي اتو سالا سئورغ درفد کدواں سکاليفون کدواں براد دتمفت برعقد.

چارا ۲ مليھت

(۱) ممادا مليھت بارغ دان هرکاڻ دئن فاکي لوئمکوق، سکاليفون تيدق دکتھوي اکن بيلائئنش اتو سوکائئنش چوکف فاکي چوئق سھاج، سفرت کات فنجوال: ساي جوال کفد اندا سلوئمکوق برس اين دئن هرک بکين ۲. جواب فمبلي: ساي بلي. صح جوالن ايت تتافي مکروه کران ترکادغ مېاوا کفد مېسل. سباليقش کالو سکولوغ کآين اتو ساومفماڻ يفتياد دکتھويکن براف هيل، صح جوالن دئن تياد مکروه، کران بارغ ۲ فاکي لوئمکوق ايت برتينديه انتارا ساتو دئن يغلآين برسلاھن فاکي هيل تيدق برتينديه.

(ب) ممادا دليھت سسوات بارغ دهولو درفد عقد فد بارغ يڅ بياسن تيدق براوبه سھکک سمفي وقت برعقد.

(ت) ممادا دليھت ستغه اتو سبھاکين سھاج درفد بارغ ايت چيک مننجوق کفد يڅ باقين سام ماچم يڅ دليھت. اومقام سلوئمکوق برس اتو سلوئمکوق کاجچ دانسباکين درفد بندا ۲ يڅ بياسن تيدق برلائينن سوکو ۲. کران بارغ ساومقام ايت بياسن سام لاهيرن دان باطينش، تتافي چيک لمفق لاهيرن تيدق سام دئن باطينش فمبلي بوله خيار (انتارا جادي دان تا جادي بلي).

اد فون چيک لوئمکوق ايت بواھ تميکاي اتو دليما اتو مھکا اتو سباکين تيدق ممادا دليھت سبھاکين سھاج مالھن کناله دليھت ساتو فرساتون.

تنتخ مليهت سسوات بارغ ايت دامبيل كيرا اف يث مناسبه دان
 يث فاتوت دليهت فد عاده بياس، اومقام ممبلي رومه دليهت بائونن،
 اتقش، سطحش، دينديغن، فاريتش دان لاءين ۲، دان ممبلي كبون دليهت
 فوكوء ۲، فاكرن دان فاريت ۲. دان ممبلي كاين دليهت دغن دبوک
 ليفاتنش دان دوا موکاژ جيک سبله لوار لاءين دان سبله دالم لاءين.
 دان ممبلي کتاب اتو مصحف دليهت سموا قرطس ۲.

ربا دان حکم

82. ربا ايت فد لغة معنائ برتمبه، دان فد شرع معنائ: برعقد
 منوکر ساتو بارغ دغن بارغ لاءين يث تا سام بايق دالم فنداغن شرع
 اتودتخکوھکن تريمان کدوا ۲ اتو ساله ساتو درفد کدوا بارغ ايت.
 يثدمقصودکن دغن بارغ دالم باب ربا اين اياه امس، فيرق دان
 مکانن، يثلاءين درفداش سمرت تمباک، کائين، تيمه، کته دان لاءين ۲
 تيدق ترماسوق دالم کمفولن بارغ ربا. بارغ ربا ايت دالم بهاس
 عرب دسبوت "رَبَوِي".

تيدق صح جوال امس دغن امس اتو فيرق دغن فيرق، اتو کندوم
 دغن کندوم ملينکن هندقله اد فداش تيک شرط^(۱)

فرتام: ماهو سام بايق اتو سام برت بارغ يث دجوال دغن بارغ
 يث جادي هرکاژ. مک جيک تيدق سام بايق سمرت برکات فنجوال:
 ساي جوال امس ساي يث سمرت ساتو کریم اين کفد اندا دغن
 سمرت ساتو کریم ستغه امس اندا دان دتريما اوله فمبلي، نسچاي
 تيدق صح عقد اين دان جادي ربا، اين دنماکن ربا الفضل

(۱) کران سبدا رسول الله صلى الله عليه وسلم: «وَلَا تَبْيعُوا الدَّقَبَ بِالْأَقَبِ وَلَا التَّوْبَقَ بِالْأَوْبَقِ وَلَا الْبُرَّ بِالْبُرِّ وَلَا الشَّعِيرَ بِالشَّعِيرِ وَلَا التَّمْرَ بِالْزَيْتُونِ وَلَا الْبَلْبَحَ بِالْبَلْبَحِ إِلَّا سَوَاءٌ يَسْتَوِي عَيْنًا بَيْنَ يَدَيْكُمْ يَدًا يَدًا مَخْلُفَةً هَيْدٍ الْأَصْلَافُ فَبَيْعُوا عِلْفَ شَيْئٍ إِلَّا كَانَ بَيْنَكُمْ يَدٌ».

مقصودش: جانن کامو جوال امس دغن امس، اتو فيرق دغن فيرق اتو کندوم دغن کندوم اتو شمير دغن شمير (سجنيس کندوم) اتو کروما دغن کروما اتو کارم دغن کارم، ملينکن ماهو سام بايق گادانن توني دان ۱۱ قبض.
 مک جيک برلا، بين جنس جواللم ايکوت سوك هاني کام اصلکن اد قبض.

جيك برلاءينن جنيس تتافي برسمآن علة، سڤرت جوال امس دځن
 فيرق اتو برس دځن ڪندوم، دشرطڪن ماهو اد دوا فرڪارا سهاج
 بهارو صڄ دان تيدق جادي ربا (ماهو اد قبض دان توني) تيدق مڃاف
 اد برلبه ۲هن سڤرت جوال ساتو ڪريم امس دځن ليم راتوس ڪريم
 فيرق اتو ساتو ڪيلو ڪريم ڪندوم دځن ساتو ڪيلو ڪريم سته برس.
 ادفون جيك برلاءينن جنيس دان برلاءينن علة سڤرت واځ رڻمڪيت
 دځن برس اتو داگيڻ اتو سباگيڻ تياداله دشرطڪن اف ۲، بوله
 برلبه، بوله برتڻڪوه دان سباگيڻ.

فرڪتآن علة ايت معنائ سبب، دسيني سبب ايت دوا، فرتام امس
 دان فيرق، ڪدوا مڪانن سڤرت ڪندوم، ڪروما دان لاءين ۲.

مڪ امس دځن امس	-	ساتو جنيس.
فيرق دځن فيرق	-	ساتو جنيس.
امس دځن فيرق	-	لاءين جنيس ساتو علة.
برس دځن برس	-	ساتو جنيس.
برس دځن ڪندوم	-	لاءين جنيس ساتو علة.
امس دځن برس	-	لاءين جنيس دان لاءين علة.
فيرق دځن برس	-	لاءين جنيس دان لاءين علة.

درفد ڪپتآن يفترسبوت پتاله بهوا جوالبلي يڃاد ربا ايت ايال
 جوال بارڱ دځن بارڱ يعني برتوڪر ۲ بارڱ، حال سماچم اين جارڱ
 دان سديڪيت برلاڪوڻ ددالم نڪري اين. يڄ بايق برلاڪو ايال
 بلي بارڱ دځن واځ، جادي ربا يڄبرلاڪو دالم نڪري اين ايال فينجم
 واځ باير لبه.

ترسبوت دالم مطلع البدرين داخير باب ربا (دسالين درفد
 ڪتاب لاءين) دمڪين ”برڪات شيخ ابن زياد: تياڊ تر تولق (تيدق
 لفس) دوس ممبري ربا تٽڪل برهوٽڄ ڪران ضرورة (ترفقسا) سڪيرا ۲
 جڪالو تياڊ ممبري ربا (ڪالو تا سڱوف باير لبه) تياڊ دفراو تڱندي
 (تا بري فينجم) ڪران اد باگيڻ (اورڻيڄ هندق ممينجم) جالن فد
 ممبري يڄ لبه ايت دځن جالن نذر اتو دفرميلقڪي اڪندي (دځن
 هيبه اتو هديه)، استميو فول (تراوٽام) جيك ڪيت ڪات نذر ايت

تيدق برحاجة كغد قبول فد لفظ اتس يځ معتمد (نذر ايت تيدق برکهندق کغد ايجاب قبول دسيسې قول يځ معتمد). مقصودن جيک دبري بايران يځ لږ ايت سچارا نذر لفسله دوساڻ کران ضرورة (ترفقسا). لږ جلس لاگي مقصودن دمکين:-

اورثيځ برهوتځ سچارا رږا تيدق لفس درفد دوسا رږا سکاليفون کران ضرورة (ترفقسا) اومقام جيک تياډ باير لږ سوده تنتو تا دافت فينجم، فد حال اي سائت فرلوکن واځ، جادي باگي مځيلقکن اتو هندق برلفس درفد رږا ايت اد ساتو جالن يايت بيانر يځلږه ايت دبري دځن سچارا نذر اتو هيږه اتو هډيه (سفرت دکتاڻ دوا فوله رځمکيت يځلږه اين نذر ساي کغد اندا) اتو اي تيدق سبوت چوما نية سهاج دالم هاتي بکيتو کران دسيسې قول يځ معتمد بهوا نذر ايت تيدق برکهندق کغد ايجاب دان قبول افتهلاگي هيږه اتو هډيه، کتيک ايت لفسله دوساڻ کران ضرورة.

ستغه درفد جوالن يځ دلارغ اوله شرع اياله جوالن دځن باير چکرام لږ دهولو کمدين جيک فمبلي برستوجو جاديله جوالن دان جيک تياډ واځ چکرام لسف، کران ماکن هرت اورغ دځن تياډ بالسڼ.

تياډ صځ جوال دځن شرط جوال بارغ حق فمبلي کغد فنجوال اتو کغد اورغ لاءين سفرت کتاڻ ”ساي جوال کغد اندا کريتا اين دځن شرط اندا جوال تانه اندا کغد ساي اتو کغد سفلان“. جواب فمبلي ”ساي بلي“ دځن دمکين نسچاي تيدق صځ.

تياډ صځ جوال بناتځ دان انقڻ يځ ددالم فروت دمکين جوا تيدق صځ جوال ايږون سهاج اتو انقڻ سهاج. تتافي صځ جوال بناتځ يځ بولتيځ ترماسوقله انقڻ سکالي دالم جوالن.

حرام احتکار بارغ مکانن اساسي، يايت بلي بارغ ايت موسيم موره دسيمفن دځن تجوان هندق دجوال دځن هرک يځ مهل کتيک اورغ سائت برحاجت کفداڻ.

حرام جوال بارغ يځ فرلو يځدباوا اوله اورغ کمفوځ کبندر دځن تجوان هندق دجوال دځن هرک بياس سکالي کوس (جوال تولق)

بیا ۲ فنیاک دبندر برکات کفد مریکثیت تیغکلکن کفد ساي ننتي
ساي جوالکن سديکيت ۲ دثن هرک یغ مهل، یغ حرام ایت اتس اورغ
بندر تیدق اتس اورغ کمفوغ تتافي جوالن ایت صبح.

حرام منجوال کروما اتو ائگور کفد اورغ ممبوات ارق جیک
دکتهوي اتو دسغک اي ممبوات ارق درفدان تتافي کالو شک ۲ اتو
داکق ۲ سهاج اي ممبوات ارق درفدان حکومئ مکروه.

حرام ممبلي اتس بلین یعنی ممبلي بارئیغ تله دبلي اورغ یغ ماسیه
دالم خیار دثن تیاد ایذین فمبلي یغفرتام دان دثن دبطلکن بلین
یغفرتام ایت دثن تجنوان برکهندقکن هرک لبه مهل.

صبح جوال دثن شرط خیار بگیمان اکنداتغ اتو دثن شرط بارغ
ایت تیدق اد یغ چاچت اتو بوسوق، اتو دثن شرط دفتیقکن (فد
بواه ۲ کایو) درفد فوکو ۲۰. دان صبح جوال دثن شرط اد سقسي وقت
برعقد کران تاکوت برلاکو کاینکاران.

خيار دان حکم

83. فرکتان خیار ایت معنائ بوله فیلیه انتارا جادي اتو تا جادي
بلي، اتو بوله دتاریق بالیق (بوله قنسیل).

خیار ایت اد تیک ماچم (ا) خیار مجلس (ب) خیار شرط (ت)
خیار عیب (چاچت).

فیلق فنجوال دان فیلق فمبلي دلولسکن بوله خیار مجلس (تمفت
عقد) سلاکي کدوان براد دالم تمفت عقد، سام اد هندق دتروسکن
(دلازمکن) جوالبلي ایت اتو هندق دقنسیل. جیک کدوان تله ممیلیه
لازم (جادي بلي) کوکورله حق خیار درفد کدوان دان جیک ساله
سئورغ ممیلیه لازم کوکورله حق دان تیغکل حق تولنئ.

دمکین جوا کوکور حق خیار کدوان دثن برفیسه (برچراي بدان)
کدوان ۲۰ اتو ساله سئورغ درفد کدوان دري تمفت عقد فد عرف
سکالیفون ترلوف اتو تیدق تاهوکن حکم.

جیک عقد ایت دالم رومه بسر افبیل برفینده کلائين اتو بیلیق
لائين ایت برفیسله نمائ. دان جیک دالم رومه یغ کچیل اتو دالم

فرا هو افبيل كلوار درفدان ايت بر فيسه نماڻ، دان جيڪ دتغه لافخ
اتو دالم گداي افبيل بر فاليخ ساله سئورغ درفدان بر جالن سديڪيت
ڪيرا ۲۱ ٽيڪ هستا ايت بر فيسهله نماڻ، تتافي جيڪ کدواڻ ڊيم دالم
تمفت عقد ايت اتو کدواڻ بر جالن برسام ۲ ڪبراف تمفت لاءين
سڪاليفون لڀه درفد ماس ٽيڪ هاري ماسيه ڪڪل خيار کدواڻ ڪران
تيدق بر چراي بدان کدواڻ.

هاروس باڪي فنجوال دان فمبلي اتو ساله سئورغڻ منشرطڪن
خيار دالم ماس يفترتنتو جائن لڀه درفد ٽيڪ هاري دري وقت
دشرطڪن، جادي دالم تيمفوه ايت کدواڻ بوله فيليه بلي تروس
اتو قنسيل، شرطن بارغ ايت تيدق بناس دالم ماس ايت سڪيراڻ
بارغ ايت جنيس يڄ بوله روسق باطلله عقد جوالبلي ايت. ملينڪن
جوالن بارغ جنيس ربا، جوالن يڄ ممباوا کفد مردهيڪ (سفرت انق
مبلي بفان يڄ سهيا) دان جوالن سلم (جوالن چارا فسانن) تيدق له
هاروس دشرطڪن خيار.

مڪ بارغ جوالن اتو منفعتن دالم ماس خيار شرط ايت دميليڪن
اوله سياف يڄ ملتق شرط سام اد فنجوال اتو فمبلي، تتافي جيڪ
کدواڻ سڪالي ممبوات شرط مڪ کاڌان بارغ ايت موقوف
(ترگنتوغ اتو ترهنتي) تيدق دميليڪي اوله سياف ۲، ۱، افبيل سمفرن
جوالن پتاله بارغ ايت ميليڪ فمبلي دري سڄق مولا عقد لاڳي، دان
جيڪ تيدق سمفرن (دقنسيل) بارغ ايت ميليڪ فنجوال.

حاصيل له قنسيل جوال دالم ماس خيار ايت دغن ڪٿاڻ: ساي
قنسيلڪن جوالن اين. دان تتف جادي جوال دغن ڪٿاڻ: ساي لولسڪن
جوالن اين اتو ساي تروسڪن دي اتو ساي لازمڪندي.

حاصيل له جوڳ قنسيل دغن فربواتن سفرت دستوبهي (فد سهيا
فرمفوان) اتو دمردهيڪاڪن اتو دجوال اتو دسيواڪن اتو دکهوينڪن
اتو دوقفڪن اوله فنجوال دان تتف جادي بلي جيڪ فربواتن ۲ ايت
دلاکوڪن اوله فمبلي.

سڪيراڻ دالم ماس خيار بارغ جوالن ايت دفاميرڪن انتوق
جوالن دغن اد ايڏين کدواڻ نسچاي تيدق دڪتاڪن قنسيل درفد
فنجوال دان تيدق دڪتاڪن تتف جادي بلي درفد فمبلي.

هاروس باکي فمبلي خیار دڻن سبب پات اد عیب (کچاچتن) یغ
اد لبه دهولو فد بارغ جوالن دڻن تیاد دکتھوین، دمکین جوا
فنجوال هاروس خیار جیک پات اد چاچت یغاد لبه دهولو فد هرک
یغتیاد دکتھوي.

چاچت فد سهیا یایت سفرت یغتلہ دفوتغ بواه کمالوانن اتو برزنا
اتو منچوري اتو فلاري اتو کنچيغ دتمفت تیدور اتو مولوت بوسوق
اتو کتیاق بوسوق. دان چاچت فد بناتغ سفرت منندغ، مڱیکیت،
کاسر برجالن سکیرا ۲ دتا کوتي جاتوه سیاف ۲ یغ منوڱکڻ اتو
ماکن سدیکیټ.

چاچت فد رومه سفرت رومه ایت جادي تمفت عسکر برهنٽي اتو
دسبلھڻ اد توکڻ دوبي مباسوه کاین بیسیغ دڻن همفسڻ اتو اد جین
یغ مڱاچو دان سباکڻ. دمکین جوا تیغ ۲ فرکارا یغ مڱورڱمکن
ذاتن اتو هرکان کورغ یغ مروسقکن تجوان یغ سبئر دبلي بارغ
ایت.

چاچت یغبرلاکو سلفس قبض تیدقله هاروس فمبلي هندق خیار
لاکي.

بیلا ددافاتي اد چاچت فد بارغ جوالن اتو فد هرک، بولیله
ساله سئورغ درفد کدوا فیھق ایت مولغکن بالیق کفد تولنڻ
دڻن قدر یغ سکرا فد عاده، تیدق مڱاف ترلیوات سدیکیټ کران
سمبھیغ اتو کران ماکن یغ سوده ماسوق وقتوڻ، دمکین جوا قضاء
حاجه هڱک سلسي دان جیک هاري مالم بولیله توڱکو هڱک صبح
(فاکي).

جیک فنجوال ایت براد دالم نکري هندقله دکمبالیکن بارغ ایت
کفدان اتو کفد وکیلن اتو کفد اورڱیغ بروکیل کفد دي اتو کفد
ولین سفرت باف اتو داتوئن اتو کفد وارڱن اتو دسرھکن کمحکمه،
دان جیک فنجوال ایت غائب (تیدق اد دالم نکري) دان وکیلن فون
تیدق اد هندقله درجو عکن کفد محکمه.

سلاين درفد ایت واجب اتس فمبلي منچاري اورڱیغ مڱیسیکن
فسخ اتو قنسیل ایت ماس دالم فرجلانن منوجو کتمفت فنجوال اتو
کمحکمه.

دشرطکن لاکي جاڻن دکوناکن بارغ. جوالن ایت ستله دکتهوي اد
چاچتن سکیراڻ فمبلي مپوروه سهیا یغدبلیش یغ چاچت ایت دځن
کټاڻ امبیلکن اکو ایر مینوم اتو اونجوکن اکو کاین ایت اتو فرکي
کونچي فینتو ایت اتو اټکت فلانا یغاد داتس بلاکغ کودا ایت
نسچاي تیاد بوله دکمبالیکن لاکي دځن چارا برکرس.

سکیراڻ تیدق دافت دکتهوي چاچت یغ لام ملینکن دځن دچاچتکن
فول سمرت دتبوق تلور بوروغ کسواري اتو بواه تمیکاي یغ براولت
ددامن اتو سباکین بهارو دکتهوي اد چاچت لام. نسچاي هاروس
دکمبالیکن دځن چاچت ایت دځن تیدق واجب ممایر کنتي چاچت یغ
بهارو ایت کران دغذورکن دالم فرکارا سچام این.

جیک برلاکو فرتلیشکاهن انتارا فنجوال دان فمبلي تنتغ چاچت لام
دان چاچت بهارو، فنجوال مځتاکن چاچت بهارو نسچاي دبنرکندی
دځن برسومغه دان سومغه ایت مځیکوت جوابن. مثالن: برکات
فمبلي ”ساي فولگن بالیق بارغ این دځن سبب اد چاچت لام“
جواب فنجوال: ”دي تیدق بوله فولگن بالیق دځن سبب چاچت یغ
دسبوتن ایت“. مک سومغه فون مځیکوت جوابن ایت دځن
برکات: ”والله، دي تیدق بوله فولگن بالیق دځن سبب چاچت یغ
دسبوتن ایت“

جیک اي منجواب: ”ساي تیدق مستي منریما چاکش ایت“. مک
سومغه فون مځیکوت جوابن ایت. (والله ساي تیدق مستي منریما
چاکش ایت).

جیک اي منجواب ”ساي تیدق سرهکن کفداڻ دځن چاچت
این سومغه“ والله ساي تیدق سرهکن کفداڻ دځن چاچت این.

اتو دجوابن: ”ساي تیاد سرهکن کفداڻ ملینکن سجهترا درفد
چاچت“. سومغه ”والله ساي تیاد سرهکن کفداڻ ملینکن سجهترا
درفد چاچت“.

حکوم این فد چاچت یخ تیاد ترغ لام اتو بهارو یعنی بوله جادي سوده لام اتو بوله جادي چاچت بهارو.

اد فون جيك پات چاچت ایت بهارو سفرت لوك یخ ماسیه باسه لاكي فد حال جوالن دان قبض سوده برلاكو سبولن اتو دوا بولن لالو مك حكومش دبنركن چاكف فنجوال دغن تيدق فايه برسومفه. سبالیقش جيك چاچت ایت تيدق مناسبه بهارو جادي مالهن سوده لام اومقام لوك یخ سوده بايك فد حال جوالن دان قبض بهارو برلاكو نسچاي دبنركن چاكف قمبلي دان تيدق فايه سومفه.

فرايغاتن: ستغه درفد فربواتن یخ مبولهكن قمبلي خیار چاچت یايت فربواتن تَصْرِیْه. معنات مبیركن تیتیق لمبو بهقق تيدق دفره سوسوڻ سفاي دسغك لمبو ایت بايق سوسو، فربواتن ایت حرام دان فیهق قمبلي بوله خیار دغن مبولهكن بالیق كفد فنجوال دغن سگرا، جيك سوده دفره سوسوڻ واجب اي مگنتي دغن سگنتخ کروما، دمکین جوا جوالن تانه یغاد فاریت ددالمن دتاھن اتو دامغ کتيك ملاكوكن جوالن دلفسكن ایرڻ دغن تجوان سفاي دسغك فاریت ایت بايق ایر. فربواتن ایت حرام جوگ سام ماچم مقهیتمكن رمبوت سهيا دغن داي اتو دكریتيغكن سفاي دسغك مودا اتو دسغك قوات بكرج. سموا فربواتن ۲ ایت مبولیهكن خیار دان قنسیل دغن سگرا.

تتافي ددالم مسئله مرچيغكن باجو سهيا دغن داوت هیتم سفاي دسغك فندي منولیس، تیاد حق باكي قمبلي خیار کران چوايڻ تيدق منچوب لبه دهولو. دمکین جوا مبولي کاچ دغن هرک فرمات تيدق بوله خیار کران کچوايڻ سنديري ایتفون کالو کاچ ایت اد هرک. سکیراڻ تيدق اد هرک لغسوغ نسچاي جوالن ایت تيدق صح.

بارغ جوالن سبلوم قبض

كدودقكن بارغ جوالن سبلوم دتريما (قبض) اوله قمبلي اداله دالم تغكوڻن دان اكوان فنجوال، سكاليفون قمبلي بركات تا افله بارغ ایت لفس درفد تغكوڻن اندا تیاد ترلفس جوگ. یقدهمکین نرقنسیلله جوالبلي ایت دغن بناسڻ اتو دبناسكن اوله فنجوال.

فيهق فمبلي بوله خيار جيڪ اد چاچت دالم ماس ايت اتو
دچاچتڪن اوله فنجوال اتو اوله اورغ لاءين، ڪتيڪ ايت ترقنسيلله
جوالبليش.

سام جوڪ حڪومث سڌرت چينچين جاتوه ڪدالم سوڻي اتو ڪدالم
لاءوت يڄ تا دافت هندق دامبيل لاکي دان سڌرت بوروغ ليار ترلفس
دري تاڻن اتو دري سڄڪر تٽافي سڪيراڻ بوله دافت باليق تباداله
دلؤلسڪن قنسيل.

سباليقڻ جيڪ فمبلي ايت سنديري يڄ مبناسڪن بارغ جوالن
دڻن تياد سبئر نسچاي دحڪومڪن اي تله قبض، دان جيڪ دڻن سبئر
سڌرت مبناسڪن بناتڄ مپرغ اتو سهيا مرته اتو سهيا ايت دبوات
منبوس فربونهن اتو فمبلي ايت راج يڄ مريئته تياد دحڪومڪن اي تله
قبض.

سلاڪي بارغ ايت بلوم دقبض فنجوال تياد بوله هندق
مفرباڪيڪن ۲ سڌرت جوال، هيبه، صدقه، دسيواڪن دان لاءين ۲.

بکيمان تله دپتاڪن بهوا قبض ايت تريما سراهن دان امبيل اليه
بارغئيج دبلي، مڪ فد بارغئيج بوله برگرقي دان دائمڪت حاصيلله قبض
ايت دڻن فنجوال مفهولورڪن بارغ ايت ڪفد فمبلي دان دامبيل دان
دسمبوت اوله فمبلي اتو دفڪڻ.

فد بارغئيج تياد بوله دفينده سڌرت تانه، رومه، فوهن ڪايو دان
لاءين ۲ بندا يڄ برت ممدائي دڻن فنجوال مپرهن ڪفد فمبلي دڻن
لفظ يڄ منجوقڪن سوروه قبض سڌرت ڪتاڻ سڪارغ ساي
ڪوسوڻمڪنله تانه اتو رومه اين انتوق اندا سرت سرهن انق ڪونچي
دان فيهق فمبلي ماسوقڪن بارغ ۲ جيڪ اد اتو مغاليه اف يڄ
فاتوت داليه، تياد مغاف اد تيغڪل سديڪيت ۲ بارغ ڪفوڀان فنجوال
ڪران ڪادان سماچم ايت دمعاڪن.

جوال توليه، اشراك، مرائبه دان معاظه

85. دالم باب جوالبلي بايق جوڪ مساله برلاڪو مفيكوت
ڪادان سڌرت جوال توليه، اشراك، مرائبه دان معاظه.

فرکتان تَوَلِيَه ايت معناه بري کواس اتو لنتیق، مقصودن دسینی منجوال عقد بلي یغته دلاکوکن سمرت برکات فمبلي کفد سئورغ لاین یغته مغهوي اکن هرک بارغ ایت: ”وَلَيْتُكَ هَذَا الْعَقْدَ“. ارتیش: ساي بري کواس کفد اندا اف یغ ساي بلي این. جواب اورغ ایت: ساي تریما، حکومث اي جوال بارغ ایت کفدان دئن هرک یغدبلیش ایت سکالیفون تیاد دسبوتکن هرکاڭ حکومث صح جوالن ایت.

فرکتان اِشْرَاك ایت معناه سکوتوکن. مقصودن دسینی فمبلي میغوتوکن اورغ لاین فد بلین ایت دالم عقد سمرت کتان: ”اَشْرَكَتُكَ فِي هَذَا الْعَقْدِ بِالنِّصْفِ“. ارتیش: ساي سکوتوکن اندا دالم عقد این دئن سفاروه. جواب اورغ ایت ساي تریما، معناه دي جوال سفاروه بارغ ایت جادي ساهم. جیک اي تیاد سبوت سفاروه صح جوک حکومث جادي ستغه سئورغ.

فرکتان مُرَابَحَه معناه سام ۲ دافت اونتوغ. مقصودن دسینی جوال بارغ یغته دبلي دئن کاونتوئنش سکالي سمرت کتان کفد سئورغ لاین. ”يُعْتُكَ بِمَا اشْتَرَيْتُ وَرَبِحَ دِرْهَمٍ لِكُلِّ عَشْرَةٍ“. ارتیش: ساي جوال کفد اندا بکیمان ساي بلي سرت اونتوغ ساتو درهم فد تیف ۲ سفوله درهم. جواب اورغ ایت ساي تریما، صحله جوالن ایت.

فرکتان مُحَاطَه ایت معناه کورغ اتو سوسوت. مقصودن دسینی منجوال بارئیع دبلي دئن کروکین سکالي سمرت برکات فمبلي کفد سئورغ لاین: ”يُعْتُكَ بِمَا اشْتَرَيْتُ وَحَطَّ دِرْهَمٍ لِكُلِّ عَشْرَةٍ“. ارتیش: ساي جوال کفد اندا اف یغ ساي تله بلي دئن کورغ ساتو درهم فد تیف ۲ سفوله درهم. جوابش: ساي تریما، صحله جوالن ایت.

ساتو مسأله یأیت جیک برکات فمبلي کفد سئورغ لاین: ”ساي جوال کفد اندا بارغ این بکیمان ساي بلي“ معناه ترماسوقله هرکاڭ سهاج.

ساتو مسأله لاکي یايت جيڪ اي برکات: "ساي جوال کفد اندا بارغ اين دثن اف يڄ کنا اتس ساي" معنائ ماسوقله هرکاڻ دان سگل بلنجا کلولا نڙ سڦرت اوفه سوکت. دلال. فنجاڪ. اوفه ائمکت. اوفه ختن (فد سهيا). بلنجا اوبت جيڪ دبلي کادائڻ ساکيت. بلنجا ماکن دان بلنجا چلوف (جيڪ بارغ ايت کائين). بلنجا ۲ يڄترسبوت منمفاتي فائده يڄ دامبيل درفد بارغ جوالن. تيدق ترماسوق جيڪ ستهه ۲ فرکارا ايت دکرچاکن سنديري. اتو اورغ لاءين سچارا سوکريلا کران تيدق کنا اتس اف ۲. مک جوال سماچم اين هندقله فنجوال دان فمبلي مڃهوي هرکاڻ فد مسأله يڄفرتام دان مڃهوي براف بلنجا يڄ کنا ايت فد مسأله يڄکدوا. جيڪ تيدق دکتھوي تيدق صح.

جوال اصول دان بواه

۸۱. بارمسياف منجوال تانه دثن اطلاق (تياد سبوت اف ۲ يڄاد داتسڻ) ترماسوقله اف يڄاد داتسڻ سڦرت بائونن، تلاڪ، فوڪوء ۲ يڄ هيدوف هڃڪ کاکر اومبيش دان فوهن ۲ تنامن سليشن، کچوالي بواه ۲ هن يڄ پات سوده توا کتيڪ عقد جوالبلي یايت جادي حق باگي فنجوال (توان تانه) ملينکن جيڪ دشرطکن بواه ۲ هن ايت ترماسوق دالم جوالن کتيڪ ايت جاديله اي حق فمبلي.

بيلا تياد دشرطکن هندقله فنجوال (توان تانه) ايت ممتيق اتو موتغ بواه ۲ ايت دثن سگرا کران مڃيلقکن درفد ککليروان.

بارمسياف منجوال دوسون ترماسوقله تانهڻ، سگل فوڪوء ۲ يڄاد داتسڻ دان سگل بائونن يڄاد ددالم دوسون ايت.

بارمسياف منجوال بناتغ سڦرت کودا ترماسوقله بسي ۲ تافقش تنافي تيدق ترماسوق فلانا يڄاد داتس بلاقش دان ککقش.

بارمسياف منجوال سهيا تيدق ترماسوق انتيغ ۲ يڄاد فد تليغان، چينچين دان کاسوتڻ.

هاروس دجوال بواه، کایو دان فرهومان یغ پات سوده توا ایسیث
(سوده ماکر)، سام اد دثن شرط دفتیق اتو دکرت اتو دچابوت اتو
تیدق شرط اف۲. اد فون منجوال بواه یغ بلوم توا جیک تیدق
ترماسوق دثن فوکوء۲۰ ثیاداله صح ملینکن دثن شرط دکرت (دتبغ)
کتیک ایت جوک، تتافی جیک بواه دثن فوکوء۲۰ ث ساتو هرک
هاروس دجوال دثن تیاد شرط کرت.

فرسلیسیهن انتارا یغبر عقد

87. افبیل فنجوال دان فمبلی تله برستوجو اتس صحن سسوات
جوالن تیبا۲ کدوا۲۰ برسلیسیه تنتغ چاراث سمرت تنتغ قدر بارغ
ایت. تنتغ هرک دان تنتغ جنیس سمرت امس دان فیرق، اتو تنتغ
تیمفوهرن فد حال ماسیغ۲ تیاد ممفوپای سقسی، اتو اد سقسی تتافی
سقسی ایت برچککه، کتیک ایت هندقله کدوا۰ برسومفه یغ
منچنتومکن نفی دان اثبات.

مک فنجوال هندقله برسومفه دثن کتا۰: "والله ساي تیاد جوال
کفد اندا دثن هرک لیم رثمکیت مالهن سوئگوهرن ساي تله جوال دثن
هرک انم رثمکیت اومفما۰.

فمبلی فول برسومفه دثن کتا۰ "والله ساي تیاد بلی دثن هرک
انم رثمکیت مالهن سسوئگوهرن ساي بلی دثن هرک لیم رثمکیت.

فرکتان۲ یغاد کاریس دباوهرن، یغفرتام ایت نفی (تیاد دجوال)
دان یغکدوا ایت اثبات (تله جوال) فد چاکف فنجوال.
دمکین جوا فد چاکف فمبلی یغفرتام ایت نفی (تیاد بلی) دان
یغکدوا ایت (اثبات) (ساي بلی).

افبیل کدوا۰ تله برسومفه مک عقد جوالبلی ایت تیاد ترفسخ
(تیاد ترقسیل) کمدین جیک کدوا۰ رضا اتس کاذا۰ دمکین ککل
عقد جوالبلی. سکیرا۰ تیاد کریضان کدوا۰۲۰ بوله قنسیل اتو ساله
سنورغ درفدان بوله قنسیل اتو دقنسیلکن اوله حاکم.

بیلا سوده قنسیل واجب اتس فمبلی مولغکن بالیق بارئیع دبلی
ایت برسرت دئن اف جوا تمباهن جیک اد، دان واجب اتس فنجوال
مولغکن بالیق هرگاڻ (لیم رئمکیت) جیک هرک ایت واغ برسرت
دئن اف جوا تمباهن جیک اد، فد بوکن واغ.

سبالیقن جیک بارغ اتو هرگاڻ ایت سوده تیدق اد لاکي اومقام
تله. دوقفکن اوله فمبلی اتو اوله فنجوال، اتو تله دجوالکن کفد
اورغ لاین کناله (مستی) دکمبالیکن کنتی بارئیع سؤومفماڻ (جیک
اد) اتو هرگاڻ ایکوت هرک ماس وقف اتو ماس جوال (جیک سوده
تیداد لاکي)، دان جیک سوده چاچت کناله تمبه براف کورغ درفد
هرگاڻ.

جکالو سئورغ مندعوا بهوا بارغ ایت جوال دان یغ سئورغ
لاکي مندعوا بارغ ایت هیبه، هندقله دسوروه برسومفه تیف ۲
درفد کدواڻ سومفه منافیکن دعوا تولن، سمرت برکات ساله
سئورغن: "سای جوال بارغ ایت کفد اندا دئن هرک سربو
رئمکیت". جواب یغ سئورغ لاکي: "بوکن جوال مالهن توان هیبهکن
سهاج کفد سای"، هندقله کدواڻ ۲ برسومفه دمکین: "والله بارغ
ایت سای تیدق هیبه کفد اندا دان برسومفه یغ سئورغ لاکي.
والله بارغ ایت اندا تیدق جوال کفد سای"، ستله دمکین سیاف
یغ مندعوا هیبه کناله ای مولغکن بالیق سربو رئمکیت.

جوال سلم

88. فرکتان سلم ایت اصل معنائ سره اتو تغکوه، مقصودن دسینی
یایت منجوال سسوات بارغ یغدصیفکن کفد تغکوئن سسئورغ
یعنی جوال سچارا فسانن فد ماس سکارغ اورغ سبوت اودر^(۱)

(۱) سنداران سلوم اجاع فرمان تومن: "يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا قُدِّمَتْ بِدِينٍ إِلَى أَجَلٍ مُّسَيٍّ فَاتَّبِعُوهُ" سورة
البقرة آیه 292. اوتین: "وامی اورغ برابان، افبیل برهون انسا کادو دئن هونغ یغدتغکوئن فد سوات
ماس هندقله کادو بوت سورت هونغ".

کات ابن عباس رقیق الله عنهما: آیه این تورون فد جوال سلم (ساوله ۲) جوال سلم ماچم بری فینچم دوات کفد
سئورغ دبایر دئن مارغیج دکهندکی.

روکن جوال سچارا فسانن این اداله لیم فرکارا:-

فرتام: مُسْلِم (فمسن). کدوا: مُسْلَمَ اِلَيْهِ (فتریمما فسانن).
کتیک: مُسْلَمَ فِيهِ (بارئیع دفسن). کأمفت: رَأْسُ مَالٍ (مودل اتو
هرک). کلیم: صِيغَةُ (ایجاب دان قبول).

سکل شرط فد جوالبلی: دشرطکن جوک فد جوال سلم این ملینکن
شرط ملیهت تیدق دشرطکن فدان.

لفظ ایجابش سمرت: "أَسْلَمْتُ إِلَيْكَ كَذَا فِي كَذَا". ارتیش:
"سای سرهکن کفد اندا سکین (دوءیت) انتوق بگین ۲". جواب اوله
فنریمما فسانن (قبول) "قَبِلْتُ". ارتیش: "سای تریمما".

اتو دغن عباده یغلاءین: "سای سرهکن کفد اندا واغ امفت فوله
رئگیت این انتوق دافتکن سای دوا هیلا کاین سترا سیام ورن
اوئو". جواب فنریمما فسانن: "سای تریمما". دان ای فون قبض
امفت فوله رئگیت ایت، لفس ایت بوله ای باوا بارغ ایت تروس اتو
برتقکوه دغن سوات ماس.

دشرطکن فد بارئیع دفسن ایت لیم شرط:

فرتام: بارغ ایت بوله دکتھوی دغن صیفتش مئیکوت کھندق
فمسن سکیرا ۲ تیدق دصیفتکن دغن صیفة یغ جارغ ددافاتی سمرت
لوء، یغبسر اتو جاریه دغن ادیقش اتو دغن انقش جیک دمکین
بیاد صح سلم.

کدوا: بارغ ایت بوکن درفد جنیس یغبرچمفور دغن جنیس
یغلاءین سکیرا ۲ تیدق دافت دفیسهکن جیک هندق دکتھویکن
جز، ۲اں سمرت هرئیس، مَعْجُون دان لاین ۲، جیک دمکین تیاد صح
سلم

کتیک: بارغ ایت بوکن درفد جنیس مکانن دماسق دغن افی
اومقام داکئج جیک هندق دماکن کنا کولای، اتو دکوریغ اتو دفعئغ
جیک دمکین تیدق صح سلم، کچوالی جیک بارغ ایت دباکر اتو
دفانسکن انتوق هندق ممبیداکن انتارا ساتو دغن یغلاءین ایت تیدق

مغاف سڤرت دفانسكن سارغ لباه انتوق مغاسيڤكن مادو دڭن
ليلينش يڤدمكين ايت صڤ سلم.

كأمفت: بارغ ايت بوكن درفد بارغ يڤاد دهدافن مات مالهن اي
هوٽڤ يعني تيدق اد دتمفت عقد چوما دصيفتكن سهاج دالم دتڤوڭن
فنريما فسانن، مك جيڪ دتنٽوكن كڤد فنريما فسانن سڤرت كٽاڻ:
’’ساي فسن كڤد اندا كاين اين دڭن واغ دوا فوله رڭمڤيت اين‘‘
جوابڻ: ’’ساي تريما‘‘، تيدڤله جادي سلم دان تيدق جادي جوالبلي
يڤدمكين عقد ايت تيدق صڤ.

كليڤ: بوكن بارغ ايت درفد تمفت يڤ تيدق ككل اداڻ سڤرت
سكجف اد دان سكجف فوتس. كالو فمسن بركات: ’’ساي فسن
كڤد اندا دڭن سڤوله رڭمڤيت اين انتوق دافتكن ساي ليم كيلو
كورما كمڤوڭ بدر‘‘. جواب فنريما فسانن: ’’ساي تريما‘‘، نسچاي
تيدق صڤ كران كمڤوڭ ايت سبواه كمڤوڭ يڤ كچيل بوله جادي
فوتس اداڻ دڭن سبب بنچان.

اداله دتڤسكن لاڤي يايت فد بارمڤيڤ دفسن ايت سلاءين درفد
جنيڤسڻ دان ماچمڻ:—

ڤرتام: هندڤله دصيفتكن دڭن صيڤه يڤبوله جادي هرگاڻ
برلاءين ۲ سڤرت سلم سهيا هندڤله دسبوتكن لاڤي ۲، ڤرمڤوان، عمور
لبه كورغ، تيڤڤي، رنده، سدرهان دان ورنان. دمكين جوا فد لمبو،
كمبيڤ دان لاءين ۲.

كدوا: دسبوتكن ڤدرڻ دڭن سوڤاتن اتو تيمباڻن اتو بيلانڻ.
كتيڤك: سبوتكن ماس يڤبوله دافت دتريما بارغ ايت سڤرت
سبولن اتو ساومڤماڻ فد سلم يڤد تڤوڭوڤكن. مك جيڪ دتڤوڭوڤكن
مساڻ دڭن داتڤ زيد اوڤمڤماڻ تيدق صڤ سلم ايت كران تيناد
دكتهوڤيكن بيلامساڻ اي داتڤ.

كأمفت: هندڤله بارغ ايت موجود (اد) فد غالبڻ اڤبيل دكهندڤكن.
مك جيڪ دفسن سسوات بارغ يڤ تيدق بوله اد كتيڤك دكهندڤكن
فد غالبڻ سڤرت بواه كروما جنيڤس رطب كتيڤك موسيم سڤوق تيناداله
صڤ سلم ايت.

کليم: دسپوتکن تمفت منريما بارغ ايت جيک تمفت اي برعقد
ايت تيندق لايق جادي تمفت منريما سفرت تغه لاءوت اتو دالم هوتن
اتو هندق فرکي کتمفت ايت کنا بلنجا.

کأنم: دکتهويکن قدر هرکاښ، جنيسښ دان صيفتش يڅ ددالم
تڅکوښن اتو دليهښ جيک هرک ايت اد دتنتوکن.

کتوجه: اد قبض انتارا فمسن دان فريما فسانن فد هرک دالم
تمفت عقد سبلوم کدواښ برفيسه، مک جيک برفيسه کدواښ سبلوم
تريمان هرک ايت نسچاي باطل عقدښ.

سکيراښ دتريما سفاروه دان يڅ سفاروه لاکي بلوم دتريما اد
دوا فندافت علماء، اد مڅتاکن تا صبح سموا سکالي، منکل سته
علماء يغلآين برفندافت صبح فد يڅ باقي، قول اين لبه دکت دڅن
يغسبنر.

يڅ دمقصودکن دڅن قبض ايت اياله قبض حقيقي. مک جيک
فمسن ايت میندهکن (حوالهکن) هرک ايت کفد اورغ لآين دان
دتريما اولهښ دالم تمفت عقد ايت جوک نسچاي تيدق ممداي کران
حواله ايت بوکن قبض حقيقي.

کلافن: بهوا عقد سلم ايت تيدق بوله دماسوقکن کدالمښ خیار
شرط کران هرکاښ تيدق بوله دتڅکوښکن تتافي بوله خیار مجلس.

بَابُ الْقَرْضِ

89. فرکتان الْقَرْضُ يڅ دگوناکن دڅن معنا الْإِقْرَاضُ دسيني اصل
معناښ فد لغه فوتغ اتو موتغ.

معناښ فد شرع عمليقکن سسوات بندا کفد سسئورغ دڅن شرط
دکمباليکن باليق ساومفماښ.

جادي ساوله ۲ فيوتغ ايت موتوغ سبهاکين درفد هرتان انتوق
دبري کفد يغبر هوتغ.

مقصودښ دسيني اياله مبري هوتغ کفد اورغ سام اد هوتغ دوءيت
اتو هوتغ بارغ، دالم بهاس ملايو بياسښ هوتغ ايت دگوناکن فد

دوءیت اتو واغ، دان فد بارغ دسبوت فینجمن علی کل حال کدوا ۲۰
ماسوق دالم باب این.

مبری هوتغ اتو دغن عبارة یغلا این فینجمن اورغ دوءیت اتو
بارغ ایت حکم سنه ۱۱ کران عمالز ایت منولغ اتو مریغنکن
کسوسهن دان دریتان اورغ.

حکم سنه ایت سکیرا ۲ اورثیغ هندق بر هوتغ ایت بلوم سمفی
کسوسهن کتاهف ترفقسا (سائمت برحاجه)، جیک دمکین ادا
واجب دبری هوتغ. سبالیق فول حرام دهوتغن اورثیغ تیدق
ترفقسا جیک دکتھوی تیاد هارفن دافت بالیق هوتغ ایت، دمکین
جوا جیک دکتھوی اتو دسغک (ظن) دکوناکن هوتغ ایت کران
معصیه.

ولو ماچم مان فون فد اورثیغ ترفقسا یغتیاد هارفن دافت بالیق
ایت حکم هاروس دهوتغن.

حاصیلله بری هوتغ ایت دغن ایجاب دان قبول سفرت برکات
فیوتغ "أَقْرَضْتُكَ هَذَا". ارتیش: ساي هوتغن کفد اندا بندا این
(سراتوس رثکیت این اتو سفوله کیلو برس این) دغن اندا
کمالیکن بالیق کفد ساي ساومفماں اتو کنتیش، اتو کتاں
"مَلِكُكُ" ارتیش: ساي میلیکن اندا بندا این دغن اندا کمالیکن
بالیق ساومفماں. اتو کتاں "خُدَّهٖ بِمِثْلِهِ" ارتیش: امبیلله این دان
بالیقن کنتیش.

جواب اوله یغبر هوتغ: "أَقْرَضْتُهُ" ارتیش: دغن واغ ایت اتو دغن
بارغ ایت تله تر هوتغله ساي، اتو کتاں "قَبِلْتُ قَرْضَهُ" ارتیش:
ساي تریماله واغ ایت اتو بارغ ایت سبائی هوتغ.

{1} دالم حدیث مسلم نبی صلی الله علیه وسلم برسد: "مَنْ قَسَّ عَلَى أَخِيهِ قَرْضًا مِنْ قَرْضِ الدَّيْنِ نَفَسَ اللَّهُ رُوحَهُ قَرْضًا مِنْ قَرْضِ يَوْمِ الْقِيَامَةِ وَاللَّهُ فِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا دَامَ الْعَبْدُ فِي عَوْنِ أَخِيهِ". ارتیش: بارلئاف ملئکن ساتو
کوسهن سوداران دوفد بیراف کوسهن دنیا نچای الله تعالی لئکن ساتو کوسهن دوفد بیراف کوسهن
له هاری قیامة. الله سستیاس منولغ صبان سلاکری عیب ایت منولغ سوداران.

برکات ستغه علماء دالم مسأله هوتغ این تیاد دشرطکن ایجاب
دان قبول کران قیاس اتس مسأله جوال معاطاة.

دشرطکن فیوتغ ایت هندقله ای اورغیش لایق مغوروس اتو
مغکوناکن هرتار دغن تیدق کنا تکه (تیدق بیغکرافسی) دان دغن
کهندقش تیاد دققنا اوله سیاف ۲.

بارغیش دهورتغن ایت شرطن ایاله تیاف ۲ بارغیش صح دبوات
جوال سلم، منکل بارغیش تیاد بوله دبوات جوال سلم تیدق هاروس
دهورتغن کران بارغیش تا تئو صیفتن اتو یغ جارغ ادا تا دافت
اتو سوسه هندق مولغن بالیق ساومفماش.

افبیل تله دتریمه اوله یغبرهوتغ بارغ اتو واغ ایت جادیله ای
میلیکن یغمان دلولسکن ای مغکوناکن دغن سکهندق هاتیش، تتافی
فیوتغ اد حق بوله مناریق بالیق جیک تیاد برگنتوغ دغن حق
یغلا،ین. مک جیک اد برگنتوغ دغن حق یغلا،ین سمرت گادای
(سوده دگادین) اتو سوده دجادیکن مکاتب (فد سهیا) دان لاین ۲
تیاداله فیوتغ ایت بوله مناریق بالیق.

واجب دبایر هوتغ ایت مشیکوت سبراف بایق یغدفینجم جیک
فد بارغیش اد اوامفماش هندقله دبایر دغن ساومفماش دان جیک
بارغیش اد نیلاین هندقله دبایر دغن یغ سام روفان، دان کات
ستغه علماء دبایر دغن هرک نیلاین ایت.

سکیران یغ برهوتغ ایت مبابر دنکری لاین درفد تمفت ای
مغبیل هوتغ (دنکری لاین دري نکری تمفت ای مینجم) جیک هندق
میندهکن بارغ یغ دغولخ کنکری ایت کنا بلنجا هندقله فیوتغ
منتوت هرک متاواغ نکری تمفت فینجامن.

هاروس باکی فیوتغ مغکوناکن، فائده یغدبری اوله یغبرهوتغ
سمرت بایر بالیق دغن لبیه فد بیلاثن اتو فد صیفتن سمرت لبه مولیق
درفد بارغیش دفینجم دغن تیاد دشرطکن فد ماس برعقد وقت
مینجم کران سبدا نبی صلی الله علیه وسلم "إِنَّ خِيَارَكُمْ أَحْسَنُكُمْ
قَضَاءً" ارتیش: اورغیش بایک ۲ درفد کامو ایاله اورغیش لبه ایلوق

مباير هوتغ. تباد مکروه اي منريما يځ لبه ايت سام جوک تباد
مکروه منريما هديه درفد يغبر هوتغ سکاليفون درفد جنيس بارغ ربا
سفرت امس دان لاءين ۲.

يځ سبنرن فيوتغ منريما يځ لبه ايت دځن تباد برلفظ مالهن اي
برلاکو سچارا ايکوتن يآيت سام ماچم هديه سهاج.
سباليقن جيک يغبر هوتغ ايت مباير دځن لبه دان مندعوا بهوا اي
سځک ايتوله هوتغن يغسبنر کناله اي برسومغه لفس ايت اي بوله
منتأ باليق اف يغلبه ايت.

اد فون هوتغ دځن شرط دالم عقد اد فائده انتوق فيوتغ حکم
عقد ايت فاسد دان جادي ربا (بکيمان تله دپتاکن دالم باب ربا).
ستغه درفدان (درفد ربا) بري هوتغ دځن شرط سيوا بارغن
(بارغ فيوتغ) دځن سيوا يځ مهل اتو بلي بارغن دځن هرک يځ مهل
يغدمکين ايت حرام دځن اجماع جيک دشرطکن دالم عقد. کالو تباد
دشرط حکم مکروه دسيسې مذهب کيت شافعي دان حرام دسيسې
مذهب يغلانين. هاروس دلاکوکن هوتغ دځن شرط اد کاداي اتو اد
اورغ منجامين اتو اد سقسي (اينله يځ بايق برلاکو فد ماس
سکارغ).

دمکينله سدوتن درفد کتاب اعانة الطالبين جزء 3 موک 53.

باب الرهن

90. فرکتان الرهن ايت فد لغة معناه تتف، تنغ دان فد شرع
معناه مځکاديکن هرت بوات چاگران هوتغ^(۱)
اداله تندا کفرچيان دالم بهاکين حقوق ايت تيک فرکارا:
فرتام سقسي، کدوا کادي دان کتيک جامين. سقسي انتوق
مځيلقکن درفد ايشکر، کادي انتوق مځيلقکن درفد تا برباير دان
جامين انتوق مځيلقکن درفد کفان اتو بيشکراف.

(۱) سلفداران سېلوم اجماع اياه فرمان تومن: "الرهن مَقْبُوضَةٌ" سورة البقرة آية 283. ارتين: سځبران کامر
دالم مسافر تېلک حالت اورغ منوليسکن هوتغ انتبازا کامر منقله اد چاگران يځدنگ.

جيك هوتغ تيدق دباير اتو تيدق دسمفر ناكن مك بارغ چاگران
ايت بولله دجوال دان هر كاڻ انتوق منجلسكن هوتغ.

روكن گادي ايت امفت فركارا:

فرتام: بارغ اتو هرت يقدجاديكن چاگران (دسبوت مرهون).

كدوا: سبب داداكن چاگران (دسبوت مرهون به).

كتيك: صيغه يايت ايجاب دان قبول.

كامفت: كدوا ۲ يقرعقد دسبوت راهن (يغ مڭكادي) دان مرتهن

(فمڭ گاديان).

تيف ۲ بارغ اتو بندا يغ هاروس دجوال هاروسله دجاديكن
چاگران. مك تيدق صبح هوتغ دجاديكن چاگران كران سوكر هندق
مندافتكنش باليق، دمكين جوا منفعة سسوات بارغ تيدق صبح
دجاديكن چاگران كران تيدق اد كفرچيان سبب بوله بناس. دمكين
جوا تيدق صبح دجاديكن چاگران بارمئغ تيدق صبح دجوال سمرت
هرت وقف دان همب مكاتب، تنافي صبح دكاديكن ساهم دري
شريكة.

داداكن چاگران ايت كران برهوتغ، درايت تيدق صبح چاگران
كران بارغ سمرت فينجم كتاب دڭن داداكن چاگران بارغ لاءين، اتو
مناهن هرت يغ درمفسر دڭن اد چاگران بارغ لاءين، اتو امبيل بارغ
اورغ هندق ليهت دهولو سبلوم بلي دڭن چاگر بارغ لاءين اين
سموا تيدق صبح كران بوكن هوتغ.

تياد صبح گادي ملينكن دڭن ايجاب دان قبول سمرت بركات يغ
برهوتغ: ساي گاديكن اين كغد اندا. جواب فيوتغ: ساي تريماله
گاديان ايت.

التارا ايجاب دان قبول ايت دشرطكن برهوبغ جاشن دسلائي
دڭن فركتان يغ لاءين اتو ديم يغ لام، دان تياد دڭنتوغ (تعليق)
دڭن سسوات سمرت جيك سفلان داتغ اتو دوقتوكن سكين ۲ ماس
سمرت سبولن دان لاءين ۲ بكيماں شرط فد جوالبلي.

هاروس باكي يغ مڭكادي رجوع (تاريق باليق) فد گادين يعني
دقنسيل عقدن سبلوم دتريما اوله فمڭ گادي.

مك جيڪ سوده دتريما تياداله بوله دتاريق باليق، كالو
 دالم عقد كادي اد مقنديوئي شرط يڻ مروكيڪن فمڪڻ كادي
 اتو اورثيڻ مڱكادي سفرت تا بوله جوال افبيل سمفي تيمفوه هوتڻ،
 اتو منفعة بارڻ ايت كمبالي كڦد فمڪڻ كادي اتو اف يڻ برتمبه
 فد بارڻ ايت كمبالي كڦد فمڪڻ كادي اتو اف يڻ برتمبه فد بارڻ
 ايت ترماسوق جادي چاڪران تيدقله صح كاديان دالم تيڪ ۲
 مسأله اين، كران دالم مسأله يڻغرتام برتننڻ دڻن تجوان مقاداڪن
 كاديان. دالم مسأله يڻغرتام برتننڻ دڻن كهنديق عقد كادي كران
 تجوان عقدن بهوا منفعة بارڻ ايت انتوق يڻ مڱكادي، دان دالم مسأله
 يڻغرتام كران تيدق دكتهوي براف تمباهن ايت بوله جادي اد دان
 بوله جادي تا اد.

اداله شرط اورثيڻ مڱكادي دان فمڪڻ كادي اياه اورثيڻ
 لايق مقوروس هرتاڻ بكيماڻ فد جوالبلي دان لاءين ۲. مك ولي
 (باف اتو داتوء اتو فمڪڻ وصية) تيدق دلوسڪن مڱكادي هرت
 كانق ۲ اتو اورڻ كيلا. دان تيدق بوله منريما كادي انتوق كدواڻ
 (كانق ۲ دان اورڻ كيلا) ملينڪن كران ضرورة (ترفقسا) اتو كران اد
 اونتوڻ يڻ پات كتيڪ ايت بهارو دلوسڪن اي مڱكاديڪن اتو منريما
 كادي انتوق هوتڻ كران بلنجا مريڪ يڻ فرلو.

اورثيڻ مڱكادي (توان بارڻ) هاروس مڱمبيل حاصبل درفد بارثيڻ
 دكاديڪن اتو مڱكوناڪن منفعتن يڻ تياد مقورثمڪن عين بارڻ ايت
 سفرت تانه دان رومه بوله ددودقكي دان كندراڻ بوله دتوڻمڪڻ تنافي
 تيدق بوله ممبوات بائونن لاءين داتس تانه ايت دمڪين جوا دتانه
 دڻن تنامن يڻ بوله مقورثمڪن هرڪ تانه.

كمدين جيڪ بوله دافت منفعة درفد بارثيڻ دكاديڪن ايت دڻن
 تا فايه دباوا باليق كرومه يڻ مڱكادي اومفام همب يڻ فندي
 منجاهيت دان منوليس تيدقله. فايه دكمباليڪن كڦد يڻ مڱكادي
 (دبيرڪن درومه فمڪڻ كادي). سباليقڻ جيڪ تيدق بوله دافت
 منفعة (تياد دافت منجاهيت اتو منوليس) كناله دكمباليڪن كڦد يڻ
 مڱكادي دڻن اد سقسي جيڪ اد تهمه دالم فرمنتان كالي يڻغرتام.

تقدیرن بارغ اتو بندا ایت بناس ماس دالم تاغن یغ مځکادي دځن
تیاد تفصیرن (کچواینش) تیاداله واجب ای مځکنتی.

سلاین درفد منفعة منجاهیت دان منولیس فیهق یغ مځکادي
بوله ستوبهی همب سهیا ایت دان لاین ۲ بوتن یقدتکه دځن اد
ایذین فمځ کادي تتافی سبلوم دلاکوکن کرج ۲ ایت ای (فمځ
کادي) بوله مناریق بالیق ایذینش ایت سام جوک ماچم حکم اورمځیغ
مبیری وکاله کفد سسنورغ اد حق مچت وکیلش ایت سبلوم ای
میموات اف ۲ کرج.

ستله فمځ کادي مناریق بالیق ایذینش مک سکل فربواتن
یغ دلاکوکن اوله یغ مځکادي ایت لغا سموان (تا بوله دفکځ).

تیدق دتکه یغ مځکادي مموات فرکارا انتوق کبایقکن گادیان
سفرت دبکم دان دسلر کولیت انتوق مناھن اتو منچکه درفد فپاکیت.

بلنجا بارغ گادیان ایت سفرت ماکن همب، مکانن کودا دانسباکیش
واجب اتس یغ مځکادي، دان جیک گادیان ایت بوکن دی فوځ
(سفرت ای فینجم بارغ اورغ لاین) مک بلنجان واجب اتس توان یغ
فوځ.

بارغ گادیان ایت اداله امانه کفد فمځ کادي، جیک برلاکو
کروسقکن اتو بناس دالم تاغنش تیاد واجب اتس مځکنتی، ملینکن
جیک دځن سبب چواینش سفرت دتوځکځ کودا اتو دمواتکن اتس بارغ ۲
برت دانسباکیش، کتیک ایت واجبله ای مځکنتی.

جیک فمځ کادي مندعوا بارغ گادیان ایت سوده تیدق اد لاکي
کران تله بناس دځن تیاد میتاکن سبیش یغ پات اتو ترسمبویي
نسچای دبیرکن چاکف دځن برسومفه، اتو ای میتاکن سبیش یغ
ترسمبویي سفرت دچوري اورغ اتو میتاکن سبیش یغ پات سفرت
رومه ترباکر یغ دکتهوي اورغ دبیرکن چاکف ایت دځن سومفه
جوک.

بَابُ شَرِكَةِ

91. فرکتان شرکة ایت بوله دباچ دثن "شَرِكَةُ" اتو "شَرِكَةُ" اتو "شَرِكَةُ" (تیک وجه) فد لغة معنات برکوئسی. فرکتان این سوده ترکئل فد اورغ ملایو دتولیس دثن شریکه. معنات فد شرع یأیت عقد یغ منشابتن اد حق دالم سسوات فرکارا باکی دوا اورغ اتو لبه سچارا میلوروه⁽¹⁾ شریکه ایت تربهاکی کفد امفت بهاکین:-

فرتام - شریکه توبه بدان، دسبوت شریکه اَبْدَان، یأیت دوا اورغ برکوئسی برسام ۲ بکرج دثن توبه بدان (دثن تناک برسام) دالم ساتو ۲ فکرجان یثمان اونتوئن بر بهاکی دوا، سام اد فکرجان ایت ساتو ماچم سفرت کدوان کرج منجاھیت، اتو برلاین ماچم سفرت سنورغ بکرج منجاھیت دان سنورغ لاکي کرج موتغ. شریکه این تیدق صح دالم مذهب کیت شافعی کران بوکن برکوئسی هرت، سدغ تناک ایت تیدق سام دان صح دالم مذهب حنفي.

کدوا - شریکه سره، دسبوت شریکه مُفَاوَضَة یأیت دوا اورغ برکوئسی برسام ۲ بکرج دثن توبه بدان (سام ماچم شریکه اَبْدَان) اتو برکوئسی برسام ۲ مغلوارکن واغ (سام ماچم شریکه عنان) بکرج برسام ۲ منکل اونتوغ سام ۲ منداقت دان روکي سام ۲ منکوغ. شریکه این تیدق صح جوک دالم مذهب کیت شافعی کران تیدق ساییمخ تناک کدوان ایت دان صح دالم مذهب حنفي. کتیک - شریکه بقساوان اتو اورغ کنمان، دسبوت شریکه وجوه⁽²⁾ یأیت سفرت سنورغ برنام جمیل مبلي بارغ، کتاکنله

(1) سندھان سہلوم اجاع ایالہ حدیث الثانی بن یزید سنورغ یغ برکوئسی دثن نبی صلی اللہ علیہ وسلم سہلوم داوتوس منجادی رسول یثمان ای (السائب) برکمک دثن فرکوئسین ایت سلفس نبی داوتوس منجادی رسول یجرمی الناع جز 3 مولک 96.

(2) فرکتان وجوه ایت دامبیل دردد فرکتان وجہه معنات کنمان اتو کیران، مقصودن اورغ کنمان اتو اورغ برکوئسی دامبیل دردد فرکتان وجہه یجرمی مولک. یجرمی جز 3 مولک 97.

سفرت کتاب برهرک سربو رښکیت، دان سټورغ لاکي برنام
جلیل مېلي بارغ سفرت کاین برهرک سربو رښکیت کمدين
دچنټومکن کدوا ۲ بارغ ایت سچارا برکوښي لفسر ایت کدوا ۲
برسام ۲ منجوالکن کدوا جنیس بارغ ایت دان براف اونټوښ
دبهاکي دوا.

اتو سفرت سټورغ کنمان برنام جمیل امیل بارغ درفد اورغ
لاین اټس ټکوښ (سچارا اودر) دان دبریکنش کفد سټورغ یغتیا
کنمان برنام جلیل سچارا برکوښي سفای منجوالکن بارغ ایت دان
براف اونټوښ دبهاکي دوا.

اتو سفرت سټورغ کنمان دماسوقکن نامن کدالم شریکه سچارا
شیر کوسخ انتوق مټکوناکن نامن سهاج دان دافت اونټوښ برسام.
مک شریکه وجوه این تیدق صبح جوک کران تیدق اد کوښي دغن
مغلوارکن واغ ۲ یثمان تیدق سوپی درفد ایلټ مټیلټ.

کامفت - شریکه کلیکیر (ماچم کلیکیر فد هیدوځ لمبو) دسبوت
شریکه عنان یأیت دوا اورغ برکوښي برسام ۲ مغلوارکن مودل
منجالنکن سسوات فرنیکان دغن سکل شرط ۲ دان روکن ۲. شریکه
اینله یغ صبح.

روکن شرکه عنان لیم فرکارا. فرتام: یغبرعقد فیهق یغفرتام.
کدوا یغبرعقد فیهق کدوا. کتیک: فرکارا یغبرعقدکن (معقود
علیه) کامفت: کرج (فروجیق). دان کلیم: صیغه.

دشرطکن فد کدوا ۲ یغبرعقد هندقله مریک یغ لایق بروکیل دان
محادي وکیل. کران تیغ ۲ درفد کدوا منجادي وکیل کفد
کاوس سکالېفور ای اورغ بوت.

دشرطکن فد فرکارا یغبرعقدکن یأیت مودل هندقله ای درفد
هرت یغاد فربنديغن ساومفغان سفرت واغ رښکیت، تیدق صبح
هرت یغدیلاي سفرت کاین دان بناتغ دان اد ایډین دري ساله سټورغ
درفد کدوا کفد ټولن فد منجوال دان مېلي، منکل مودل ایت
عندقله برچمفور سلوم عقد سکیرا ۲ تیاد بیذا انتارا کدوا
حادي ماچم هرت یغ ساتو مېلوروه دغن تیدق دشرطکن سام بايق

مالهن منوروت قدر ماسيخ ۲، تنتخ اولتو غ اتو رو كي مغيكوتله قدر ماسيخ ۲ ايت جو ك.

دشرطكن فد صيغه يآيت لفظ يغ مننجوق اد كآيدينن فد برنياك درايت تيدق مهادا دثن كات "كيت سوده برشريكة" سهاج بهكن هندقله دسبوت "دالم فرنيكان" سمرت مېوات رومه اين دانسباكين.

دشرطكن فد كرج (فروجيق) هندقله اي اد مصلحة بوله دجوال دثن توني دان دثن متاواغ نكري. تيدق دجوال دثن هر ك يغ موره سدغ اد اورغ مناور لبه تيغكي درفد هر ك يغ هندق دجوال. تيدق بوله دجوال دثن برهوتغ دان تا بوله دثن متاواغ نكري لآين، تيدق بوله دجوال دثن رو كي يغ بايق دان جاتن دباوا بلاير (جيك بارغ ايت بوله دباوا بلاير) كلاين نكري، تيدق بوله دبري كغد اورغ منولخ كرج دثن فرچوما، سموان ايت تا بوله دثن تباد ايدين كاوان سكوئسي.

هاروس باكي تيف ۲ درفد دوا اورغ يغ برشريكة ايت فسح (قنسيل) عقدن (فچه كوئسي) فد سبارغ ماس بيللا ۲ سو ك. افبيل كدوان تله مئسوخن عقدن ترفچتله كدوان دري بركواس فد منجوال اتو بمبلي بارغ شريكة. سباليقن جيك سئورغ سهاج بركات: ساي فچه اندا درفد شريكة اين اتو اندا تيدق بوله بركواس فد بهاكين ساي تياداله ترفچت اورئمخ مچت ايت مالهن اي بوله بركواس فد بهاكين كاوان يغ دفچتن ايت.

دانلاكي ترفسخ شريكة دثن سبب ماتي سالا سئورئن اتو كيلا اتو فيتم يغ قوات.

دالم فركوئسين اين جيك برلاكو كاوانتوئن اتو كروكين كناله دكيرا منوروت قدر مودل ماسيخ ۲، جيك كدوان سام ۲ بكرج تيبلا ۲ دشرطكن دثن لآين درفد ايت نسچاي بناس عقدن كتيك ايت ماسيخ ۲ ترحق اوفه كرج سهاج، سكل جوالبليث صح كران اد ايدين. بارغ شريكة دالم تائمن سالا سئورغ يغ بركوئسي ايت سباكي امانه جيك اي مندعوا سوده دفولغكن كغد تولنن اتو مندعوا رو كي بكين ۲ اتو بناس بكين ۲ نسچاي دبركن چاكفن دثن سومفهن.

تتافي جيڪ اي مندعو بناسن دڻن سبب يڻ پات سفرت تر باڪر
 فد حال تيدق اد اورڻيڻ تاهو ڪنالو اي مياوا سقسي يڻ منرڻمڪن
 سبب ايت، لفس ايت بهارو دبئرڪن دي دڻن برسومفه اتس بناسن.

سڪيراڻ برلاڪو فرسليسيهن انتارا ڪدواڻ بڪيمان برايكوت:-
 (۱) ڪات ڪاون يڻ بارغ اد فد دي: بارغ اين ساي فوڻ. ڪات
 تولنڻ: بارغ ايت شريڪه فوڻ. اتو ڪتاڻ بارغ ايت شريڪه فوڻ.
 دان ڪات تولنڻ: بارغ ايت ساي فوڻ.
 ڪدوا ۲ مساله اين حڪمڻ دبئرڪن چاڪف اورڻيڻ بارغ ايت فداڻ
 دڻن سومفه.

(ب) ڪات ڪاون يڻ بارغ ايت اد فد دي: ڪيت سوده بر بهاڪي
 جادي اف يڻاد فد ساي اين ساي فوڻ. ڪات تولنڻ: بوڪن مالهن
 بارڻيڻ اد فد توان ايت شريڪت فوڻ.
 دالم مساله اين حڪمڻ دبئرڪن چاڪف ڪاون يڻ مڃنٽه ايت دڻن
 سومفهڻ ڪران اصل بلوم بر بهاڪي.

(ت) جيڪ سڻورغ درفد ڪدواڻ مبلي سوات بارغ، ڪتاڻ: ساي
 مبلي ايت انتوق شريڪه اتو انتوق ساي، ڪاونڻ مندوستاڪن تيدق
 فرچاي. حڪمڻ دبئرڪن چاڪف يڻ مبلي ڪران دي لڀه تاهو قصد
 دالم هاتين.

بَابُ وَكَالَةٍ

92 فرڪتاڻ وڪاله بوله دباچ دڻن ”وَكَالَةٍ“ اتو ”وَكَالَةٍ“
 (دوا وجه). معنائ فد لغة سراهن سفرت تَوَكَّلْتُ عَلَى اللَّهِ يعني
 ساي سرهڪن فرڪارا ساي ڪفد الله.

معنائ فد شرع يآيت سسڻورغ مپرهڪن فڪرجاڻ يڻ اي بوله
 ڪرجاڪن دڻن سنديري، فرڪارا يڻ منريما ڪنتي ڪفد اورغ لائين
 سفاي مفرجاڪنڻ دالم ماس هيڊوفڻ^(۱)

۱۱. سداراڻ فرڻان نومز ”لَا تَبْتَغُوا حُكْمًا مِنْ أَهْلِهِ وَحُكْمًا مِنْ أَهْلِيهَا“ - سورة النساء ايه 34. تجواڻن ليهڪورغ؛
 حڪم ڪدواڻ جنوامي اسري برديڪيل تا هندق بر بانيڪ، ملڪ هندقله ڪامو اڪلت وڪيل درفد ڪلوارڪ سوامي
 دان وڪيل درفد ڪلوارڪ اسري

بيلا دسبوت ”فرکارا یغ منریما کنتی“ تیدقله ترماسوق سمبیغ
دان فواس.

اورثیغ مپره دسبوت ”مَوَکَل“، اورثیغ منریما سراهن دسبوت
”وَکِیَل“، منکل فربواتن مپره دسبوت ”وَکَالَه“.
تیف ۲ فرکارا یغ مانسی هاروس مفرجاکن دثن سندیری
هاروسله فرکارا ایت دوکیلکن کفد اورغ لاین، اتو ای منجادی
وکیل فول درفد اورغ لاین ایت.

روکن وکاله ایت امفت فرکارا:

فرتام: اورثیغ مبري وکاله (مَوَکَل).
کدوا: اورثیغ مکنج وکاله (وَکِیَل).
کتیک: بندا اتو فرکارا یغ دوکیلکن (مَوَکَل عَلَیْه).
کامفت: صیغه (لفظ ایجاب دان قبول).

شرط اورثیغ مبري وکیل ایت هندقله ای صح مفرجاکن بندا
اتو فرکارا یغدوکیلکن ایت دثن میلیکن اتو دثن ولایهش. مک
تیدقله صح وکاله کافق ۲، اورغ کیلا دان اورغ فیتم، دان تیاد
صح اورغ فرمفوان دان اورثیغ ددالم احرام (محرم حج اتو عمره اتو
مطلق) بروکیل کفد اورغ لاین فد منکاحکن کدواش (سلما دالم
احرام) کران کدواش ایت تیاد صح مفرجاکن عقد نکاح دثن سندیری.
تتافی اورغ فرمفوان جیک مبري ایذین کفد ولیش انتوق منکاح
اکندی دثن مشکوناکن فرکتان وکیل سفرت کتان: سای وکیلکن
اندا فد معاوینکن سای، نسچای صح کهوینش کران فد حقیقتش ایت
بوکن وکاله مالهن ایت مغندوغي معنا مبري ایذین کفد ولیش ایت.
منکل ولي فول دلولسکن ای بروکیل دالم حق مولیهش (سفرت اتق
چچو دان لاین)

اد فون اورغ بوت دکچوالیکن درفد قاعده یغ ترسبوت، مک صح
ای بروکیل فد جوالبلي سکالیفون ای تیاد صح مفرجاکنش دثن
سندیری کران ضرورة.

شرط فد وکیل هندقله دتعیینکن دي (اورثیغ ترنتو) دان اي صح برکواس فد بارثیغ دوکیلکن کفدان، مک جیک تیاد برکواس اي فد بارغ ایت تیاداله صح اي منجادي وکیل، کران بیلا سئورغ ایت تیاد برکواس فد بارغ ایت دئن سندیري لبه اوتام تیاد صح فد بارغ اورغ لاین. جکالو سئورغ برکات کفد دوا اورغ، ساي جادیکن ساله سئورغ درفد اندا وکیل ساي نسچاي تیاد صح. دان تیاد صح منجادي وکیل اوله کانتق ۲. اورغ کیلا دان یغ فیتم، دمکین جوا فرمفوان فد عقد نکاح. دان تیاد صح اوله اورثیغ ددالم احرام فد مفعقدکن نکاح اورغ لاین سلما اي ددالم احرام.

شرط فد بندا اتو فرکارا یغ دوکیلکن (مَوَکَّلَ فِیْهِ) بهوا بندا اتو فرکارا ایت میلیک اتو حق مطلق باکي اورثیغ بروکیل، مک تیدق صح بروکیل فد منجوالکن سسوات یغ لاکي اکن دمیلیکن دان منطلاقکن فرمفوان یغ بلوم دکهوینش. کچوالی اتس جالن ایکوت باکي بندا یغدمیلیکن، مک صح بروکیل دئن منجوال بندا یغدمیلیکي دان دبلیکن دئن هرک بندا ایت بکین ۲ بارغ لاین. فرکتان یغ دکاریس دباوهر ایت ایکوتن باکي بندا یغ دمیلیک.

دانلاکي دشرطکن بندا اتو فرکارا ایت منریما کنتي (بوله دکنتي اورغ لاین مخرجاکن) بکیمان تله دپتاکن داول باب. یغدمکین صحلله بروکیل فد تیغ ۲ عقد سمرت جوالبلي، هیبه، فسح، نکاح، مولغکن بالیق بارثیغ چاچت دالم جوالبلي، منریما بالیق بارغ سمرت ایت، مندعوا، منجواب، دعوان سام اد فیهق سبله برستوجو اتو تیدق. دان صح بروکیل فد میلیک سسوات یغ هاروس سمرت مفیدوفکن تانه یغ تربیار، بربورو دان مقبیل کایو کران کرج ۲ ایت سموان جادي سبب باکي میلیک بندا ۲ ایت کفد موکل. این دئن شرط جیک دکرجاکن دئن قصد انتوق موکل تتافی جیک اي (وکیل) مخرجاکن دئن قصد انتوق دیرین دان انتوق موکل جاديله بندا ایت حق برسکوتو انتارا کدوان.

دانلاکي صح بروکیل فد مپمفرناکن حق بالسن سیقسا یغتهله دایدینکن اوله فمرینته نگیری، سمرت بمبونه بالسن (قصاص)، حد منودوه، حد زنا دان حد مینوم ارق.

تيدق دلولسكن بروكيل فد اقرار سمرت بركات كقد سنورغ
ساي وكيلكن اندا ممبوات اقرار (فعاكوان) كنتي درفد ساي ممتاكن
اد بگين ۲ بارغ انتوق سفان فد ساي، كران يعدمكين ايت سباكي
فرخبران ممتاكن اد حق سهاج تباداله صح سام ماچم شهاده (تيدق
صح وكيل جادي سقسي).

دمكين جوا تيدق صح بروكيل فد موثوتكن بارغ اورثيغ
چيچير اتو ترتيغكل، سچارا عموم دان فد عبادة سمرت سمبيغ
كچوالي حج دان عمره، مبري زكاة، ميمبليه قربان، عقيقه دان
ساومفمان.

دان جوگ تيدق صح بروكيل فد شهاده (فرسقسيان)، ايلاء، لعان،
برسومفه، ظهار، نذر دان تعليق طلاق.

دانلاكي دشرطكن فد بندا يغدوكيلكن ايت هندقله اي معلوم
(دكتهوي بارثن) سكاليفون سچارا سفونتن اومقام كات موكل ساي
وكيلكن اندا فد منجوال سكل هرت ساي اتو مرمدهيكاكن سكلين
همب ساي. سكاليفون تياد معلوم سكل هرتان دان سكلين همب
ايت صح جوگ.

تتافي تيدق صح وكاله كالو دكتان: ساي وكيلكن اندا فد سما
كرج ساي اتو ممبليكن تيف ۲ فركارا يغ سديكيت اتو تيف ۲ فركارا
يغ بايق.

واجب دپتاكن جنيسر بندا يغدوكيلكن سمرت بلي كريتا هندقله
دترثكن كريتا بواتن جرمن اتو بواتن جفون، نام جنيسش دان
لائين ۲ يغبرسغكوت فاوت دگنث، اتو سمرت بلي رومه هندقله دپتاكن
تمفتش دان نام جالنث دگنث تياد واجب ممتاكن هرگان.

دشرطكن اد لفظ يغ مننجوق كقد كريضان موكل اتو كنتيش سمرت
دكتان: ساي وكيلكن اندا فد بگين ۲، اتو ساي سرهكن فركارا
ايت كقد اندا، اتو ساي جاديكن اندا كنتي درفد ساي فد بندا ايت اتو
انداله وكيل ساي دالم فركارا ايت، اتو اندا جوالله بارغ ايت.
سموان ايت مننجوقكن كقد ايدين. اد فون وكيل تيدق دشرطكن
منريما (قبول) چوما شرطن جائن منولق سهاج. دان جيگ دقبولن
لبه ايلوق دان قبولن فول تيدق دشرطكن برسنگرا بگيمان عقد
يغلائين ۲.

سبالیقڻ جيڪ اي منولق سڦرت ڪٿاڻ: ساي تيدق تريما اتو ساي
تا هندق بوات، باطلله وڪاله ايت.

صح دوقتوڪن وڪاله ايت سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن اندا فد
مبواتڪن ڪرج اين هڻڪ بولن رجب اومفماڻ، دان صح دتعلیقڪن
ڪواسڻ دڻن ماس سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن اندا سڪارغ فد
منجوالڪن بارغ بکين ۲ دالم بولن رجب (جاڻن جوال سڪارغ)، تتافي
تيدق صح دتعلیقڪن وڪاله ايت سنديري سڦرت ڪٿاڻ: ساي وڪيلڪن
اندا ننتي بيلا سمفي بولن رجب.

وَڪَالَه مُطْلَقَه

وڪاله ايت دوا ماچم فرتام وَڪَالَه مُطْلَق (عموم). ڪدوا وڪاله مقيد
(دنتتوڪن) مڪ وڪيل تيدق هاروس منجوال سسوات بارغ اتو
مبليڻ دڻن وڪاله مطلق ملينڪن دڻن اد تيڪ شرط:

فرتام - دڻن هرڪ فاسران سماس ايتفون شرطن تيدق اد
اورڻيغ هندق مبلي لبه درفداڻ.

ڪدوا - جوالن ايت توني، تيدق بوله اي جوال دڻن برتڻڪوه
اتو دڻن روڪي يڻ بايق.

ڪتيڪ - دڻن متاواغ نڪري دمان تمفت برلاڪوڻ جوالن ايت.
نيدق ڪيرا تمفت بروڪيل.

مڪ جيڪ تيدق دتوروتي شرط ايت سدغ بارغ يغدجوال تله
دسره ڪغد فمبلي ڪناله وڪيل ايت منڻڪوڻ هرڪاڻ ڪران ڪچواينڻ.
دان جيڪ بلوم دسره ڪناله اي مولڻڪن باليق بارغ ايت ڪغد موڪلڻ
اتو دجوال سمولا دڻن مڻيڪوت شرط ۲ يڻ تيڪ دڻن ايڏين يڻاد ايت.
سڪيران موڪل ممبرڪن دجوال دڻن برتڻڪوه يغدنتوڪن مسان
اومقام سبولن ڪمڻ ترغ پات ايڪوت سهاج ماس ايت، تتافي جيڪ
تيدق دنتتوڪن مسان (سڦرت ڪٿاڻ بوله جوال برتڻڪوه سهاج) ڪناله
ايڪوت ماس يڻ بياس فد عاده دالم حال ساومقام ايت.

جڪالو موڪل برڪات: جوالله بارغ اين دڻن براف سوڪ اندا
بِغِ هَذَا بِكُمْ شِئْتِ) هاروس وڪيل منجوال دڻن روڪي سڪاليفون

باق روکښ، تنافي تيدق هاروس دجوال دښن برتځکوه دان تياد
هاروس دجوال دښن متاواغ نکري لاءين.

جکالو اي برکات: جوالله بارغ اين دښن اف يځ اندا سوک
(بِمَا شِئْت) اتو اف يځ اندا فيکر فاتوت (بِمَا تَرَاهُ)، هاروس وکیل
منجوال دښن متاواغ نکري لاءين تيدق هاروس دجوال دښن روکي اتو
برتځکوه.

جکالو اي برکات: جوالله بارغ اين دښن ماچم مان چارا ادا
کهندق (بِکَيْفِ شِئْت) هاروس وکیل ايت منجوال دښن برتځکوه،
تيدق هاروس دجوال دښن روکي يځ بايق دان تياد هاروس دښن مات
واغ نکري لاءين.

دالم بهاس عرب فرکتان ”گَم“ (براف) ايت منجوق کفد
بيلاښن يځ بايق دان بيلاښن يځ سديکيت.

فرکتان ”مَا“ (اف) ايت منجوق کفد جنيس.

فرکتان ”کَيْفِ“ (مان ۲ چارا) منجوق کفد کادان ترماسوقله
جوال توني دان برتځکوه.

وکیل يځ دوکیلکن کفدان سفای منجوال سسوات بارغ تيدق
هاروس اي جوال بارغ ايت انتوق ديريښ سنديري، اتو انتوق انقښ
يځ کچيل اتو انتوق اورغ کيلا اتو انتوق اورغ دځو يځ مېذير کران
اد. تهمه مېمبيل اونتوغ اتو فائده ديري، سکاليفون اد ايدين درفد
موکل فد يځدمکين ايت، تنافي صح اي جوال انتوق بفان دان انتوق
انقښ يځ سوده بالغ لاکي رشيد (تيدق بودوه).

وکیل افبيل تله منجوال بارغ يځ دوکیلکن کفدان اي اد حق
منريما هرک توني بارغ يځ دجوال ايت دان بوله اي مېرهکن بارغ
جوالن کفد فمبلي. دمکين جوا اي بوله مېرهکن بارغ ايت کفد
فمبلي جيک هرک ايت دتځکوهکن تنافي اي تياد هاروس منريما
هرک افبيل سمفي تيمفوهرن ملينکن دښن اد ايدين بهارو درفد
موکل.

وکیل یغ دوکیلکن کفداښ سفای مېلي سسوات بارغ تیا داله
سیکيا اي مېلي بارغ یغ چاچت، کران فد بیاس قصد مېلي ایت میغ
برکهندقکن بارغ یغ بایک (تیدق چاچت)، مک جیک دبلیښ بارغ
یغتیاد دکتھویښ اد چاچت دښن برتغکوه اتو دښن واغ موکل جاديله
بارغ ایت کفو پان باکي موکل دان هاروس کدواښ (وکیل دان موکل)
مولغکن بالیق بارغ ایت کفد فنجوال.

جیک دبلیښ دښن هرک برتغکوه فد حال موکل ریضا دښن چاچت
ایت اتو دبلي دښن واغ موکل سندیري (دښن رضاښ) نسچاي وکیل
تیاد بوله مولغکن بالیق بهکن موکل سهاج یغبوله مولغکن بالیق
بارغ ایت.

اد فون جیک وکیل تاهوکن اد چاچت تیبا ۲ دبلیښ دښن واغ موکل
نسچاي تیدق صح بلین ایت، اتو دبلیښ دښن برتغکوه نسچاي بارغ
ایت جادي حق وکیل تیدق جادي حق موکل.

هاروس باکي وکیل بروکیل کفد اورغ لاین فول دښن تیاد ایډین
موکل دالم فرکارا یغ اي تیاد دافت مفرجاکن دښن سندیري دسبنکن
تیاد لایق دښن کرج ایت اتو تیدق ملایقکن دي بوات کرج ایت، اتو
لمه اي هندق مفرجاکن سکیرا ۲ جیک دلاکوکن جوک نسچاي دافت
سوسه بسر، کتیک ایت هاروس اي بروکیل سباکي وکیل دري فیهق
موکلن بوکن دري فیهق دیریش.

افبیل اي (وکیل ایت) تله بروکیل کفد اورغ لاین دښن ایډین
موکل مک جاديله وکیل یغکدوا ایت سباکي وکیل کفد موکل، دښن
حال دمکین وکیل یغفرتام تیدق بوله محبت وکیل یغکدوا ایت
سکالیفون سکیراښ اي جادي فاسق کران ایډین یغدبري کفد وکیل
یغفرتام ایت دالم مساله وکاله جوا تیدق دالم مساله محبت.

سبالیقن جیک موکل برکات کفد وکیل: اندا بوله بروکیل باکي
دیري اندا، مک اي فون بروکیل کفد اورغ لاین کتیک ایت وکیل
یغکدوا جادي وکیل کفد وکیل یغفرتام، مک وکیل یغفرتام بوله
محبت وکیل یغکدوا ایت، دمکین جوا موکلن ایت سندیري.

بيلا دكټاكن وكيل هاروس (بوله) بروكيل كغد اورغ لاءين باكي
 فيهق موكلن اتو باكي فيهق ديريښ كتيك هندق ميمليه هندقله اي
 ميمليه اورغنيڅ اد كفرچيان ملينكن جيڪ دنتنوكن اورغڻ اوله موكل
 كناله وكيل ايت منوروتڻ.

وځاله مقيّد

سكيران موكل بركات: هندقله اندا جوال بارغ اين كغد سفلان
 (اورغنيڅ ترنتنو) اتو فد ماس يغرترنتنو اتو فد تمفت يغرترنتنو اتو
 دغن بارغنيڅ ترنتنو واجب وكيل مغيكوت اف يغدنتنوكن ايت.
 جيڪ دكتان: جوال دغن هرڪ سراتوس رښكيت، تباداله هاروس
 وكيل منجوال دغن هرڪ كورغ درغد ايت سكاليفون سديكيت
 سباليقن هاروس اي جوال دغن هرڪ لبه درغد سراتوس كچوالي
 اد بنتاهن درغد موكل كتيك ايت تيدق هاروس اي جوالكن دغن لبه.
 دمكين جوا كالو دنتنوكن اورغڻ فول سفرت جوال دغن سكين كغد
 زيد تباداله هاروس وكيل منجوال دغن هرڪ لبه كران تعينڻ ايت
 منجوقكن اي هندق مبري دغن هرڪ څ موره.

جيڪ موكل مپورهن مبلي سڻيکور كمبيڅ بيري ۲ دغن صيفتن
 بکين ۲ دغن هرڪ دوا راتوس رښكيت اومفان تيبا ۲ وكيل دافت
 بلي دوا ايکور بيري ۲ دغن صيفه ايت دان ساله سڻيکورن مپماي
 هرڪ دوا راتوس رښكيت دان يڅ ساتو لاكي تيدق سام، مڪ جاديله
 بليڻڻ ايت حق باكي موكل كران تله حاصيل مقصودن دان برتمبه
 بايك لاكي كران دافت دوا ايکور. تنافي جيڪ تيدق اد ساله ساتون
 مپماي هرڪ دوا راتوس رښكيت مڪ بليڻڻ ايت تيدق جادي حق
 باكي موكل سكاليفون هرڪ كدوا ۲ بيري ۲ ايت بوله مپماي لبه دري
 دوا راتوس رښكيت كران تيدق حاصيل مقصودن، جادي بليڻڻ ايت
 ترثكوغ اتس وكيل سنديري.

باطل اوروسن وكيل اقبيل اي مپلاهي سوروهن اتو اراهن موكلن
 ددالم حال منجوال هرتان، سفرت اي سوروه جوال سڻورغ سهيا
 يغرترنتنو تيبا ۲ دجوالن يغلان اتو دسوروه بلي دغن واغ يغرترنتنو

تیباً ۲ دبلیش دثن واغ لاین اومقام ای دسوروه بلی کاین دثن دینار
 این تیباً ۲ دبلی دثن دینار لاین، اتو ای سوروه بلی فد ذمه
 (برتگوه) تیباً ۲ دبلیش دثن تونی. فندیقن اصلکن ای ملاکوکن
 کرج میلاهی اف یغ دارهکن اوله موکلش سکل اورو سنش ایت
 سموان باطل تا بوله دفاکی.

سکل بندا اتو بارغ بغداد فد وکیل ایت اداله سباکی امانه،
 مک جیک برلاکو کبناسان دثن سبب چوایش واجب اتسش ممکنتی.

ستغه درفد چوای بارغ هیلغ دثن تیاد دکتھوی ماچم مان هیلغش
 اتو ای سیمفن فد سوات تمفت کمدین ای لوف دمان سیمفنش،
 اتو اومقام کاین دان کودا (ترماسوق کریتا) یغ دسوروه جوال
 تیباً ۲ دفاکیش اتو دتوئگکش، کادان سماچم این سما مواجیکن ای
 ممکنتی تنافی تیدق ترفجت درفد منجادی وکیل.

سکل جوالبلی دان سکل یغ برسقکوت فاوت دثنش سفرت
 ملیهت بارغ یغ دبلی، قبض دالم مجلس دان لاین ۲ ترتگومله اتس
 وکیل ملقسناکش.

اورئمیخ منجوال بارغ کفد وکیل بوله منتا بیارن هرک بارغ ایت
 درفد وکیل جیک سوده دتریمان درفد موکل، دان جیک بلوم دتریمان
 درفد موکل اد دوا مسأله (ا) تیدق بوله دمنتا درفدان جیک هرک
 ایت اد دتنتوکن فد تاثن موکل. (ب) بوله دمنتا درفد وکیل جیک
 جوال ایت اتس تغوئمنش (جوال ذمه) دمکین جوا جیک فنجوال تیدق
 ماعتراف اکن وکالهن (فنجوال ایغکرکن اورغ ایت وکیل، اتو کتات
 سای تا تاهو)، کران بیاسش اورغ مبلی بارغ ایت انتوق دیریئ
 جادی عقدن فون ایکوت سرت (انتوق دیریئ).

اد فون جیک فنجوال ایت ماعتراف وکاله ایت بوله ای
 منتوت بایران درفد کدوان سکالی یایت وکیل دان موکل کران
 کدودقکن وکیل کتیک ایت سباکی فنجامین دان موکل سباکی
 اورئمیخ دجامین (توان اصل).

سکیراڻ وکیل منجوالکن سوات بارغ دان تله دتريماڻ هرک
جوالن ايت تيبا ۲ بناس دالم تائڻ سفر ت هيلغ اتو سباکيڻ سدڻکن
جوالن ايت سوده برلاکو مستي، مک فمبلي بوله منتوت کنتي
هرک ايت درفد وکیل سکاليفون اي ماعترافکن وکالهن (افتهلاکي
کالو اي تيدق اعتراف)، کمدين وکیل ايت بوله منتوت فول درفد
موکل اف يغدکنتيڻ ايت.

وکاله دان کدودقکنڻ

وکاله ايت سوات عقد يغ هاروس درفد کدوا ۲ فيهق يأت ايت وکیل
دان موکل، مک هاروس ساله سئورغ درفد کدواڻ فسغ اتو قنسيل
فد بيلا ۲ ماس مسکيفون سسوده مېبوات سسوات اوزوسن، دان
ماسيغ ۲ بوله مچت تولنڻ اتو مچت ديريڻ سنديري، سام اد دڻن
فرکتان مچت اتو سباکيڻ سفر ت ساي اڻمکت اتو ساي تاريق باليق اتو
ساي باطلکن وکاله درفد اندا، اتو ساي مناريق ديري درفد وکاله
اتو ساي تا سڅکوف لاکي منجادي وکیل اتو سباکيڻ. سکاليفون
تيدق دکتھوي اوله فيهق يغ کنا فچت.

دمکين جوک ترفچة وکاله دڻن سبب ساله سئورغ درفد کدواڻ
تله کلوار درفد کلایقکن مڅوروس هرتان سفر ت بيغکرافسي اتو کيلا
سکاليفون سکجف کيلاڻ ايت دان سکاليفون تيدق دکتھوي اوله
فيهق يغ سئورغ لاکي، دمکين جوا فيتم دان ماتي.

دانلاکي ترفسغ وکاله دڻن هيلغ ميلیک موکل فد بارڻيغ
دوکیلکن انتوق دجوال، اتو هيلغ منفعتڻ (فائدهڻ) درفد بارغ ايت
سفر ت دوقفڻ اتو دسيواکن کفد اورغ.

دمکين جوا دڻن سڅهاج موکل انکارکن وکالهن ايت دڻن تياد
سبب، تتافي تياد ترفسغ جيک انکار دڻن ترلوف اتو کران هنيق
مليندوڻکن حال ايت درفد اورڻيغ ظالم.

سکیراڻ برلاکو فرسليسيهن انتارا وکیل دان موکل سفر ت:-

(۱) برسليسيه دالم سوال وکاله اومقام برکات وکیل: اندا
سوده وکیلکن ساي، دان برکات موکل تيدق، ساي تياد وکیلکن
اندا.

(ب) برسلیسیه تنتخ صیغه وکاله سفرت کتاث (وکیل): اندا سوده وکیلکن ساي جوال بارغ ایت دثن برتغکوه اتو دبلي دثن هرک دوا فوله دینار، دان کات موکل: تیدق، ساي وکیلکن اندا جوال توني، اتو دثن هرک سفوله دینار.

حکمښ فد کدوا ۲ مسأله این دبئرکن چاکف موکل دثن سومفهښ.

(ت) برسلیسیه تنتخ بناس هرک سفرت وکیل برکات: ساي سوده تریما هرک بارغ ایت تنافي بناس دالم تاغن ساي (سفرت هیلخ دان سباکین) دان موکل تیدق فرچاي یخ اي سوده تریما هرک ایت درفد فمبلي، حکمښ دبئرکن چاکف موکل دثن سومفهښ ایتفون شرطښ بهوا برسلیسیهښ ایت برلاکو سلفس بارغ جوالن تله دسرهنک کفد فمبلي، اد فون جیک بلوم دسرهنک. کفداښ حکمښ دبئرکن چاکف وکیل دثن سومفهښ.

(ث) برسلیسیه تنتخ فیوتخ انکار، سفرت موکل بري کفد وکیل واغ منتا بایرکن هوتخ کفد سفلان، کمدين وکیل برکات ساي سوده بایرکن هوتخ ایت کفداښ، تيبا۲ فیوتخ (فلان ایت) انکار، کتاث: تیدق اد بایر، حکمښ دبئرکن چاکف فیوتخ دثن سومفهښ کران اصل تیاد دبایر ستله اي برسومفه تنتوتن ایت ترتغکوغ اتس موکل.

سکیران وکیل برکات: موئل سنديري سوده بایر هوتخ ایت حکمښ تیدق دبئرکن چاکفښ ملینکن ماهو اد سقسې.

(ج) جیک موکل اتو توان فوښ بارغ اتو فمودل منتوت کمبالي بارغ یخ دوکیلکن، اتو بارغ یخ دامانهکن کفد فمکخ امانه، اتو اهل شیر منتا بالیق شیرښ اتو مالک (توان فوښ مودل) منتا بالیق درفد عامل (یخ منجالنکن فرنیگان) تیاد هاروس مریک برکات: کامي تا هندق مولغکن کمبالي ملینکن دثن دسقسیکن لبه دهولو، کران تیاد دکهندقکن بکیتو سبب حکمښ دالم تنتوتن این دبئرکن چاکف توان فوښ دثن سومفهښ سهاج.

(ح) اورثیخ مرمفس بارغ اورغ، دان تیف۲ اورثیخ تیدق دبئرکن چاکفښ مقتاکن اي تله مولغکن بالیق بارغ اورغ دثن

سومفهن سفرت فمكڻ ڪادي، فپيوا بارغ اورغ دان مريك يڻ مينجم
بارغ اورغ، مريڪنيت هاروس ملبتكن فولغ بارغ يڻاد دالم تائمن
سفاي دسقسينكن لبه دهولو ڪران ڪاڏانن ايت تيدق چوڪف دڻن
سومفه.

(خ) جيڪ سنورغ مندعوا (مهاڪو) اي وڪيل منريما بارئيڻغ اد
فد زيد، حڪمن تيدق واجب زيد مولقنن باليق بارغ ايت ڪفڏان
ملينگن هندقله اد سقسي منرڻڪن وڪالهن ايت، ڪران بوله جادي
موڪل انڪار (تيدق مهاڪو اد بروڪيل)، تتافي جيڪ اي (زيد) فرچاي
هاروسله دبريڪن ڪفڏان.

دمڪين جوا حڪمن جيڪ سنورغ مندعوا (مهاڪو) بهوا بارئيڻغ اد
فد زيد ايت تله دحوالهڪن (تله دفينده ميلڪ) ڪفڏان اتو اي
وارث ڪفد زيد اتو مندافت وصيه درفڏان اتو اي ممڪڻ وصيه باڪي
زيد دان زيد ممبرڪن دعوانن ايت، مڪ واجبله اتس زيد ممبريڪن
بارغ ايت ڪفڏان.

باب الْعَارِيَّة

93. فرڪٽان العاريه ايت بوله دباچ دڻن الْعَارِيَّة برسبدو ياءن
اتو الْعَارِيَّة، دان بوله جوڪ دسبوت عاره، اصل معنائن هيلغ سبنتر
ڪمدين اد باليق، مقصودن دسيني يائيت نام باڪي بارئيڻغ دفينجم دان
نام باڪي عقد فينجم مينجم، جادي باب اين ميتاڪن حڪم فينجم
مينجم بارغ⁽¹⁾

ڪاڏان مشارڪه مجموع ميمڻ سائنت برحاجة ڪفد فينجم مينجم،
درايت حڪمن سنة دان ترڪاڏغ جادي واجب سفرن مينجمڪن ڪاين
ڪران مڃيلق درفد فانس اتو سجوق اتو ڪران بوات مقصحن سمبهيڻ

(1) سندارن سلوم اجماع فرمان تومن: "وَتَعْلَمُونَ عَلَىٰ إِلَٰهِ وَاَتَقَوَّىٰ" ايه 2 سورة البانده. اوتين: هندقله ڪامو
برتولوغ منولوغ دالم فرڪارا يڻ بابلڪ دان فرڪارا يڻ مبادا ڪفد تقوى. دان فد ايه: "وَيَتَعْلَمُونَ الْعَاوَنَ"
ايت. ڪيائڪن علماء متفسيرڪن: دان جلاڪ اورئيڻغ تيدق بري فينجم بارغ ۲ ڪونان رومه سفرن بارغ، ڪافن.
تيا دان ۲۰۹ ڪفد جيڪان. دالم حديث بخاري دان مسلم: انه صلى الله عليه وسلم اسْتَغَارَ قُرَاسًا مِنْ
أَيِّ طَلْعَةٍ تَرَكِبَهُ. اوتين: بهوا رسول الله صلى الله عليه وسلم فرقه منجم ڪوڊا درفد او طلحه دان دتوڪنن

اتو فیسو کران هندق میمبلیه بناتخ محترم (یغ حلال دماکن)
دتاکوتی ماتی جادی بڅکی اتو سباکیښ.

تر کادغ حکمښ حرام سمرت مبري فينجم فارغ انتوق منچوري اتو
بوات معصیه.

اداله روکنښ امفت فرکارا:

فرتام: فمینجم، دسبوت "مَعِيرُ".

كدوا: اورثیغ مینجم، دسبوت "مُسْتَعِيرُ".

کتیک: بندا اتو بارغ فینجامن، دسبوت "مُسْتَعَارُ اتو مُعَارُ"
کامفت: صیغه یأیت ایجاب دان قبول.

دشرطکن فد فمینجم هندقله ای اورثیغ اد کلایقکن مغوروسکن
هرتاث (اورثیغ صح تبرعښ)، لاکي دغن کهندقښ. مک تیدقله صح
مبري فينجم اوله کانتق ۲، اورغ کیلا دان اورثیغ دتگه اوله محکمه
مغوروس هرتاث دغن سبب دغو اتو بیڅکرافسي، دان اورثیغ دفتیسا
مبري فينجم.

دشرطکن لاکي ای میلیک منفعة (ککونان) بارغ فینجامن ایت
سکالیفون تیاد میلیک عینښ سمرت بارثیغ دسیوان هاروس ای
مینجمکن کفد اورغ لاین، اد فون اورثیغ مینجم بارغ اورغ تیدق
هاروس ای مینجمکن کفد اورغ لاین دغن تیاد ایذین توانښ،
کران منفعة ایت بوکن میلیکن چوما دهاروسکن سهاج ای
مڅکوناکن، تنافي ای بوله مڅکنتیکن اورغ لاین یغ ساومقام دغنډي
اتو یغ کورغ درفداښ میمفرناکن حاجتښ سمرت تولغ مندوکن کریتا
کران ای عذور دان سباکیښ.

دشرطکن فد یغ مینجم ایت هندقله اورثیغ ترنتو لاکي اد
کلایقکن مغوروس هرتاث سندیري، مک تیاد صح دبري فينجم کفد
اورثیغ تیاد تننتو سمرت کات فمینجم: سای فینجمکن بارغ این کفد
ساله ستورغ درفد اندا بردوا، دان تیاد صح دبري فينجم کفد
کانتق ۲، اورغ کیلا دان اورغ دغو ملینکن دغن دعدقکن اوله ولین

(فعلولا مريك) ايتفون دشرطكن فد فينجامن يث تا كنا مځكنتي
سفرت فينجم درفد فييوا يث صح، كران تيدق صح سيف ۲ جوا
مينجم درفد فييوا يث فاسد كران واجب كنا مځكنتي.

دشرطكن فد بندا اتو بارئيځ دفينجم هندقله اي درفد بندا يځاد
منفعتن (فركونانن) دان بوله دكوناكن دځن كادان ككل ذاتن. مك
تياداله دلولسكن فينجم كلدي يث سوده لومفوه دان انق كلدي
يث كچيل كران تا بوله دكوناكن دان تياد صح فينجم بندا يث حرام
فركونانن سفرت الت ميوزيق، كودا اتو سنجات كفد اورغ كافر
حربي.

دانلاكي تياد صح فينجم بندا اتو بارئيځ هابيس ذاتن سفرت
ليلين، مكانن، داوت دان چلق كران هابيس ذاتن دځن دفاست،
دماكن، دتوليس. دان دچلق مات.

مكروه يث همفير حرام فروع (انق چچو) مينجم اصولن (باف
اتو داتوه) يث همب درفد توانن كران برخدما انتوق ديرين اتو انق
مينجمكن بفان يخته دسيوان كفد اورغ لاءين، دمكين جوا مينجم اتو
مبيري فينجم همب يث مسلم درفد دان كفد اورغ كافر كران فربواتن
ايت مځهيناكن.

دشرطكن فد صيغه اياه لفظ يث منجوقكن اد ايدين فد
مځكوناكن منفعة بارئيځ دفينجم سفرت كتان: ساي فينجمكن اندا
بندا اين.

اتو بركات يث مينجم: فينجمكن ساي بندا ايت. جواب فمينجم:
امبيلله. اتو بركات فمينجم: امبيل بندا اين سفاي اندا كوناكن
منفعتن. اتو ساي هاروسكن اندا مځكوناكن منفعتن اتو اندا تو: كځله
كودا اين. جواب يث مينجم: بايكله اتو اي بوات كرج تروس سفرت
دتوځكځن.

جادي دالم فركارا اين هندقله تولنن ايت منجواب (برلفظ)
منريما اتو مخرجاكځن اف يث دسوروه سكاليفون ترلمبت تيدق مځاف
تتافي كالو ديم تروس ساله سځورځن تياداله ممداي.

جيك سځورغ بركات: ساي پري اندا فينجم كودا ساي اين سفاي
اندا منځكوغ ماكنن اتو سفاي اندا فينجمكن كودا اندا كفد ساي

يغدمكن ايت تيدق ترماسوق دالم حكوم فينجم مالهن جادي سيوا
يغ فاسد کران تيدق دکتھوي براف سيوا.

جيك برلاکو دمکين کناله سياله سئورغ درفد کدوان مبابير سيوا
بياس کفد تولن يغ ترسبوت اَجَرَةُ الْمِثْلِ (سيوا سماس).

بلنجا مولعکن باليق بارئغ دفينجم کنا اتس يغ مينجم، دان بلنجا
ماکن بناتغ کنا اتس توان^(۱)

بارغ اتو بندا فينجامن ايت اداله امانه اتس تغکوئن يغ مينجم،
جيك برلاکو کروسقکن اتو بناس دئن ککونان يغ دايدينکن تياداله
واجب اي مگنتي سمرت کاین دفينجم انتوق دفاکي، مک کورغ
عينن (ذاتن) هغک هابيس تياداله واجب اي کنا مگنتي تنافي کالو
کنا چوري اتو ترباکر اتو سباکين نسچاي واجب اتس مگنتي
کران تيدق ترماسوق دالم جملهاکات فاکي يغ دايدينکن.

جيك دکوناکن فد يغلاين درفد يغ دايدينکن سکاليفون تيدق
دئن چواي اتو تقصير سمرت کنا ساکيت اتو بنچان عام واجب اتس
يغ مينجم کنا مگنتي.

تياد واجب اتس يغ مينجم مگنتي بارغ يغ دفينجم درفد اورئغ
مپيوا دئن سيوا يغ صح کران يغ مينجم ايت سباکي فگنتي درفد
اورئغ مپيوا سدئکن اي تياد واجب مگنتي جيك برلاکو کروسقکن
بکيتوله جوا فگنتين.

تنافي جيك سيوان ايت فاسد مک واجب اتس مگنتي کران
فپيوا يغ مبري فينجم ايت سنديري فون ميمغ واجب اتس کنا
مگنتي.

سلاين درفد فينجامن بکيتو جوک حکم سكيران بناس بناتغ
يغ دسرهن کفد وکیل انتوق ممبوات سسوات فکرجان اتو بناس
بناتغ يغ دسرهن کفد سسئورغ انتوق مهاجر بناتغ ايت برجالن
دان سباکين تيبا ۲ بناس بناتغ ايت سمرت فاته کاکي اتو سبارغ
چدرا سکاليفون ماتي تياداله واجب اتس مريک کنا مگنتي.

(۱) دسيني تيمبول مساله مينجم کرينا (موتورکار) اداکه بلنجا ميقن کنا اتس توان کرينا ايکوت مساله ماکن کودا
اتو تيدق! فد فنداقت ساي تيدق سام قياسن سبب کودا تا بوله ميوف دئن تياد ماکن تنافي کرينا تيدق
رومن دئن تياد ميق، جادي بارئغياف يغ برکهندقکن منعتن کناله اي مبلي ميقن کجوالي توان کرينا سوله
هندق بردرما اتو برودي.

اد بايق لاكي مثال ۲ دان چنتوه ۲ دالم باب اين ساي تباد سبوتكن
 مماله دغن قاعده يځ ريعكس يأت اورثيځ مينجم بوله مځوناكن
 منفعه بارغ اف يځ دايدنكن اتو يځ كورغ درفداڻ اوله فمينجم،
 ملينكن اد لارغن درفداڻ اومقام تانه يځ دفينجمن دغن ايدن كران
 برتانه كندوم اتو فادي تيدق بوله دتانه اوبي تنافي جيڪ ايدن
 تانه اوبي بوله دتانه كندوم اتو فادي كران يأت كورغ درفد
 يځ دايدنكن، دان تانه يځ دايدنكن كران باغونن تيدق بوله دتانه
 فوكو، كايو.

فنديقن كناله ايڪوت اف فركونان يځدنتوكن اوله فمينجم،
 دمكين جوا كنا ايڪوت دمان تمفت دان مساڻ يځ دايدنكن.

فينجامن ايت اداله سوات عقد يځ هاروس باكي كدوا ۲ فيهق،
 مك هاروسله ساله سئورغ درفد فمينجم دان يځ مينجم فسځ اتو
 قنسيل (تاريق باليق) سام اد فينجامن يځ مطلق (يغتياڻ دنتوكن
 مساڻ) فد بيلا ۲ ماس بكيماڻ چارا يځ دلاكوكن فد وكاله دان
 كدودقكنڻ كچوالي دالم مساله مينجمكن تانه كران منانه ميت يځ
 دحرما تي. مك فمينجم تا بوله تاريق باليق دتمفت يځاد ميت ايت
 دان يځ مينجم فون تا بوله مولغكن باليق كران سوده جادي لازم
 (مستي) تيدق هاروس لاكي، هڻك ميت ددالمڻ سوده هنجور
 (كچوالي عجب الذنب) بهاروله بوله دكمباليكن كران مځمرمتكن
 ميت^(۱)

باب القراض

۹۴. فركتان قراض ايت دامبيل درفد فركتان "قرض" اصل
 معناه فوتخ. تنافي دباب القرض يځ لفس دهولو ايت فركتان قرض
 دكوناكن فد هوتخ. دان القراض دسيني معناه فد شرع يأت فمودل
 (توان فون مودل) برستوجو موكيلكن مودلش كقد فغاوسها سفاي

(۱) عجب الذنب ايت ساتو فوت يځ كجيل سمرت بيچي. ساوي دودقن دايسور تونغځي مانسي. اي بركليڤ ۲
 درفت مالم، سوكر هندق دافت دلبهت كران تزلالو مالوس

مقاوسهاکن سسوات فرنیکنان سچارا برکوئسي دان اونتوئن دبهاکي
انتارا کدواښ.

سبب فکرچان این دنماکن قراض یغ برمعنی فوتخ جوک کران
فمودل ساوله ۲ سمرت مومتخ سبهاکین درفد هرتان دبریکن کفد
فقاوسها دان برستوجو مومتخ درفد کاونتوئن دبري کفد فقاوسها
یغترسبوت.

قراض این دنماکن جوک دغن مضاربَه یغ دامبیل درفد فرکتان
”ضَرْب“ برمعنا مسافر اتو مغمبارا اتس موک بومي کران بیاسن
اورئیمخ برنیاک ایت سلالو فرکي کلوار نکري. اورغ مکه فغکیل
قراض اتو معارضَه منکل اورغ سبله عراق فغکیل ”مضاربَه“.

بیغک اسلام دالم فنرائئن ساي لیهت منتعریفکن مضاربَه
دمکین: مضاربَه اداله فرجنجین انتارا فمیلیک مودل دان فقاوسها
دماں فمیلیک مودل برستوجو بمایاي سفنوهن سسوات فروجیق
فرنیکنان اتو فلابوران. دان فقاوسها برستوجو مقاوسهاکن سچارا
برکوئسي اونتوغ دغن نسه فمبهاکین اونتوغ یغ دفرستوجوي
برسام لبه دهولو. ^(۱)

کدوا ۲ تعریف این لبهکورغ سام تجوانښ:

روکن قراض اتو مضاربَه این انم فرکارا: فرتام – فمودل (توان
فون مودل) دسبوت ”مالک“. کدوا – فقاوسها دسبوت ”عامل“
کتیک – اوروسن اتو اوسها دسبوت ”عمل“. کامفت – کاونتوئن
اتو لا با کلام – صیغه یأیت ایجاب دان قبول. کانم – هرت یأیت
مودل دسبوت ”رَأْسُ الْمَالِ“.

دشرطکن هرت اتو مودل ایت ایاله واغ یغ دکتهوي جنیسن
سمرت امس اتو فیرق اتو ریال. قدرن سمرت سربو دوا ربو، دان

(۱) سندارن ایاله اجماع علماء دان یرفکخ کفد حدیث بهواس نبي صلی الله علیه وسلم او منجانکن فرنیکنان درفد
هرت (واغ اتو مودل) درفد سبتي خدیجه دفرنیکنان کنکري شام.

صيفتر (جيك اد) سمرت ريال بربوئا اتو ليچين. دان يقدتنوكن
(معيّن). يثمان مودل اين دسرهن كغد فغاوسها.

مك تيدقوله صح قراض دثن امس اتو فيرق يث بلوم دجيتق جادي
متاواغ. دمكين جوا امس فكاين سمرت كلخ، اتو متابندا سمرت كاين،
باجو دان سباكيث، اتو يفتياد دكتهوي جنيسن اتو قدرن، اتو
يقتياد تنتو سمرت واغ دالم تاثن اورغ، دان تياد صح جوگ جيك
دشرطكن مودل دسيمفن فد تاثن اورغ لاءين درفد فغاوسها.

دشرطكن فد فمودل سام ماچم شرط فد موگل دباب وكاله، يآيت
اورغيغ اد كلايكن مغوروسكن هرتاڻ بوكن كانق ۲، اتو كيلا اتو
بيشكرافسي دان دشرطكن فد فغاوسها سمرت موگل جوا، تمبه لائي
دشرطكن فغاوسها ايت منجالنكن فراوسهان قراض اين دثن سفنوه
ماس، مك تيدق صح دشرطكن اي مبعوات كرج يغلئين اتو سمبيل
ليوا، دان تيدق صح جيك فغاوسها ايت بوت تتافي فمودال تيدق
دشرطكن چليق.

دشرطكن فد اوروسن (عجل) بهوا كادائن دالم اوروسنياك
دثن دبري ايدين كغد فغاوسها فد منجوال دان مبلي بارغ فرنيكان
دان تياد دسمفيتكن كرج ايت كاتس، مك جيك دبرتكن اتس كرج
دثن دسوروه بلي كندوم، دسوروه كيسر، دسوروه بوات روتي دان
دسوروه اي منجوالن نسچاي روسق (فاسد) قراض ايت. دان تياد
صح دشرطكن مستي بلي بارغ اين اتو اومفماڻ اتو بارغ يث جارغ
اداڻ اتو دسوروه برنياك دثن اورغيغ ترنتو دانسباكيث درفد
اوروسن يث سمفيت.

دانلاكي دشرطكن جاثن دتفكن قراض ايت دثن ماس يثترنتو
سمرت ستاهون لفس ايت تياد بوله برجوابلي لائي. دالم مساله اين
اد انم هوراين:

(ا) ساي برقراض دثن اندا ستاهون.

(ب) ساي برقراض دثن اندا ستاهون، لفس ايت اندا تا بوله
بركواس لائي.

(ت) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون، لفس ايت اندا تا بوله
برجوال لاڳي.

(ث) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون، ديم سكتيك (برسلڻ
ماس) ڪمدين اي برڪات: لفس ايت تيدق بوله مڃلي لاڳي.
ڪامفت ۲. هورايان اين تيدق صح قراض.

(ج) ساي برقراض دڻن اندا ستاهون (تروس سمبوڻ) جائن
مڃلي لاڳي لفس ايت.

(ح) ساي برقراض دڻن اندا دان جائن مڃلي اف ۲ لاڳي لفس
ستاهون.

فد ڪدوا ۲ هورايان اين صح قراض ڪران بوله دافت
ڪاؤنتوڻن دڻن منجوال سهاج لفس ايت.

دشرطڪن فد ڪاؤنتوڻن هندقله دٻهاڳي انتارا ڪدوان دان
دڪتهويڪن فراؤنتوڻن ماسيڻ ۲ سفرت ستغه اتو ساتو فرتيڪ
يغدسبوت دالم عقد، مڪ تيدق صح قراض جيڪ ڪاؤنتوڻن ترفولڻ
ڪفد ساتو فيهق سهاج اتو دٻهاڳي ڪفد ڪدوا ۲ فيهق سچارا تا تننو
(مبهم) ڪران تياد دڪتهويڪن براف بهاڳين فغاوسها، اتو دٻري
سبهاڳين درفد ڪاؤنتوڻن ايت ڪفد اورڻ لاءِ اين (۱). تتافي صح
قراض جيڪ فمودل برڪات: ساي برقراض دڻن اندا دان
ڪاؤنتوڻن انتارا ڪيت بردوا، ڪتيڪ ايت جادي اي سفاروه سئورڻ.

ددالم قراض اين دهاروسڪن بربيلڻ فمودل دمڪين جوا فغاوسها،
دان تنتڻ ڪاؤنتوڻن بوله دٻري لٻه ڪفد ساتو فغاوسها دان ڪورڻ
ڪفد فغاوسها يغلآين، دان ڪاؤنتوڻن منوروت نسه مودل
ماسيڻ ۲.

دشرطڪن فد صيفه يآيت لفظ ايجاب دان قبول بگيمان دشرطڪن
فد باب جوالبلي، اومغام فمودل برڪات: قَارَضْتُكَ اِرتيڻ: ساي
برقراض دڻن اندا، معنائ سام ماچم ڪتائ: عَامَلْتُكَ فِي كَذَا عَلَيَّ اَنْ
الرَّبَّحَ بَيْنَنَا. اِرتيڻ: ساي لنتيق اندا براوسها منجالنڪن فرنيڪان

(۱) مونڪين شير ڪوسوڻ ترماسوق دالم ڪولڻن اين.

واغ ساي دان اونتوئن انتارا کيت بردوا. دان دتريما اوله
فغاوسها (سرت مرت) دئن برلفظ کتاڻ: ساي تريماله دمکين ايت.

فغاوسها (عامل) تيدق بوله مغيکت فرجنجين قراض دئن اورغ
لائين، مک جيک دلاکوکنڻ برسام دئن اورغ لائين دان اونتوڻ
انتوق بهاگينڻ د بهاگي سام تياداله صح قراض ايت. دان سکل اوسها
يغ داوسهاکن اوله فغاوسها يغکدوا ايت دئن تياد ايدين فمودل
دصفتکن سفرت مرمفس دان اق بارئيغ دبليڻ سام اد توني اتو
هوئغ درفد مودل قراض ايت تياد صح. مک سکل کاونتوئن يغ دافت
درفد جوالبلي ايت ترفولغ کفد فغاوسها يغفرتام کران فغاوسها
يغکدوا ايت سباکي وکيل سهاج درفداڻ، دان فغاوسها يغفرتام کنا
مباير اوفه سماس کفداڻ.

سکيراڻ عقد قراض ايت باطل دئن سسوات سبب سفرت دحدکن
ماس برنياک، سکل اوسها يغ دلاکوکن اوله فغاوسها ايت صح
سموان کران اي مېوات کرج دئن اد ايدين تتافي سکل کاونتوئن
جادي حق باکي فمودل دان اي (فمودل) واجب مباير اوفه سماس
کران اي (فغاوسها) تياد بکرج دئن فرچوما، کچوالي کالو توان
فون (فمودل) برکات سموا کاونتوئن ترفولغ کفد ساي کتيک ايت
فغاوسها تيدق ترحق مندافت اوفه سبب قراض سوده باطل.

دالم حال اوروئن قراض اين هندقله فغاوسها برسگوه ۲
منچاري بارغ دئن چوکف تليتي دان برهاتي ۲. مک تياد هاروس
دجوال بارغ دئن روکي يغ بايق دان تياد هاروس دجوال سچارا
برهوئغ دئن تياد ايدين فمودل تتافي هاروس اي برجوال بارغ
دئن بارغ سکاليفون تياد ايدين فمودل.

فمودل دان فغاوسها هاروس مولگن باليق بارئيغ تله دبلي
اوله فغاوسها دئن سبب اد چاچت سکيرا ۲ تياد فائده دسيمفن. جيک
برسليسيه انتارا کدوان اومقام کات فمودل: تيدق اد کون دسيمفن
بارغ ايت، دان برکات فغاوسها: اد کوناڻ، ترفولغله کفد حاکم
موتسکن مغيکوت مصلحه (مان يغاد فائده).

فغاوسها تيدق هاروس منجاد يکن. فمودل سباکي فلغکنش (دثن منجوال بارغ قراض کفدان) کران بارغ ایت هرتان سندیري. اد فون کالو بارغ اورغ لاین اومقام فغاوسها ایت جادي وکیل درفد اورغ لاین باکي منجوالکن بارغش کتیک ایت هاروس اي برجوالبلي دثن فمودل ایت فول.

تیاد هاروس فغاوسها مملي بارغ فرنیکان لبه درفد مودل قراض جیک دلاکوکن دثن سکالي. عقد نسچاي تیاد صح بلین ایت.

تیاد هاروس واغ مودل دباوا مسافر کتمفت لاین ملینکن دثن ایذین فمودل دان تیاد هاروس دکوناکن واغ قراض انتوق بلنجا دیرین سام اد دالم تمفت مقیمش اتو دالم ماس مسافر^(۱)

ترتغکوغ اتس فغاوسها مخرجاکن اف یغ بیاس برلاکو فد برجوالبلي سمرت ملیفت کاین، منیمبغ بندایغ ریغن سمرت امس دان فیرق، ملینکن بندای ۲ یغ برت تیاداله واجب اي منیمبغ، دان میندهکن بارغ ۲ ایت ککدي ۲ یغ دسیوا دثن سیوا سماس فد عاده. اد فون بارغ ۲ یغ تیدق مستي اي مخرجاکش سمرت سوکت مپوکت دان مغاول بارغ ۲ ایت اي بوله اوفه اورغ مخرجاکش درفد واغ فراض، تتافي جیک اي بوات سندیري تیاداله اي برحق مندافت اوفه مان ۲ کرج یغ مستي اي (فغاوسها) ایت مخرجاکن دثن سندیري جیک داوفهش اورغ لاین مخرجاکش مک اوفه ۲ ایت کناله فغاوسها ایب سندیري مپایرن تیدق هاروس دامبیل درفد واغ قراض.

فغاوسها اکن میلیک بهاکینش درفد کاونتوئن افبیل تله برباکي، نیدق دثن لاهیرون سهاج نمفق اد اونتووغ (کتیک ایت اي بلوم میلیک لاکي). کران کالو کتیک لاهیرون نمفق اونتووغ سوده میلیک ایت، ترماسوق دالم باب شریکه بوکن قراض.

سرت دالم اعانه الطاليس مر. 3 موت 102 دمکین: "وَلَا يَمُونُ اَيُّ لَائِقٍ مِّنْهُ عَلَىٰ نَفْسِهِ خَفَرًا وَلَا سَفَرًا لَّانْ لَهُ نَصِيبًا مِنَ الرِّيحِ فَلَا يَسْتَقِ شَيْئًا اٰخَرُ فَلَوْ شَرَكَ الْعَوَّةَ فِي الْعَطَرِ فَدَّ."

ازین فغاوسها تیدق دولسکن مقلون بلنجا انتوق دیرین درفد واغ قراض سام اد کتیک دالم نگري الو دلوار نگري کران دي سوده اد هپوالن دري کاونتوئن. درایت تبدله اي ترحق الف ۲ لاکي. ملک جیلک مخرطکن بلنجا ایت دالم عقد نسچاي روسق عقد ایت، دان ترسبون دالم شرحن دمکین ملایون: "بلنجا کران قراض بوله ایب راجب دامبیل درفد واغ قراض کران بلدمکین ایت ترماسوق دالم مصلحه فرنیکان.

هرت (واغ اتو بارغ) يغاد دالم تائڻ فغاوسها ايت اداله سباڳي
امانه اي تيدق ڪنا مڱڻتي جيڪ بولاڪو ڪروسقڪن اتو ڪههلاڻڻ
دڻن تياد ڪچواين درفداڻ. مڪ واجب مڱڻتي دڻن سبب چواي اتو
دڻن سبب دباواڻ بلاير دڻن تياد ايڏين.

تتافي بوله دتريما چاڪڻ دڻن سومفه مڱڻاڪن بناس بارغ ۲ ايت
دڻن مڱري الاسن بگيمان برايكوت:-

(ا) تياد مڱڻاڪن سبب.

(ب) اد مڱڻاڪن سبب يڻ ترسمبويي سمرت ڪچورين.

(ت) اد مڱڻاڪن سبب يڻ پات سمرت ڪباڪران يڻ تيدق دڪتهوي
عموم.

(ث) اد مڱڻاڪن سبب يڻ پات سمرت ڪباڪران يڻ دڪتهوي فد
عموم تتافي حالڻ اد تهمه.

ڪامفت ۲ هورائين اين دتريما چاڪڻ دڻن سومفه.

(ج) اد مڱڻاڪن سبب يڻ پات سمرت ڪباڪران يڻ دڪتهوي فد
عموم دان حالڻ تياد تهمه دبئرڪن چاڪڻ دڻن تياد سومفه.

(ح) تياد تاهو اڪن سبب يڻ پات (اد سبب يڻ پات تتافي تا تاهو
اف دي) ڪناله اي مڱاداڪن سقسي منرڻڪن بتول اداڻ
سبب ايت دان برسومفه.

جيڪ بولاڪو ڪروڪين فد قراض دڻن سبب هرڪ بارغ جاتوه
اتو دڻن سبب اد چاچت اتو بناس ستغه ۲ لفس فغاوسها
برسڱڪوه ۲ منجالنڪن اوروسنياڪ هندقله دتمفوغ ڪروڪين ايت دڻن
ڪاوتوڻڻ. ريغڪسڻ فد قراض اين ڪدوا ۲ فيهق برسام ۲ مندافت
ڪاوتنه ڻن جيڪ اد اولتوغ، دان برسام ۲ منڱڪوغ ڪروڪين جيڪ روڪي
ايڪوت نسهه ماسيغ ۲.

تتافي اف ڪڪورائڻ يڻبرلاڪو سبلوم منجالنڪن اوروسنياڪ
تيدق بوله دتمفوغ دڻن ڪاوتوڻڻ مالهن دڪيرا درفد ڪفلا مودل.

قراض بوله فسخ

عقد قراض این هاروس فد کدوا فیهق یأیت فمودل (مالک) دان فغاوسها (عامل)، سام ماچم وکاله جوک، درایت ساله ساتو درفد کدوا ۲ فیهق بوله فسخ (قنسیل) عقد قراض فد بیلا ۲ ماس دکهندقکین سکالیفون فیهق یغ ساله ساتو لاکي غائب (تیدق اد دتمفتش)، دان ترفسخله ای جیک ساله ساتو درفد دوا فیهق ماتی اتو کیلا اتو فیتم.

افبیل عقد قراض تله دفسخکن اتو ترفسخ دثن سبب یغ ترسبوت ترثکوئمله (لازم) اتس فغاوسها منتوت سکل هوتغ هرت قراض یغ دایدینکن اوله فمودل منجوال دثن برهوتغ، دان ترثکوئمله اتس مغبالیکن کفلا مودل کفد فمودل دثن منجوال بارغ ۲ دثن متاواغ نکري یغ دفرستوجوئي.

کدوا ۲ حال این (منتوت هوتغ دان منجوال بارغ ۲ ایت) جادی لازم (مستی) جیک دمنتا اوله فمودل ۲، سکیرا تیدق دمنتا تیا داله مستی ای بر بوات دمکین ملینکن جیک اورثیغ بر هوتغ ایت اورثیغ دتکه مغوروس هرتا (اورثیغ محجور علیه).

سکیرا فمودل تله مغبیل لبه دهولو سبهاکین درفد مودل سبلوم نمق اد اولتوغ دان روکي کناله دکمبالیکن کفلا مودل کفدا سبراف یغ باقی، دان جیک دامبیل سلفس پات اد اولتوغ مک برارتي ای تله مغبیل سبهاکین درفد کفلا مودل دان سبهاکین کاونتوئن ایکوت نسب، دان جیک دامبیل سلفس پات روکي هندقله دکیرا نسبه روکي ایت فد اف یغ دامبیل جوک. سکیرا بر لاکو فرسلیسیهن انتارا فمودل دان فغاوسها دریحال کاونتوئن اومقام فغاوسها برکات: سای بلوم منریما لغسوغ بهاکین کاونتوئن. اتو: سای بهارو دافت ها سکین سهاج، نسچای دبرکن چاکف ایت دثن سومفه.

تتافی جیک ای برکات: سای سوده دافت سکین ۲ درفد کاونتوئن کمدین کتا ساي ترساله کیرا ۲ اتو ساي بر بوئغ

نسچاي تباد دتريما چاكفن ايت كران اي تله برقرار اكن حق انتوق اورغ لاین مك تیدقله بوله دتريما تاريق باليقش.
جيك برسليسيه انتارا كدواں تنتع قدر یخ دشروطكن كدف فغاوسها حكمن هندقله كدواں برسومفه، سستله ايت فغاوسها دبري اوفه اتس اوسهان سباكي اوفه سماس دان سكل كاوتوئن ترفولغ كدف فمودل.

باب الاجاره

95. فركتان اجاره بوله دباچ جوک دغن اجاره. معنان فد لغه نام باكي سيوا اتو اوفه يغرکنل دغن عقدن (عقد سيوا اتو اوفه) دان معنان فد شرع يایت ميلیککن منفعة سسوات بندا اتو فرکارا كدف سسورغ دغن اد كنتيں اتو بالسش اتس شرط ۲ يغرنتنو.^(۱)
دالم بهاس عرب "اجره" ايت معنان بياران انتوق مندافتكن منفعة سسوات بارغ اتو فرکارا ترماسوقله سيوا رومه، اوفه بمبوات كرج سمرت منجاهيت باجو دان سباكيں. دالم بهاس ملايو فدرومه اتو كريتا دسبوٹ سيوا، فد كرج دسبوت اوفه، مقصودن سام يایت بياران انتوق مندافتكن منفعة.

اداله نوكونن امفت فرکارا: فرتام - صيغة. كدوا - سيوا اتو اوفه. كتيك - منفعة (فائده اتو ككونان) كامفت - كدوا يغر عقد. يایت فپیوا دان یخ مپیوا.

تيف ۲ فرکارا يغبوله دامبيل منفعة درفدان فد شسرع صمله دسيواكن اتس شرط ۲ بكيماں برايکوت:-

(۱) منفعة یخ دمقصودكن، سمرت رومه انتوق ددودقكي دان كودا انتوق دتوئمگخ. تیدقله ترماسوق اومغام بواه ایفل انتوق

(۱) سندراتن مسطورم اجاع فرمان نوحن: "فَلَنْ اَوْضَحَ لَكُمْ فَاَتَوْهُنْ اِجْوَدَهْن". سورة الطلاق آية 6 ارتين
طه بيله نريله (جند ۲۱ كامو) ايت مپوسونن انق ۲ كامو درله مريله چيبدله كامو باير اولهن.
دان حديث مسلم: اله صلى الله عليه وسلم اتي من المودة وافر بالمواجره. ارتين: بهاس نبي سلى الله
عليه وسلم لله منكه درله مزاده دان مپوروه براوله مقوله. مزاده ايت معنان فرججهين برفاوه نأيت مسطورم
ملوهای لاله دبري اورغ ۷۰۰۰۰ برلانه دان حاصيلن برهالي انقارا كدوا منكل ينيهن اكس توان تانه.
دالاکي گران مشاركة سالت ملهملفكي ممكن گران ليقل نصف ۲۰ سطورم مانس. ده ملوهای رومه. كندران. مپندر
دان ۷۰۰۰۰۰. درایت دولسكن سوال مپورا ايت.

دچیوم باوښ، اتو فرکارا یغ ریمیه تیمیه سفرت ساتو فرکتان
جرو اعلان (فرکارا یغ کچیل سائمت).

(ب) منفعة یغ معلوم (یغ دکتھوي)، تیدقله ترماسوق یغ مجهول
(یغتیاد دکتھوي) سفرت جعاله (هدیه ۲ کران منچاري بناتغ سست)
کران منفعتن تیدق دشرطکن معلوم.

(ت) منفعة یغبوله مېري اتو منداتغکن فائده کفد فیوا ۲ تیدقله،
ترماسوق نکاح کران دغن عقد نکاح سوامي هان بوله مځکوناکن
کمالوان استرین انتوق برستوبه سهاج تنافي تیدق مملیک منفعة
کمالوان کران جیک اي کنا وطي شبهة دیاله یغ مندافت مهر مثل
بوکن لاکي.

(ث) دغن سیوا اتو اوفه یغ دکتھوي قدرن دان جنیسن، مک
تیدقله ترماسوق عاریه (فینجم) کران اي دېري فرچوما، دان تیدق
ترماسوق جوک مساقاة (فرجنجین منجیروس ایر فد فوکو، کروما
دان اښکور دغن اوفه درفد بواهن) کران تیدق دکتھوي قدرن
سفیکولکه اتو براف؟ دالم مساقاه تیدق دشرطکن اوفه ایت معلوم.

(ج) ککل عین (ذات) بندا یغ دسیوا، مک تیدقله ترماسوق دان
تیدق صح دسیواکن مکانن کران دماکن، لیلین انتوق دفاسغ، کمبیغ
کران سوسوډ دان سباکین دان تیدق صح سیوا الت فرمایین کران
تیدق اد منفعة فد شرع.

بکیمان تله معلوم تیغ ۲ عقد دشرطکن کدوا ۲ یغ برعقد ایت
ایاله اورغمیغ لایق مغوروس هرتان مک تیدقله صح فیوا دان یغ
میوا اتو فغوفه دان اورغمیغ مغبیل اوفه درفد کانتق ۲، اورغ کیلا
دان اورغمیغ دفقسا.

تیدق صح سیوان ملینکن دغن ایجاب دان قبول سفرت برکات
فیوا: اَجَرْتُكَ هَذَا الْبَيْتِ. ارتین، ساي سیواکن رومه این کفد اندا.
جواب اورغمیغ میوا "قَبِلْتُ" ساي تریماله اتو "اِسْتَأْجَرْتُ".
ارتین: ساي سیواله رومه این^(۱)

(۱) ترسیوت دالم فتح المعبر باب الاحاره کتان: قَالَ التَّوَوَّى فِي شَرْحِ الْمَهْشَبِ إِنَّ خِلَافَ الْمَعْلُومِ يَجْرِي فِي الْإِجَابَةِ
وَالرَّهْنِ وَالْهَبَةِ. ارتین برکات امام نوري دالم شرح المذهب هو: خِلَافَ بَغْرَاكُو مَدَّ جَوَابَهُ سَأَلَهُ بَرَاكُو
حَوْكُ فَدَّ سَيَوَانَ. گادبان دان حبه.

دانلاکي دشرطکن صح سیوان ایت هندقله ددالم عقد دتتفکن
 دان دتنتوکن مسان اتو فکرجانن. مثالن فد ماس سمرت کتان: ساي
 سیواکن رومه این کفد اندا سلما ستاهون دثن سیوا سکین ۲. دان
 مثال فد فکرجان سمرت کتان: ساي اوفه اندا منجاهیت باجو فوتغن
 تلوق بلاثما. مک جکالو دکتان: سفای اندا منجاهیت باجو ساي
 سهاج بکیتو دثن تیدق دتنتوکن اف فوتغن نسچاي تیدق صح
 عقد اوفه ایت.

دمکین جوا جیک دهمفونکنن کدوا ۲ سکالي (ماس دان
 فکرجان) سمرت دکتان: ساي اوفه اندا منجاهیت باجو ساي این فد
 وقت سیخ هاري نسچاي تیاد صح کچوالي مقصودن برکهندکن
 سگرا کتیک ایت تیدق مغاف (صح).

بهاکین اجاره

إِجَارَةٌ (سیوان اتو اوفهن) ایت تر بهاکي کفد دوا بهاکین:-

(۱) إِجَارَةٌ عَيْنٍ یا ایت سیوا بارثمیخ دتنتوکن سمرت رومه
 دانسباکین.

(ب) إِجَارَةٌ عَلَى ذِمَّةٍ یا ایت سیوا بناتخ دانسباکین یخ دصفتکن دثن
 سسوات سمرت مفعکوت بارغ دان دمستیکن فد تئکوثن اورثمیخ
 داوفه مفرجاکن سسوات سمرت منجاهیت، مبعوات بائونن دانسباکین.

کمدين اجره (سیوا اتو اوفه) ایت فول تر بهاکي کفد دوا بهاکین
 یا ایت:-

(۱) اوفه مَعِينَه (اوفه یقاد دتنتوکن اتو دتنجوکن).

(ب) اوفه اتس ذمه (فد تئکوثن یخ دجنجیکن).

یخدمکین ریغکسن فد رومه دان بندا یخ تتف دفغکیل اجاره عین
 معنان سیوا منفعة عین. دان فد کرج ۲ دفغکیل اجاره ذمه معنان
 اوفه میمفرناکن سسوات کرج سمرت کونتریق.

فد اَجَارَةُ عَيْنِ سِيوا بوله باير دهولو دان بوله دتڅكوهكن. دان
فد اجاره ذمه اوفه دشرطكن باير دهولو دالم مجلس عقد كران اي
ماچم جوال سلم^(۱)

افيل سوده بر عقد جاديله سىوا ايت ميليك باكي فپىوا سباكي
ميليك يڅ ترافوڅ ۲ (مُرَاعَى) كمدین منكل سمفي تيمفوڅ دڅن
سلامت بهاروله جادي ميليك يڅ تتف. جادي ميليك ايت ستله
اورمځ مپىوا منريما بارمځ دسىوا. اتو تله دسوكوڅكن تتافي اي
اڅكن منريماڅ. كران ككونان بارڅ ايت سوده ترلفس كئانن يڅ
مپىوا. تنتڅ اڅكن منريما ايت ايله كچواين درفدان.

بكيمان تله دپتاكڅ بهوا سىوا اتو اوفه ايت هندقله دكتهوي
قدرن. جنيسن دان صيفتن ملينكن جيك سىوا اتو اوفه ايت اد
دهدافن كدوان كتيك ايت چوكف. اتو ممادا دڅن دليهت.

مك تباد صبح سىوا رومه تولق بلنجا ممبايقن اف يڅ روسق
اتو سىوا بناتڅ دڅن بلنجا ماكنش كران تباد دكتهويكن براف
قدرن. دمكين جوا اوفه مغوليت دان مپياڅ كمبيڅ دتولق دڅن
كوليتن (كوليت جادي اوفه) دان اوفه مځيسر كندوم تولق درفد
تفوڅن كران تباد دكتهويكن تبل ليفيس كوليت ايت دان تباد
دكتهويكن قدر تفوڅ ايت. دانلاكي بلوم اد كواس ممباير سىوا الو
اوفه كتيك ايت جوڅ.

سكيران تباد دسبوت سىوا اتو اوفه ايت دالم عقد توني اتو
برتڅكوه حكمن اداله دتڅكوڅكن اتر توني كچوالي جيك دشرطكن
برتڅكوه كتيك ايت بهاروله جادي برتڅكوه.

تياد باطل سىوان اتو اوفهن سام اد اجاره عين اتو اجاره ذمه دڅن
سبب ماتي ساله سئورڅ درفد كدوا يڅبر عقد اتو دڅن سبب ماتي
كدوان ۲۱. سكالي بهكن ككل كادانن برجالن سهڅك هابيس تيمفوڅ
يڅمان وارث باكي ساله ساتو فيهق مغمبيل اليه تمفت يڅ ماتي فد
مپمهرناكن سكل اوروسن دان بياران.

(۱) اين موكنين فندڅ كند داسر اسلام مانسي ايت بايك دان منويكن جنجي تتافي لد ماس سكارڅ كالو اوله
سوده باير دهولو كبايقنن كنا كافور.

سيوا اتو اوفه بوله باطل دڻن سبب بناس بارغ اتو بندا يڻ
 دسيوا سڦرت روبوه رومه دان ماتي بناتڻ يڻ دتنتوڪن، باطلن ايت
 فد يڻ اڪنداتڻ بوڪن فد يڻ سوده لفس مڪ يائيت تيدق باطل مالهن
 ڪڪل بهاگينڻ درفد اف يڻ دسبوت ددالم فرجنجين منوروت
 نسبهن.

تياد ٿرفسخ سيوا جيڪ تربناس بستڻهن سهاج (سڦرت روبوه ستڻه
 بهاگين رومه) سرت بوله دگوناڪن فد يڻ ستڻه لاگي ڪتيڪ ايت
 فيهق فيوا بوله فيليه (خيار) انتارا هندق دتروسڪن سيوا اتو
 فسخ.

بارغ اتو بندا يڻ دسيوا فد تائمن اورڻيڻ مپيوا ايت اداله امانه فد
 تائمن. مڪ تيدق واجب اي مڻڪتي جيڪ برلاڪو ڪروسڪن اتو
 بناس ملينڪن دڻن سبب ڪچواينڻ.

ستڻه درفد چواي مموڪل بناتڻ لبه درفد فاتوت فد عاده اتو
 دمواتڪن بارغ يڻ برت ۲ لبه درفد يڻ ترٽڪوڻ اولهن، اتو ددودڪن
 توڪڻ بسي اتو توڪڻ دوبي دالم رومه يڻ دسيوا ايت.
 اتو دمواتڪن اتس بلاڪڻ بناتڻ دڻن بارغ يڻ لاءين درفد يڻ
 دجنجيڪن، اومقام جنجي اٽڪت سراتوس ڪيلو ڪندوم تيبا ۲ دتوڪر
 سراتوس ڪيلو فادي، ڪران ڪندوم ايت تتف اتس بلاڪڻ بناتڻ ايت
 تيدق ماچم فادي ڪران فادي ايت بروڻڪا ماسوق اودارا دچله ۲
 منجادبڪن ڪدودڪنڻ هويوڻ هايڻ، پرسلاهن جيڪ دتوڪر ڪفد
 بارڻيڻ لبه ريڻن يڻ ديمڪين ايت تيدق ترماسوق دالم ڪچواين.

فرايڻاتن: جيڪ يڻ مپيوا مندعوا بارڻيڻ دسيوا ايت سوده
 دڪمباليڪن ڪفد توانڻ تياداله دبئرڪن چاڪڻ ايت ملينڪن دڻن
 اد سڦسي.

الجماله

96. فرڪتان جماله ايت بوله دباچ دڻن جُعاله اتو جُعاله اتو
 جُعاله (تيڪ وجه). معنائ فد لغة يائيت نام باگي بياران يڻ
 دتاوَرڪن ڪفد مانسي باگي مبوات سسوات فرڪارا (تاوارن هديه)

دالم بهاس ائگريس دسبوت ريواد، دان معنان فد شرع يآيت ممستيكن
 گنجارن يځ ترنتو اتس كرج يځ دنتوكن اتو يځ تيدق تنتو يځ سوكر
 هندق دكتهويكن ^(۱)

جعاله اين هاروس دان صح دلاكوكن سكاليفون اتس كرج يفتياد
 دكتهويكن سمرت منچاري بناتځ يځ سست اتو همب يځ لاري،
 چوما ترفولځ كغد كفينتارن عاملن (فقاوسهان) دان اي تيدق ترحق
 مندافت گنجارن اتو اوفه ملينكن ستله سمفرن كرجان.

اداله روكنش امفت فركارا بكيمان ستغه ۲۸ تله تركندوځ دالم
 تعريف ايت يآيت:

فرتام - اورثيځ برعقد دسبوت عاقد اتو دسبوت توان فون يآيت
 اورثيځ مناورك گنجارن اتو اوفه. شرطن سام ماچم شرط فد فپيوا
 دان لاءين ۲.

كدوا - صيغه درفد عاقد سهاج تيدق دشرطكن قبول درفد
 فقاوسها مالهن چوكف اتو ممداي دثن بوات كرج سام ماچم
 وكيل دباب وكاله، سمرت توان فون بركات. بارغسياف دافت
 مقمبالين همب ساي يځ لاري اداله باكين سكين ۲ رثمگيت. اتو اندا
 كمبالين همب ساي يځ لاري ننتي اندا ترحق مندافت گنجارن
 سكين ۲ رثمگيت، شرطن اد لفظ ايدين يځ منجوقكن سوروه اوسها
 اتو كرج دثن اوفه يځ معلوم، مك جيك دكرجاكن دثن تياد ايدين

(۱) سندواتن سلوم اصاع علماء، اباله حديث جني يځ دروايتكن اوله بخاري دان سلم يآيت فد سوات ماس سلورځ
 سحابة برنام ابو سعيد الخدري دالم ساتو رومبولن ملاوت كسوات كفت. دالم فرجلان مريك سلفي كسوات
 كفورځ اورځ عرب. مريك منتا برهنتي درومه اورځ كفورځ، تناني اورځ كفورځ الفكن مريسان. دغن سبب ايت
 رومبولن ترفقا برهنتي دغه قادغ دلوار كفورځ. دغن با سستا؟ كتوا كفورځ عرب كئا فاقو. اولر يځ پيسا.
 فواس سوده مريك براوبت تا جوك بايك، اخيون كتوا كفورځ ايت ميوروه اوځن چوب برقان دغن رومبولن يځ
 برهنتي دقادغ ايت مونكين مريك بوله مروت كان. مريك فون فرگيله برقان: جواب رومبولن: كامي بوله
 بري اوبت تناني شرطن كامو بري اوفه. مريك سستكوف ميري تيكه فوله البكور كبيځ. ملك ابو سعيد فون
 فركي كغد كتوا كفورځ ايت دان ديجاكنن فاته تيكه كالي نروس پيسان ميلن دان بايك ساكين دغن سرت
 مروت ماچم كوپيت دغن كافور. سته مريك باليق كدينه دغن كبيځ؟ مريك نراس واسواس دان منكيل ماچم
 مان گيت مقبيل اوفه اتون مياچ كتاب الله! مريك فون فركي مفادف رسول الله صلى الله عليه وسلم منجريتكن
 حالن. سندان: ان احسن ما اخذتهم عليه اجرا كتاب الله. ارئين: سابل؟ گنجارن يځ كامو اسيل اباله گنجارن
 دري كتاب الله

اتو اد ايدين تتافي تيدق دسبوتكن اوفاهنن تيدق له يڭ مېوات
كرج ايت مندافت اف۲ دمكين جوا جيڪ دايدينكن كغد سئورځ
تيب۲ا دكرجاكن اوله اورځ لاءين فون تيدق ترحق مندافت اف۲
(اورځ لاءين ايت).

كتيڪ - ڳنڄارن اتو اوفه شرطن بندا يڭ معلوم يعني دكتهوي
قدرن دان تيدق درفد بندا يڭ نجيس سمرت ارق.

ڳامفت - كرج شرطن اد اوسها دان تيدق ترنتو اتو مستي اتس
عامل ايت مڙجاڪنن، جڪالو سئورځ يڭ هيلڻ دوءيت برڪات:
بارئسياف منجوقكن دوءيت ساي، اورځ ايت اكن ترحق مندافت
سكين۲. اي (عامل) فون منجوقكن دوءيت ايت اد فد تائن سفلان
نسچاي اي (عامل) تيدق ترحق اف۲ ڳران تيدق اد اوسها سدئكن
دوءيت ايت فد تائن اورځ لاءين.

دمكين جوا جيڪ اي منجوقكن اورئڻ مرمفس دوءيت اورځ
نسچاي فننچوق ايت تيدق ترحق اف۲ ڳران كرج منجوقكن
فرمفس ايت ترمستي اتس فد شرع.

سباليقن جڪالو سئورځ اجنبي (اورځ لاءين بوكن توان فون
بارځ) برڪات: بارئسياف مڙجالين همب سي زيد مك اي ترحق
مندافت سكين۲ ڳنڄاران نسچاي اورئڻ مباليقن ايت ترحق مندافت
درفد اجنبي ايت ڳران دي يڭ مېوات كسڱوفن.

دان جيڪ اي برڪات: زيد اد مڙاڪن بارئسياف مڙجالين
همبان اورځ ايت ترحق مندافت بڪين۲، فد حال اي برپوهڻ تباداله
عامل برحق اف۲ درفد اجنبي ايت دان جوڪ درفد زيد سنديري
سڪيران اي توروٽ سام مندوستاڪن.

دانلاكي دشرطن عقد جعاله اين هندقله جائن دحدكن وقتون
سمرت سمڱو اتو سبولن اومفمان، جيڪ دشرطن بڪيتو نسچاي
باطل. سڪاليفون اد دتنسوكن تمفتن ڳران ترڪادڻ تيدق بوله دافت
دالم ماس يڭ دحدكن ايت.

مساله رمفاین

(ا) جيك دلاکوکن جعاله دغن کنجارن یغتیاد معلوم اومقام برکات توان فوښ بارغ: نارغسیاف مغبالیکن همب ساي، اوزغ ایت اکن دبري کنجارن نسچاي عقدن ایت فاسد دان اورغیغ مغبالیکن ترحق دافت اوفه سماس.

(ب) جيك اي منتتوکن دري نكري بکین اتو نكري او تيبا۲ دکمبالیکن دري نكري یغ لبه جاوه، حکم اورغیغ مغبالیکن ایت تیدق ترحق مندافت لبه کنجارن دري اف یغ دجنجیکن تفافي جکالو دکمبالیکن دري نكري یغ لبه دک کناله دفوتغ مفیکوت قدر لسه کورغش.

(ت) جيك فغاوسها ایت برسکوتو دوا اورغ اتو لبه کنجارن ایت ترفولغ کفد مریک منوروت کیرا کفلا سکالیفون کرج مریکثیت اد برله کورغ کران سوکر هندق داوکور کرج ماسیغ۲ ایت.

(ث) جيك دجنجیکن کنجارن ایت فد سئورغ یغترتنتو تيبا۲ داتغ اورغ لاین منیمفیل بوات کرجسام دغن قصد منولوغ اورغ ایت نسچاي کنجارن ایت ترفولغ کفد اورغیغ دتتوکن سهاج، دان جکالو اي کرجسام دغن قصد انتوق توان فوښ بارغ، مک فغاوسها یغفرتام ترحق مندافت سبهاکین سهاج کنجارن اتس قدر کرجاښ دان اورغیغ کدوا ایت تیدق ترحق اف۲ جوک. فندیقن اورغیغ کدوا تیدق ترحق اف۲ سام اد اي نیه منولوغ اورغیغ فرتام اتو نیه منولوغ توان فوښ بارغ اتو نیه برکهندقکن اوفه، کران کرجاښ ایت ترماسوق دالم کرج سوکریلا.

(ج) سکیران بارغ یغ دکمبالیکن ایت بناس سبلوم سمفي کفد نوانث سفرت همب یغ لاري ماتي دتغه جالن مسکیفون سوده همفیر دغن رومه فغهلولو، اتو درمفس اورغ دفرتقاھن جالن اتو دتیغالمن اوله فغاوسها دتغه جالن، اتو همب ایت لاري سکالیفون سوده سمفي

کرومه توانن تتافي بلوم دتريما اولهن ددالم مساله ۲ اين فغاوسها ايت تيدق ترحق مندافت اف۲ بيارن.

(ح) افبيل فغاوسها تله مقمبالیکن بارغ یغ لاري اتو یغ سست دان تله دسرهن کفد توان فوښ تباداله هاروس توانن ايت مناهن دري بيارن.

سکيران یرلاکو فرتکارن دريحال شرط گنجانن اتو دريحال کرج حکمن دېنرکن چاکف فغاوسها دغن سومفهن، تتافي چیک برسليسيه تنتغ براف قدر گنجانن اتو اف جنيسن اتو تنتغ بايق مان کرجاښ فد حال سموا کرج سوده سلسي کناله کدواښ برسومفه کتيک ايت فغاوسها ترحق اوفه سماس.

(خ) کدوا ۲ فيهق (توان فوښ دان فغاوسها) هاروس فسغ (مناريق باليق اتو قنسيل) فرجنجين اين سيلوم هابيس کرج. مک چیک توان فوښ اتو فغاوسها مناريق باليق سيلوم ممبوات کرج اتو فغاوسها مناريق باليق ستله اي ماسوق ممبوات کرج نسچاي تباداله اي مندافت اف۲ بيارن، تتافي چیک توان فوښ یغ مناريق باليق ستله فغاوسها منجالنکن کرج، مک فغاوسها تيدق ترحق مندافت بيارن فنوه کران بيارن فنوه ايت اتس سموا کرج، یغدمکين اي ترحق هاڼ اوفه سماس اتس یغته دبواتن سهاج.

المُخَابَرَةُ دَانَ الْمَزَارَعَةِ

97. فرکتان مُخَابَرَةُ ايت فچاهن درفد فرکتان خېر معنان تانم دان فرکتان مزارعه فچاهن درفد فرکتان زرع معنان تومبوه اتو تاني، کدوا ۲ کلمه اين همفير سام مقصودن دسبوت برفاوه يايت توان فوښ تانه مېريکن تانهن کفد سئوزغ سفاي مغرجاکنش دغن برچونچق تانم دان حاصيل تنامن ايت دېهاکي انتارا کدواڼ. چیک بنیه درفد فکرج دسبوت مخابره دان چیک بنیه درفد توان تانه دسبوت مزارعه کدواڼ اين تيدق هاروس ددالم اسلام سبب اد لارغن ددالم حديث کران حاصيل بومي ايت بوله ددافاتي دغن سيوا، تيدق

دڻن چارا تا تڻتو بکیتو کران بوله جادي دافت سفیکول اتو کورغ اتو
تا اد لغسوغ.

اوله کران برفاوه ایت سوات حال یغ دکهندقکي اوله مشارکه
مک جالن باکي ملولسکنن یایت دسیوا تانه ایت، سام اد دڻن واغ
اتو مکانن یغترتنتو قدرن دان جنیسن اتس تغکوغن یغ مپیوا،
جادي توان تانه دافت حاصیل یغ تتف دان اورغیغ مپیوا دافت
منفعة درفد تنامنن اتو تانه ایت دوسون کروما اتو ائگور دان
ستغهن کوسوغ سدغ توان کبون ایت اد مغوفه اورغ منجیروس
فوهن ۲ کروما اتو ائگور ایت (اد مساقاة). مک دڻن کادان سماچم این
هاروس دلاکوکن مزارعه (برفاوه) دڻن اورغ یغ منجیروس ایت
دتمفت یغ کوسوغ سچارا ایکوتن.

أَحْيَاءُ الْمَوَاتِ

98. فرکتان احياء معنات مهيدوفکن اتو معمارهکن، فد ماس
سکارغ اورغ سبوت تروکا. دان فرکتان موات معنات تانه یغتیاد
دمیلیقکي دان دامبیل منفعة درفدان اوله سیاف ۲، تانه سماچم این
دسروفاکن دڻن اورغ ماتي کران تیاد مبري منفعة اف ۲.

مهيدوفکن اتو منروکا تانه یغ ماتي ایت هاروس مالهن دافت
فهلا. سندرانن سبلوم اجماع ایاله حدیث:

”مَنْ عَمَّرَ أَرْضًا لَيْسَتْ لِأَحَدٍ فَهُوَ حَقٌّ بِهَا“.

ارتیں: ۱. ائسیاف مهيدوفکن تانه یغتیاد دفوپاي اوله سیاف ۲
دیاله یغلبه برحق فد تانه ایت.

ددام حدیث یغ دروایتکن اوله النبائی:

”مَنْ أَحْيَا أَرْضًا مَيْتَةً فَلَهُ فِيهَا أَجْرٌ وَمَا أَكَلَتِ الْعَوَافِي
فَهُوَ صَدَقَةٌ“.

ارتیش: بارئسیناف مھیدوفکن تانہ یغ ماتی باکیں فھلا دان اف
یغ دماکن اولہ یغ منچاری ماکن ایت جادی صدقہ. مقصودن، بواہ ۲
تنامن دأتس تانہ ایت جیک دماکن اولہ مأنسی اتو بناتخ سفرت
موپیت، توفی دان بوروغ ایت جادی صدقہ (۱)
ادالہ تانہ یغ ماتی افبیل دتروکا اولہ سسئورغ جادیلہ تانہ ایت
حق میلیکن دئن دوا شرط:

فرتام - اورغ ایت مسلم دان تانہ ایت دالم نگری اورغ اسلام
سام اد دایدینکن اولہ فمرنتہ اتو تیدق. اد فون اورغ کافر تیدق
دلولسکن سکالیفون اد ایذین درفد فمرنتہ.

مقصود نگری اسلام ایت ایالہ نگری یغ دتروکا اولہ اورغ
اسلام سفرت بغداد دان بصرہ اتو فندودقن مسندیری منوکر دان
مملوق اکام اسلام سفرت مدینہ دان یمن (۲) اتو دفرغ دان
فندودقن مپره تنفا شرط سفرت مصر دان سبھاگین درفد کاواسن
عراق اتو دتروکا دئن فردامین سدغ بومیث ترماسوق جادی ولایہ
اورغ اسلام دان مریک یغ بوکن اسلام هان ممبایر اوفتی.

بیلا دکات تانہ دالم نگری اورغ اسلام ترماسوقلہ تانہ حرم
یغتیاد برکنتوغ حق عبادة خداں یأیت عرفہ، مزدلفہ دان منی کران
برکنتوغ حق وقوف دان حق مبیت (برمالم فد ماس مشرجاکن
حج) دسیتو.

برکات الشیخ الزرکشی ایلوق تمفت پغبرنام مَحَصَّب (یغترکنل)
سکارغ دئن نام مَعَابَدَةُ دکیرا ماچم منی جوک. کران اورغ حج اد
برمبیت دسیتو، تتافی کات الْوَلِيِّ الْعِرَقِيِّ: ایت بوکن درفد عبادة
حج. درایت بارئسیناف منروکا تانہ دسیتو مک تانہ ۲ ایت جادی
حق میلیکن، اینلہ فندافت یغ تفت (معتمد).

(۱) دتانه عرب اتو دنیور تله کبایقن تانهن فادغ فاسیر کیارن دان تیدق دمیلبکی اولہ سیاف ۲۰، مونکیله
سیاف ۲ منروکان دیاله یغ افون. دتکری کیت تیدق اد تانہ یغ دکناکن تانہ ماتی کران سنوان بوله دامبیل
منفہ درفدان، بغداد مسبوت تانہ تربیلر ایغون تیدق بولہ دتروکا ملیکن کنا مشیکوت قانون تانہ تکارا.
(۲) دالم سجاره ملاک اورغ ملایو ملاک دان راجن دغن سکل ولایه تملوقن منوکر اکامن دان مملوق اکام اسلام
سجق بیراف قرون یغ لغاوا. منوروت این ملک تکرری ۲ ملایو سام ماچم اورغ مدینه.

اد فون تانه دنکري اورغ کافر جيڪ دتروکا اوله اورغ کافر
جاديله تانه ايت حق ميلیکڻ، تنافي جيڪ دتروکا اوله اورغ اسلام
مک تانه ايت جادي حق ميلیکڻ کيراڻ تيدق اد لارڻن درفد
مريکڻيت.

کدوا - هندقله تانه يڻ دتروکا ايت بيبس يآيت يڻ بلوم
دميلیککي اوله سياف ۲، سام اد اورغ مسلم اتو بوکن مسلم.
مک جيڪ تله فرنه دمیلککي اوله اورغ سکاليفون سوده بناس
جاديله اي حق کفد فمیلکڻ سام اد مسلم اتو کافر، دان سکيراڻ
تياد دکتھوي هندقله دسلیديق جيڪ اد باڻونش برينتوق اسلام
سام حکمڻ ماچم حکم بارغ يڻ هيلغ يآيت ترفولغ کفد تدبير فمرنته
سام اد دسيمفن دان دفلهارا سهاج بکيتو اتو دجوال دان هرگاڻ
دسيمفن اتو دهوتکڻ کفد بيت المال هڻک داتغ توانڻ منتوت،
سکيراڻ تيدق اد جاديله اي حق بيت المال. دان جيڪ برينتوق
جاهيليه بوليھله دمیلک دڻن دتروکا.

اورغڻيغ منروکا تانه يڻ ماتي تيدق بوله ميلیککي کاواسن لارڻن
تانه اورغ لاءين کران اي کفوڀان باکي اورغ ايت. يڻ دکتاکن
کاواسن لارڻن ايت اياله کاواسن يڻ دفرلو اوله توان تانه انتوق
مندافتکن حاصيل کبونش، اومقام جالنش، تمفت اورغ برهنتي
بروانديغ دان برچاکف ۲، تمفت ملتق کريتا، تمفت ممبواغ سمفه
دان لاءين ۲ سمرت ستور دان کندغ بناتغ.

جکالو سسڻورغ تله مولا ماسوق منروکا سبيدغ تانه ماتي دڻن
ملتق تندا سمرت چاچق فنجع اتو دسوسون باتو اتو ممبوات باتس
درفد تانه تر حقله اي تانه ايت تر تگهله اورغ لاءين درفد منروکاڻ
اتس تانه ايت، تنافي جيڪ دتروکا جوک اوله اورغ لاءين جاديله
تانه ايت حق فول، سکاليفون فربواتن ايت بردوسا سام حکمڻ
ماچم حکم ممبلي بارغ يغتله دتاور اوله اورغ لاءين.

فربواتن ملتق تندا ايت معنائ منکه اورغ لاءين درفد ممبيل
نمفت ايت تنافي کالو لام سائت تيدق دکر جاکن دڻن تياد عذور مک

فيهمق فمرنته بوله ممبري امارن سفاي اي مفرجاكن تروس اتو
منيغكلكن تروس. سكيران اي منتا تغكوه دشن سبب اد كعدوران
بوليهله دتغكوهكن دالم ماس يث مناسبه دالم فندانن فمرينته مك
جيك سمفي تيمفوهش تيدق دكرجاكنش جوگ هيلغله حقش اتس تانه
ايت.

(فرهاتين) فمرنته راج اتو فريسيدينه اتو فمغكو كدوان هاروس
ماولتوقكن سبهاكين درفد تانه ماتي (زمان سكارغ دفعكيل ريزب)
انتوق مكانن كودا فرغ، بناتغ ۲ كفوپان في، بناتغ ۲ كفوپان زكاة
دان بناتغ ۲ يث لمه هندق فركي ماكن دتمفت ۲ يث جاوه، دان
هاروس فول اي (فمرنته) مباطلكن ريزاب جيك اد مصلیحة لاین
تتافي تيدق هاروس اي ماولتوقكن تانه سفرت ايت باكي ديرين اتو
فركونان بناتغن اتو ماسوقكن بناتغن ۲ كدالم تمفت يث دريزبكن
باكي اورغرامي کران فمرنته ايت اورغ قوات (اد كواس مبللي اتو
سباكين) تيدق لمه سفرت اورغرامي.

اورمئخ منروكا تانه ماتي انتوق دوسون اتو رومه كديامن تيبا ۲
اي ترجمفا باهن كالين (لوگم) يث لاهير داتس موک بومي سفرت
بليراغ، مييق هيتم، باتو اوبت بدیل، باتو سيمين دان لاین ۲،
اتو لوگم يث باطن سفرت امس، فيرق، تيمه، بسي دان سباكين جاديله
باطن لوگم ايت ميليكن دشن دتروكان ايت، ملينكن جيك تله
دكتهوين باهن ۲ يث لاهير ايت لبه دهولو سبلوم دتروكا كتيك ايت
اي هان ترحق ميليقكي لوگم يث باطن سهاج تيدق يث لاهير. (اين
اصل حكم مونكين دالم اوندغ ۲ تانه اد مفرانتوقكن لاین درفد ايت،
جيك اد كناله دتوروتي فرانتوقكن ايت کران فمرنته اتو فرلمبگان
اد حق ممبوات فرانتوقكن باكي مصلحة اورغرامي).

اد فون اير يغتياذ دفوپاي اوله سياف ۲ دالم بهاس عرب دسبوت
"الْمَبَاَحَ" اتو دسبوت اير دتمفت يث تربوك سفرت اير سوئي،
متاير يث كلوار دري چله ۲ بوكيت دان كونخ دان سباكين ايت اiale
حق برسام انتارا مانسي، کران اد حديث مپتاكن:

”النَّاسُ شُرَكَاءُ فِي ثَلَاثَةٍ فِي الْمَاءِ وَالْكَلَاءِ وَالنَّارِ“

ارتیش: مألسی برسکوتو برحق دالم تیک بندا: فد ایر، فد فادغ رومفوت (یغ بیبس) دان فد افی. مک تیدقله هاروس سئورغ فون بوله میکت اورغ لاین معکوناکنش سکالیفون فمرنته ای تیاد برحق منتوکن سسئورغ تیدق یغلاءین.

اد فون ایر دری فریکی اتو کولم تانه اورغ، ماسیغ ۲ ایت اداله حق دان جوک ایر فایف یغ دس دیاکن اوله کراجان اداله حق کراجان باکی مصلحه اورغرامی.

الْهَبَ دَان حَكَمْ

99. فرکتان هبه ایت دامبیل درفد فرکتان هبوب یعنی تیوفن. افبیل دسبوت هَبَّ الرِّيحُ معنای برتیوف اثمین. مقصودن برفینده ای (اثمین ایت) دری ساتو اره کاره یغلاءین، مناسبه دگوناکن هبه ایت فد فمبرین کران بارغ دهبهکن ایت برفینده دری تاغن یغ مبری کفد تاغن اورغیغ دبری. دالم هیجان ملایو اورغ تولیس دغن هیبه (تمبه یاء انتاراها دان با)، مقصودن هبه جوک، تنافی دالم بهاس عرب جیک دتولیس دغن دتمبه یاء جادی بوپین هَبَّه معنای اینده، کرون دان بیسا.

جادی هیبه ایت ملیفوتی صدقه دان هدیه. معنای فد شرع میلیککن سسوات بارغ اتو سسوات بندا کفد اورغ لاین درفد اهل کبجیکن دغن تیاد کننتی فد ماس هیدوفن.

جیک فمبرین سسوات ایت دغن تجوان برکهندکن فهلا داخرا یأیت صدقه لماں دان جیک فمبرین ایت دغن تجوان مملیاکن اورغیغ

دبري يآيت هديه نماڻ علي ڪل حال هيبه صدقه دان هديه سنوان
ايت سنة دان يڻ افضل اياه صدقه^(۱)

تيف ۲ بندا اتو بارغ يڻ صح دجوال هاروسله دجادين هيبه
دڻن شرط اد ايجاب دان قبول سفرت برڪات فميري: ”وَهَبْتُكَ
هَذَا“، ارتين: ساي هيبهڪن بارغ اين ڪفد اندا. اتو ”مَلِكْتُكَ هَذَا“
ارتين: ساي ميليڪن ڪفد اندا بارغ اين، اتو ساومفماڻ دان دجواب
اوله يڻ دبري سفرت ڪتاڻ: ”قَبِلْتُ“ ارتين: ساي تريما، اتو
رَضِيْتُ ارتين، ساي رضاله.

تتافي تيدق دشرطڪن ايجاب قبول فد صدقه. چوڪف دڻن دبري
دان دامبيل سهاج. دمڪين جوا دڻن هديه ممادا دڻن دهترڪن سهاج
دان دامبيل اوله يڻ دبري بارغ ايت.

صح هيبه دڻن دسبوت عمور سفرت ڪتاڻ: ساي هيبهڪن بندا اين
ڪفد اندا سلما عمور اندا دان ڪالو دتمبهڻ چاڪف ”جِيڪ اندا ماتي
برباليق بندا ايت ڪفد ساي، فون صح جوڪ تتافي شرط ايت لغا.

دمڪين جوا صح هيبه جيڪ دشرطڪن ڪاوالن سفرت ڪتاڻ: ساي
هيبهڪن بندا اين ڪفد اندا انتوق اندا مغاول دان منجڪاڻ جيڪ اندا
ماتي ڪلق ڪمبالي ڪفد ساي دان جيڪ ساي ماتي لبه دهولو تتفله اي
جادي ميليڪ اندا، اين فون صح جوڪ دان لغا شرطن.

تياد صح هيبه فد بارئيڻج مجهول، بارئيڻج درمفس، بناتڻ يثقله
سسٽ دان ساومفماڻ، تتافي صح هيبه دوا بيڃي ڪندوم دان
ساومفماڻ سڪاليفون تيدق صح دجوالبلي.

(۱) سندران سلوم اجماع فرمان نوحن: ”وَقُولُوا عَلَى الْبِرِّ وَالتَّقْوَى“. سورة المائدة آية ۲. معنان حنڊله ڪامو
برنولور ملولور اس فرڪارا ڪڇيڪن دان فرڪارا يڻ مبادا ڪفد تقوى. دان فرمانن لاکي: ”وَأَلَى الْعَالِ عَلَى جِه
قَوَى الْكُرْبَى“ مٿه اخير آية ۱۷۷ سورة البقرة. ارتين: اورليڻج بايلڪ ايمانن ايت اياه مريلڪ يڻ مٿلوارڪن
مرلان القوي ملولور فرابن، اتي ۲ ٿيم. اورغ مسڪين دان ۷۰ ۲. دالم حديث بخاري دان مسلم: ”وَأَلَى الْكُرْبَى
جَارَةَ لِحَابِهَا وَكَوْ فَرَسْن شَاةً“. ارتين: جانفله سوات جيران ايت براس هيما اتو اٿڪن حنڊل ميري مندا
يڻ سديڪيت ڪفد جيران سڪاليفون سفرت ڪوڪو ڪمبيڻ. (۲) اين سبالي بنديڻج سهاج ڪران ٿيدق او عاده مانسي
ميري اورغ ڪوڪو ڪمبيڻ.

مساله رمفاین

(ا) جيك فيوتغ ملفسكن هوتغش درفد يغ برهوتغ ايت
مغهافوسكن هوتغ نماث، دالم بهاس عرب دسبوت ابراء بوكن هيبة.
دان تياد برحاجة كقد قبول، تنافي ملفسكن هوتغ كقد اورغ لاءين
درفد اورغئغ برهوتغ تيدق صح.

(ب) اورغئغ دبري هيبة بلوم لاكي مئليك بارغ دهيهكن كفدان
ملينكن ستله دقبض (دامبيلش) دان اد ايدين درفد فمبري اتو
وكيلش سفاي مقمبيلش.

(ت) جيك برلاكو كماتين سالة سئورغ درفد كدوان دالم ماس
انتارا هيبة دان قبض مك وارثن مقمبيل اليه تمفت سالة سئورغش
قد قبض دان مققبضكن.

(ث) افبيل اورغئغ دبري هيبة ايت تله قبض تيدقوله هاروس اورغئغ
مبري مناريق باليق فميرينش ايت كچوالي اي باف دان ايبو
كقد يغ دبري اتو اصولن يائت داتوء ۲ دري كدوا بله فيهق (فيهق
باف دان ايبو) كران ترسبوت دالم حديث يغدروايتكن اوله الترمذي
دان الحاكم:

لَا يَحِلُّ لِرَجُلٍ أَنْ يُعْطِيَ عَطِيَّةً أَوْ يَهَبَ هَبَةً فَيَرْجِعَ فِيهَا إِلَّا الْوَالِدُ
فِيمَا يُعْطَى وَلَدَهُ.

ارتين: تيدق حلال كقد سئورغ لاكي ۲ يغتله مبري سبارغ
فمبري اتو تله مهيبة سسوات هيبة لفس ايت اي مناريق باليق
فميرين اتو هيبهش ايت كچوالي ايبو باف مك اي بوله مناريق باليق
اف يغ دبري كقد انقش.

(ج) باف دان ايبو اتو داتوء هاروس مپماكن فميرين كقد
انق ۲ اتو چچون انتارا لاكي ۲ دان فرمفوان. بيلا دسبوت باف دان
ايبو اتو داتوء تيدقوله ترماسوق سودارا اتو باف سودارا دان
لاين ۲، مك مريكنيت تيدق بوله مناريق باليق فميرينش.

سڳووه فون باف دان داتوء بوله مناريق باليق فميرين كفد اتق
 دان چچو ايت شرطن بارئيغ دبريكن ايت ماسيه اد لاکي دالم
 کواس النق، مک جيک سوده تيدق اد کواسر دغن سبب سوده
 دجوال اتو دوقفکن تباداله بوله دتاريق باليق، تنافي کادي تيدق ماچم
 جوال اتو وقف، معناش بوله تاريق باليق فميرينش يخته دکاديکن.

سکيران ميلیک اتق اتو چچو فد بارغ هيبة ايت سوده هيلغ
 کمدين کمالی فول ميليکن سکاليفون دغن اقاله (بندا ايت سوده
 دجوال کمدین اي مپسل داميلش باليق) اتو اورئيغ ممبلي مولغکن
 باليق دغن سبب بارغ ايت اد چاچت، کتيک ايت تباداله دلولسکن
 باف اتو داتوء هندق مغمبيل باليق.

(ح) حاصيل له تاريق باليق ايت دغن دکتاش: اکو رجوع اتو تاريق
 باليق، بارئيغ اکو تله هيبةکن ايت اتو اکو منتا باليق اف يخته
 اکو هيبةکن کفد ائمو، اتو دکمالیکن دي کفد ميلیک اکو اتو اکو
 بناسکن هيبة اتو اکو باطلکن دي اتو اکو فسح اکندي تيدق بوله
 جوال، تيدق بوله دوقفکن اتو دهیبةکن کفد اورغ لاین.

(خ) بکسر يغ دایسیکن هيبة ددالمش، سمرت باکول، دولغ،
 مشکوق دانسباکين ايت ترفولغ کفد عادة، جيک فد عادة تيدق کنا
 فولغ سمرت باکول هيوفر ترماسوقله اي جادي هيبة سکالي، دان
 جيک فد عادة کنا فولغ سمرت دولغ واجبله دفولغکن دان حرام
 دگوناکن تنافي جيک فد عادة بوله ماکن اف يعاد ددالمش سمنتارا
 بلوم دفولغکن هاروسله دلاکوکن سباکي فينجم، کالو تيدق کناه
 سالين سمرت دان دفولغکن.

الْقَطَّةُ دَانِ حَكَمٌ

100. فرکتان لُقَطَه بوله دباچ دغن لُقَطَه دان دغن لُقَطَه (دوا وجه).
 فد لغة معناش بندا يغ دجومفای اتو يغ چيچير، دان معناش فد شرع
 بارغ اتو بندا يغ دجومفای يغ تيدق دکتهوي بسياف يغ امفوپاش.

بارئسياف برجومفا بارغ اورغ چيچير، سام اد دتانه لافغ اتو دجالن ۲ دان اي فرچاي ديريش امانه، سنه له اي مغمبيلش^(۱) دان هاروس اي تيغكلكن جيڪ اي براس تا بولسه امان ديريش فد ماس اكنداثغ تاكوت بناس بارغ ايت.

سچارا ريعكس فد لقطه اين اد ليم حكم:

۱ - جيڪ اورئميغ برجومفا ايت فرچياكن ديريش امانه سنه له اي موئوتش اتو مغمبيلش.

۲ - جيڪ اي فرچياكن ديريش فد ماس موئوت ايت تتافي تيدق جامين فد ماس اكنداثغ هاروس اي مغمبيل سكي راڻ اي بوكن اورئميغ فاسق.

۳ - دالم مسأله ■ ايت جيڪ اي فاسق سمرت اد منيغكلكن سمبهيغ فرض مكروه اي مغمبيلش.

۴ - جيڪ اي تياد فرچياكن ديريش فد ماس ايت دان يقين اكن برخيانه فداڻ حرام اي مغمبيلش.

۵ - جيڪ اي فرچياكن ديريش فد ماس ايت دان فد ماس اكنداثغ فد حال تيدق اد اورغ لاءين يڻ امانه دسيئو واجب اي مغمبيلش.

بارئسياف تله موئوت بارغ چيچير تيدق واجب اي مباوا سقسي باكي ميقسيكن گران هندق ميليك اتو هندق دسيمفن مالهن سنه سهاج لفس ايت واجب دريگودكن كادان بارغ ايت اومقام دالم بيڪ، دالم بوئمكوسن كاين، اتو دالم بوئمكوس فلستيك اتو قرطس. جنيس بارغ سمرت امس، اتو فيرق اتو سباكيڻ. براف برتن دان براف بيلائمنش.

كمدين چارا منتوكن حكمڻ تربهاكي كغد امفت بهاكين:

فرتام - بارغ ايت بندا يڻ ككل لام سمرت امس، فيرق دان تمباڪ حكمڻ هندقله داعلانكن (اورغ فطاني كات اور يعني داوركن) كغد اورئرامي سلما ستاهون دفينتو ۲ مسجد كتيك

(۱) سدران سبلر، جامع االه "وَتَصَوَّرُوا عَلَى الْوَجْهِ وَالْقَوَى" بكمڻ منه دهاكر ديات الهه. دان حسن "وَاللهُ رَفِي عَوْنِ الْعَبْدِ مَا دَامَ الْعَبْدُ رَفِي عَوْنِ أَخِي" سوده دهاكر حوكت ديات الهه اب گران مفصل بارغ اورئميغ جبر دمر امان همدن دسلاسر دان همدن دكسالكر كغد براف اب سوات كحكر دان مروتو لمر

اورغرامی کلوار لفس سمبیخ برجماعه دان دتمفت اورغرامی
برکمفول تراوتام دکت ۲ تمفت بارغ ایت دجومفای دبندر اتو دفکن،
تیف ۲ هاری دوا کالی سلما سمیغکو، لفس ایت سمیغکو سکالی
سلما توجه میغکو کمدين سبولن سکالی هغک اخیر تاهون، جیک
اد توانن داتغ منتوت دالم تیمفوه ایت هندقله دفولغن کفدا.
سکیراڻ تیاد جوک داتغ بولیله فیلیه سام اد دسیمفن سهاج بکیتو
اتو دمیلیک جادی دی فون دغن نیه معکنتی بیلا ۲ توانن داتغ
منتوت، دان دغن برلفظ اومقام اکو میلیکله بارغ این.

کدوا - بارغ ایت تیدق بوله ککل لام سفرت کروما دان بواه
اڻکور درفد جنیس یغ تا ماهو کریخ دغن دفروسیس حکم بوله فیلیه
انتارا دمیلیک کتیک ایت جوک دان دماکن دغن نیه معکنتی هرکاڻ
بیلا توانن داتغ، اتو دجوال دان دسیمفن هرکاڻ ایت سرت داعلانکن
بکیمان فد مسأله یغفرتام تادی سفای بوله ای میلیکڻ.

کتیک - بارغ ایت درفد جنیس بندا یغبوله تاهن لام دغن
دفروسیس سفرت کروما دان اڻکور حکم بوله فیلیه جوک انتارا
دجوال دان دسیمفن هرکاڻ ماچم مسأله یغکدوا اتو دگریغن توڻکو
سمفی توانن داتغ منتوت.

کامفت - بارغ یغ دجومفای ایت برکهندق کفد بلنجا سفرت
بناتغ یغ ماسیه کچیل تیاد اوفای ملیندوغي دیریش درفد بناتغ
بواس یغ کچیل ۲ جوک دان تمفت ایت دفادغ (لوار کاواسن
فرومهن). حکومنن هندقله دامبیل، لفس ایت بوله دمیلیک دسمبلیه
دان دماکن دغن نیه دکنتی هرکاڻ تتافی جیک تمفت جومفا ایت
دالم کاواسن فرومهن بولیله ای فلیهارا. تنتغ مکانن دتغکوغ
اولهن سچارا سوکریلا اتو منتا دکنتی ملالوئی حاکم اتو دجوال
دان دسیمفن هرکاڻ لفس ایت داعلانکن انتوق میلیککڻ.

اد فون بناتغ یغ سوده بسر یغ بوله معاوول دیریش درفد بناتغ
بواس یغ کچیل ۲ دان تمفت ایت امان تیدقله هاروس دکوتیف
کران هندق ممیلیکی، مالهن بوله دامبیل کران دفلیهارا، دان جیک
تمفت ایت تیدق امان (اومقام دکاواسن ایت باق اورغ جاهت اتو

بناټځ بواښ يځ ټسر ۲ سڦرت هر يمو) بولي هله دامبيل ګران دميليک
اتو ګران دڦليهارا ګمدين دځوال دان داعلانګن بګيمان يځ ترسبوت
ايت.

(فرهانين) حکم لقطه بګيمان يځ دسبوتګن ايت فد لقطه يځ
دځومڦاي دتمفت يڦللاين دزفد تانه حرم مکه. اد فون جيک دتانه
حرم مکه سکيران دڦوټوت هاڻ انتوق دسلامتګن سهاج دځن دسيمڦن
سهڻک ځومڦا توانڻ دان تيدق حلال دميليک سام سګالي. درايت
ګناله داعلانګن سلملمان. دان جګالو اورځيځ موټوت ايت هندق فرګي
ګتمفت لاءين هندقله اي سرهګن ګفد قاضي اتو ګفد اورځيځ اد
ګفرچيان.

الْلَقِيطُ

121. لَقِيطُ ايت معنائ. بايي يځ دبواځ اورځ دتڦي ۲ جالن، بوله
ځوګ دسبوت بودق ڦوټوتن اتو انق اټګوت اتو انق اټګت (دڦندځ
دري سګي سوده دڦوټوت دان سوده دڦليهارا) اتو ګانق ۲ يځ
مرايو ۲ سست يڦتياد دګتهوي ايبو بڦاڻ اتو ګلوارګاڻ.

بارځسياف برځومڦا بايي اتو بودق سست دجالن ۲ اتو دتڦي ۲
مسجد اتو دتڦي ۲ رومه اورځ اتو دتڦي ڦاريت اتو سباګيڻ واجب اي
مځمبيلڻ سباګي فرض ګڦايه جيک اد اورځ لاءين يځبوله مځمبيلڻ
ځوګ ګالو تيدق نسچاي جادي فرض عين دامبيل، دڦليهارا،
دديدق دان دبري فلاجران، ګران فرمان توهن:

”وَمَنْ أَحْيَاهَا فَكَأَنَّمَا أَحْيَا النَّاسَ جَمِيعًا“ . سورة المائدة اية 32.

مقصودڻ، دان بارځسياف مځهيدوفګن ديري سسټورځ مانسي
ساوله ۲ دي مځهيدوفګن مانسي ګسموا سګالي.

واجب داداګن سڦسي ګتيک مځمبيل ايت ګران مځيلقګن درفد
دجاديګن همب دان سڦسيګن اټس هرتاڻ جيک اد برسام ۲ن. اورځ
ګيلا فون سام ماچم ګانق ۲ ځوګ حکمڻ.

تيدق دلولسكن بايي اتو كانق ۲ ايت تيغكل دالم فليهاران
 سستورغ ملينكن هندقله اورغ ايت مكلف، مردهيكا، مسلم يث عادل،
 امانه دان تاهو تدبير (تيدق دئو). سكيران بايي اتو بودق فوئوئن
 ايت اد هرت مك بلنجا هيدوفن دبائر كن اوله حاكم درفد هرتان ايت.
 بوله جوگ اورغيغ موئوت مبلنجاكن درفد هرت ايت دئن
 فرستوجوان حاكم.

جيك تياد بمفويائي هرت كناله كراجان منعكوشن سكيران ۲ تيدق
 اد هرت عام سمرت وقف انتوق انق ۲ فوئوئن جكالو اد كناله
 دبلنجاكن درفدان.

بارغ دايغت بودق فوئوئن دالم نكري اورغ اسلام حكن مسلم.
 اتو دنكري اورغ كافر يث فندودقن اد اورغ اسلام مك بودق ايت
 حكن مسلم جوگ كچوالي اورغ كافر مباوا سقسي مئتان بودق
 ايت كتورونئن كتيك ايت بهارو بوله بودق ايت دنسبهكن كفدان
 دان مئيكوت اكمان كافر. برسلاهن جيك اي بركات بودق ايت
 درفد كتورونئن دئن تياد سقسي، مك حكن بودق ايت مسلم جوگ
 بكيمان تله دپتان ايت كران بوله جادي بودق ايت انق اورغ اسلام
 يغبراد دنكري مريك سكاليفون ادا اورغ اسلام ايت دسان سباكي
 اورغ تاوانن يغبوله مرايو ۲ اتو اهل فريكان (كچوالي لالو سهاج
 ايت تيدق دكيرا).

درفد كپتان داتس اين پتاله بهوا انق فوئوئن دنكري اورغ كافر
 يغتيااد اورغ اسلام لغسوغ دسان حكن كافر.

اد لاکي ببراف مساله دالم فرکارا لقيط اتو انق فوئوئن اين
 سمرت کادائن مردهيک تيدق همب، کادائن اد هرت برسام ۲ دان
 لاءين ۲، ساي تياد سبوتکن کران مساله همب تيدق اد دالم نكري
 کيت دان جارغ اد اورغ منيغکلکن هرت برسام بودق يث دبواش.

کالتق ۲ یث بوکن درفد بودق فوئوتن حکم اسلام مئیکوت
اسلام ساله سئورغ درفد دوا ایبو بفان دمکین جوا اورغ کیلا^(۱)

باب النکاح

۱۰۲. فرکتان نکاح ایت بهاس عرب یث سوده جادی بهاس ملایو.
اصل معنای فد لغة چنتوم دان تمو. افبیل دسبوت "تَنَکَّحَتْ
الْأَشْجَارُ إِذَا تَمَایَلَتْ وَانْضَمَّ بَعْضُهَا إِلَى بَعْضٍ" اوتین: تله بر نکاحه
فوهن ۲ ایت معنای افبیل ای تله چوندوغ بر چنتوم دان بر ماسوق ۲
داهن ستغش کفد یغلاءین.

معنای فد شرع یأیت عقد یث مئندوئی جامینن مئهاروسکن
برستوبه^(۲)

سنة برکهوین فد اورئییخ اد کائیینن کفدان دان اد کمفوان
بلنجا انتوقش، سکیران تیدق اد کمفوان دتغکوھکن دهولو لبه
بأیک دان تنتغ نفسو شهواتش بولیله دفچهکن (بوله دلمه اتو
دکورئمکن) دئن بر فواس. سبالیقش مکروه برکهوین فد اورئییخ تیاد
کائیینن کفدان دری اصل کجادین اتو دئن سبب اد فپاکیت اتو
سوده توا اتو ماتی فوچوء.

(۱) ساکی چنتوه یأیت سمرت اورغ لاکری ۲ مسلم برکهوین دئن فرمفوان کریستان اتو یهودی (کتابیه) ملک انقن
دحکمکن اسلام کران مئیکوت اسلام بفان. دان سمرت فرمفوان اسلام برسگدودقکن دئن لاکری ۲ بوکن اسلام
ملک انقن دحکومکن اسلام کران مئیکوت ایبون. سبالیقن لاکری ۲ مسلم جیک برسگدودقکن دئن فرمفوان یغ
بوکن اسلام انقن تیاد دحکمکن اسلام کران لاکری ۲ ایت برزنا، فوئس سین دئن بودق ایت دان ایت ایت
دئسکی کفد ایبون. ملک ایبون کافر (این مئدافت سایی، جیک بتول الحمدله).

(۲) سیدران فید مئهاروسکی برکهوین ایت ایاله درفد فران دان حدیث دان اجماع اومه اسلام. فرمان فوهن:
"وَأَنْتُمْ هَؤُلَاءِ أَنْتُمْ هَؤُلَاءِ" سورة النور ایه ۳۲. اوتین: "کامو کپوینله دئن فرمفوان یغ بوجغ درفد کامو".
دان حدیث: "مَنْ أَحَبَّ فُطْرَتِي فَلَيْسَ مِنِّي وَمَنْ سَتَرَ النِّكَاحَ" اوتین: "بارغشیاف کاسیمن کام اکو
مئدقله ای مئیکوت سنة اکو (فرحلان اکو) ستغ درفد سنة اکو ایاله برکهوین".

برکهوین این ساتو درفد شریعة اورغ ۲ یغ دهولو کالا درفی سچق داتو، ادم لاکری، نجوانن ایاله کران
مئدو محاکم کورونن دان ملائکن حیوا درفد فراسان یغ مفسرة دتاهن دسمیغ مراس نمة دان کلیفانن
میدوف. برکات السید الرحمانی: سنة کپوین ایت دئیوه کن دان برختن دسبوی ۲ کن. دالم حدیث: "اعْلَمُوا
النِّكَاحَ وَاعْرِضُوا لَهُ بِالْغُفُوفِ وَلَوْ فِي الصَّاحِدِ". اوتین: یهئدقله کامو هیوهکن فرکهوین ایت دان فوکل
زان ماتی مئهاروسکن مسکفون ددالم محمد. دمکنله سدوتی درفد بیجیری جز ۳ موك 278.

تتافي اورقيغ ادا كممفوان بلنجا انتوقن دان تياد سنب ۲ يغ
 ترسبوت جيڪ اي هندق منومفوكن تناكڻ ڪران برعبادة اتو منتوت
 علمو ايلوقله جائن بركهوين، دان جيڪ تيدق سيپوق دڻن حال ۲ يغ
 ترسبوت مك بركهوين لبه افضل باڪيڻ.
 سڪيراڻ هندق منچاري استري ايلوقله فيليه فرمفوان يڻاد
 فدان امفت صفة:

(۱) انقدارا، ملينڪن ڪران ادا عذور سفرت التڻ لاه اتو ڪران
 هندق منجاڪ اتق بواهن يغ بركهندق كفد جندا.
 (ب) يڻاد ممفوپاي اڪام سڪيرا ۲ ادا فدان صفة ڪعاديلن دان تيدق
 فاسق.

(ت) چنقيق فارسڻ.

(ث) ڪتورونن اورغ بايڪ ۲. تمبه لاکي بوڪن قرابة يغ دڪت
 دان درفد ڪلوارڪ يغ بوله مندافت اتق.

افبيل سوده ادا ايغت هندق بركهوين دڻن سئورغ فرمفوان سنة
 باڪيڻ سبلوم مينيغ مليهت فرمفوان ايت دان فرمفوان ايت فون سنة
 جوڪ مليهت باڪل تونڻن لبه دهولو. يغ دليهت ايت ايا له ائمڪوت
 يڻالائين درفد عورتڻ ددالم سمبهيغ يائت موڪ دان دوا فرڪلائڻ
 تائڻ فد اورغ فرمفوان دان ائمڪوت انتارا يڻالائين درفد فوست دان
 لوتوت فد اورغ لاکي ۲ دان سڪيراڻ ادا حجة هاروس دليهت براولغ
 ڪالي سفاي دافت دڪتهوي ڪلاڪوان دان حالڻ لبه جلس باڪي
 مڃيلقڪن درفد مپسل دبلاڪڻ هاري.

حلال دفينغ فرمفوان يغ بوجڻ دان بييس درفد عده (سوده هابيس
 عده)، دان هاروس دفينغ سچارا سينديران فد فرمفوان يغ ماسيه
 دالم عده يڻالائين درفد عده رجعيه (عده يڻبوله برباليق) سفرت
 عده ماتي سوامي اتو عده وطي شبة (برستوبه دڻن ترڪليرو اورغ
 لائين دسڻڪ استري)، اتو برچراي طلاق بائن (برچراي يڻتياڊ
 بوله رجوع سمولا) سفرت فسڻ اتو ترفسڻ دڻن سبب مرتد، اتو
 تبوس طلاق اتو چراي طلاق تيڪ.

يغ دكتاكن ممينغ سچارا سينديران ايت يايٲ مٲاوا چاكف۲
يغ بوله جادي معنا هندق كهوين اتو معاجق كهوين دان بوله جادي
تيدق سٲرت دكتاٲ: مان بوله چاري اورغ فرمفوان چنٲيق ماچم
اندا. ساي فركنن بتول مليهٲ اندا اتو سٲاٲين.

اد فون فرمفوان يغ ددالم عده رجعيه حرام دفينغ سام اد سچارا
ترغ اتو سچارا سينديران. دان حكَم منجواب اتو منريما فيناٲن
ايت فون سام ماچم حكَم ممينغ يعني هاروس منريما دٲن ترغ۲ جيڪ
اي (فرمفوان) ايت بيٲس درفد عده دان هاروس دٲن سينديران جيڪ
اياٲ ددالم عده يغ بوكن عده رجعيه دان حرام دٲن ترغ۲ اتو دٲن
سينديران جيڪ اياٲ ددالم عده رجعيه.

حرام دفينغ فرمفوان يغ سدغ ددالم تونغ اورغ لائين يغٲله
دفرستوجوءي اوله كدوا۲ فيهق ملينكن دٲن اد ايدينش.

اورغئغ هندق ممينغ سبلوم ملاكوكن فيناٲن ايلوق منٲا نصيحة
درفد اورغئغ عارف لٲه دهولو دان دسليديق اتو دسياسٲ لٲر
بلاكٲ اورغئغ هندق دفينغ. دمكين جوا باكي فيهق يغ هندق منريما
فيناٲن ايلوق منٲا نصيحة دان معٲهوي لٲر بلاكٲ يغ هندق ممينغ
ايت. مك اورغئغ دمنٲا نصيحة ايت هندقله اي مٲبوتكن سكل
كبائيقن اتو كبوروقكن يغسبنر حال اورغئغ دمنٲا نصيحتش.

فد ماس ممينغ ايت سنة دٲاچ ساتو خطٲه (اوچافن ريغكس) لائين
درفد خطٲه هندق عقد. دمولائي دٲن موجي الله دان صلواة اٲس
رسول الله صلى الله عليه وسلم دان برفسن دٲن تقوي، كمدين بركات
اومقام كداتغن ساي كران مٲولٲيغ بوٲا دٲامن فاچيڪ يغ فرمي
سفلانة ايت اتو جيڪ وكيٲن بركات: اداله كداتغن كامي اياله وكيٲ
كفد سفلان برٲجوان ممينغ انق توان فلانة انٲوق دجودوهكن دٲن
سفلان اتو سٲاكيٲ.

روکن ۲ نکاح

۱۰۳. روکن نکاح لیم فرکارا: فرتام - باکل سوامی. کدوا - باکل استری. کتیک - ولي (اورٹمیخ برکواس ملاکوکن عقد نکاح). کامفت - دوا سقسی. دان کلیم - صیغه (ایجاب دان قبول).

دشرطکن فد صیغه بکیمان شرطن فد جوالبلی سمرت تیدق دتعلیق دثن بندا یغلاءین اتو دگنتوغ مساں. تیاد برسلف ماس انتارا ایجاب دان قبول دان لفظن هندقله دثن لفظ نکاح اتو کھوین دثن صریح (ترغ) سمرت 'زَوَّجْتُكَ' ارتیش: اکو کھوینکن اٹکو. اتو 'اَنْكَحْتُكَ' ارتیش: اکو نکاحکن اٹکو. سکالیفون دالم بهاس یغلاءین درفد بهاس عرب سکیرا ۲ دھم اوله کدوا ۲ یغبرعقد دان دوا سقسی دان سکالیفون کدوا ۲ یغبرعقد ایت تاهو بهاس عرب.

صح نکاح دثن ددهولوکن قبول اتس ایجاب سمرت برکات باکل سوامی: ساي تريما نکاح فلانہ اتو ساي تريما برکھوین دثن فلانہ دان برکات ولي: اکو نکاحکن اٹکو دثندي اتو اکو کھوینکن اٹکو دثن دي.

صح نکاح جیک باکل سوامی برکات: کھوینکنله ساي دثن فلانہ تروس ولي جواب: اکو کھوینکن اٹکو دثن دي. دمکین جوا صح دثن ولي برکات: اٹکو هندق برکھوین دثندي؟ تروس باکل سوامی منجواب: برکھوینله ساي دثندي. فد کدوا ۲ مسالہ یغ اخیر این صح کران اد فرمنتان یغ تفت منجوقکن کریضان.

تیاد. صح نکاح دثن لفظ کنایه (تیدق تفت اتو ایمباسن) سمرت کتاں: اکو حلالکن کفد اٹکو انق اکو، اتو دکھوینکن الله انکو دثن اٹکو، دان تیاد صح قبول دثن برکات: ساي تريما سهاج بکیتو دثن تیاد سبوت کھوین اتو نکاح.

دشرطکن فد سوامی هندقله ای دالم کادان حلال، دثن اختیارن (دثن کهندقن) سندیری، تنتو اورٹمن دان ای تاهو بهوا فرمفوان باکل استریش ایت حلال برکھوین دثنش. یغدمکین تیاد صح نکاح

لاکي ۲ یغ ددالم احرام سکالیفون اوله وکیلش، تیاد صح نکاح دښن دفقسا اورغ، تیدق صح دښن کادان لاکي ۲ ایت تیدق تنتو اورغش دان تیاد صح نکاح لاکي ۲ یغ تا تاهوکن فرمفوان ایت حلال کفدان. دشرطکن فد استري هندقله اي حلال کفد لاکي ۲ ایت (بوکن محرمش)، تنتو اورغش، بوجع (بوکن استري اورغ دان بوکن دالم عده) دان کادان مسلحه اتو کتابیه (نصرانیه دان یهودیه) یغدمکین تیاد صح نکاح فرمفوان محرمش، نکاح دښن ساله سئورغ درفد دوا فرمفوان دان نکاح دښن فرمفوان استري اورغ اتو یغ ماسیه ددالم عده درفد اورغ لاین اتو یغ ددالم احرام دان کافره یغلااین درفد کتابیه.

دشرطکن فد ولي هندقله اي لاکي ۲، دښن اختیارن، تیاد صفة یغ مغلغ، یغدمکین تیدق صح نکاح دښن ولي اورغ فرمفوان اتو خنشی، کادان یغ کنا فقسا، کادان دالم احرام، کانق ۲، کیلا، یغ فاسق (کچوالي راج)، یغ دښو، یغ چدرا اوتقش دان یغبرلااین اکام تنافي اورغ بوت صح منجادي ولي. دشرطکن فد دوا سقسي انم فرکارا: فرتام - اسلام. کدوا - بالغ. کتیک - برعقل. کأمفت - مردهیک. کلیم - لاکي ۲ دان کانم - عادل

مک تیدق صح نکاح دښن دوا سقسي یغ بوکن اسلام اتو کانق ۲ اتو کادان کیلا اتو همب، اتو فرمفوان اتو خنشی، اتو اورغ فاسق. تعب لاکي کادان چلیق (تیدق بوت) تیدق فکق دان تیدق ساله سئورغش ترنتو منجادي ولي. مک جیک باف بروکیل کفد اورغ لاین فد منکاحکن انقش دان دي حاضیر سباکي سقسي برسام سئورغ لاین نسچاي تیاد صح نکاح ایت کران اي اورغیغ ترنتو منجادي ولي تیاد دلسکن منجادي سقسي.

مسأله رمفاین

(۱) صح نکاح دښن سقسي دوا اورغ انق لاکي ۲ کفد سوامي اتو انق لاکي ۲ کفد استري اتو سئورغ انق لاکي ۲ کفد سوامي دان سئورغ لاکي انق کفد استري اتو سبالیقش، دان صح دښن سقسي دوا اورغ موزه کفد سوامي دان استري.

(ب) صح نکاح دڻن سقسي اورڻيڻ لاھيرڻ نمفق عادل يايت اورڻيڻ
تياد دکتھوي اد ملاکوکن فرکارا يڻ منجاديکندي فاسق. دالم
بھاس عرب دسبوت مَسْتَوْر عادلڻ دمکين دترڻمکن اوله علما، يڻ
رامي. فنداقت اين ساقت سسوي دڻن زمان سکارڻ يڻ فنوه دڻن
برباکي ۲ کجالا.

(ت) تيدق صح نکاح دڻن سقسي اورڻيڻ تيدق دکتھوي اسلامڻ
اتو يڻ تيدق دکتھوي مردهيکاڻ.

(ث) جيڪ سوڊه برلاکو فرکهوينن تيبا ۲ حاکم (ترماسوق قاضي)
دافت تاهو بهوا کدوا ۲ اتو ساله سڻورڻ درفد دوا سقسي ايت
اورڻ فاسق اتو مرتد، اتو کدوا ۲ سوامي استري براقرار مڻتاکن
اد صفة يڻ منکه سقسي ايت درفد منجادي سقسي سفرت فاسق دان
مرتد نسچاي باطلله نکاح ايت.

(ج) تيباد باطل نکاح دڻن اقرار دوا سقسي مڻتاکن فد ديرڻ اد
صفة يڻ منکه درفد منجادي سقسي سفرت اي مڻاكو ديرڻ فاسق
فد کتيڪ عقد ايت.

(ح) جيڪ سوامي براقرار مڻتاکن نکاحڻ تيدق صح دڻن سبب اد
صفة تکاھن يڻ ترسبوت فد ولي اتو فد سقسي ھندقله دفسخکن
نکاحڻ کران اي مڻاكو بارڻيڻ پات باطلڻ فد دي، دان واجب اي
مباير دڻن فنوه مسکھوين سماس جيڪ سوڊه برستوبه دان مباير
ستڻھن جيڪ بلوم برستوبه.

(خ) جيڪ استري براقرار مڻتاکن اد کچاچتن فد وليڻ اتو فد
سقسي سفرت فاسق، حکمڻ کناله دسوروه سواميڻ برسومفه
مڻتاکن تيدق اد فاسق يڻ دکتاکنڻ ايت، ستله اي برسومفه دبئرکنله
چاکفن (سوامي ايت).

يڻ برکواس منجادي ولي

104. تله دپتاکن بهوا ساٿو درفد شرط اورڻيڻ منجادي ولي عقد
نکاح ايت اياله لاکي ۲ دان اورڻ فرمفوان تيدق دلولسکن منجادي
ولي کران عقد نکاح ايت معنائ مڻھاروسکن برستوبه دان طبيعة

اورغ فرمفوان ايت فمالو، دري سځي عادة يڅ تيځگي سائت مناسبه
اورغ فرمفوان تيدق مځمبيل فرانن منونجول ۲ دالم فرکارا اين.
برسندر کفد فرمان توهن:

”الرَّجَالُ قَوَّامُونَ عَلَى النِّسَاءِ“.

ارتيش: اورغ لاکي ۲ برکواس اتس اورغ فرمفوان. دان دالم
حديث سبدا رسول الله صلى الله عليه وسلم:

”لَا تُزَوِّجُ الْمَرَأَةَ الْمَرَأَةَ وَلَا الْمَرَأَةَ نَفْسَهَا“.

ارتيش: اورغ فرمفوان تيدق بوله مځاوينکن فرمفوان دان اورغ
فرمفوان تيدق بوله مځاوينکن ديريش سنديري.
يغدمکين تياد صح اورغ فرمفوان ملاکوکن عقد نکاح بام اد ايجاب
اتو قبول سکاليفون اد دان دځن ايدين ولين.

سوسون ولي

اداله دباوه اين دچاتتکن سوسون ولي نکاح:

(۱) باف اياله اورمځيخ فرتام منجادي ولي کفد فرمفوان.

(ب) داتو، کاتس يعني باف کفد بفان اتو باف کفد داتو،
کتیک باف تيدق اد سفرت سوده ماتي اتو اد هالځن منجادي ولي
سفرت کيلا، مرتد اتو سباکځښ.

(ت) سودارا لاکي ۲ سايبو سباف (دالم بهاس عرب دسبوت
أَخٌ شَقِيقٌ) کتيک تياد باف دان داتو.

(ث) سودارا لاکي ۲ سباف (دالم بهاس عرب دسبوت أَخٌ لِأَبٍ)
کتیک تياد سودارا لاکي ۲ سايبو سباف.

(ج) انق ۲ سودارا لاکي ۲ درفد سودارا لاکي ۲ سايبو سباف
(دالم بهاس عرب دسبوت ابْنُ أَخٍ شَقِيقٍ) دځن ددهولوکن مځيکوت
سوسون سباف يغلبه دکت کتيک تياد سودارا.

(ح) انق سودارا لاكي ۲ درفد سودارا لاكي ۲ سباف (دالم بهاس عرب دسبوت اَبْنُ اَخْ لِاب) کتيك تياډ مريک فد (ج).

(خ) باف ۲ سودارا اديق براديق باف سايو سباف (دالم بهاس عرب دسبوت عَمَّ شقيق دثن ددهولوکن ميکوت سوسور سباف يغلېه دکت کتيك تيدق اد مريک يڅ فد (ح).

(د) باف ۲ سودارا اديق براديق باف سباف (دالم بهاس عرب دسبوت عَمَّ لِاب) کتيك تياډ مريک يڅ فد (خ).

(ذ) انق ۲ باف سودارا سايو سباف (دالم بهاس عرب دسبوت اَبْنُ اَبْنِ اَلْعَمِّ الشَّقِيق) کتيك تياډ مريک يڅ فد (ذ).

(ر) انق ۲ باف سودارا سباف (دالم بهاس عرب دسبوت اَبْنُ اَلْعَمِّ لِاب) کتيك تياډ مريک يڅ فد (ذ).

(ز) اورثيڅ مردهيکاکن فرمفوان ايت جيک اي اصلڅ همب کفډان (دالم بهاس عرب دسبوت معتق) دان وارث عصبهڅ کتيك تياډ مريک يڅ فد (ر).

(س) فمرته يآيت راج اتو فريسيدينه اتو فمڅکو کډواڅ يآيت ولي فد منکاڅکن فرمفوان يڅتياډ برولي لغسوڅ اتس نام کواس عام يڅ دسبوت جوک دثن نام ولي حاکم اتو وکيلڅ سمرت قاضي. مقصودڅ اورڅ يڅ مندافت تولياه درفد فمرته فد منکاڅکن فرمفوان يڅتياډ برولي ترماسوقله مريک يڅ دسبوت نايب قاضي. سکيراڅ فد ماس کډواڅ يڅ هندق برکهوين ايت حاکم تيدق اد بوليڅله کډواڅ مڅڅکت اتو ملنتيق

سټورڅ لاكي ۲ سفاي منجادي سباکي حاکم معقدکن نکاح کډواڅ يڅ دسبوت تحکيم سکاليفون اورڅ يڅ داثکت ايت بوکن سټورڅ يڅ بيجق مک اورڅ ايت صح معقدکن اتس نام کواس يڅ دبري اوله کډواڅ. لفظ تحکيم بهوا کډواڅ ۲۱ برکات: کامي اثمکت توان منجادي حاکم سفاي معقدکن نکاح کامي دان کامي رضا دثن حکومن توان. اد فون دتمفت اتو نڅري يڅتياډ حاکم (سلطان) فرلوله کتوا ۲ اتو اورثيڅ بيجق فندي دتمفت ايت منوبهکن سبواه بدان اتو مجلس يڅ منتدبيرکن حال احوال اکام اورڅ اسلام دان ملنتيق قاضي.

ولي مجبر

105. فرکتان مجبر ایت فچاهن درفد فرکتان اجبار معنات ممقسا
 یأیت باف دان داتوء کأتس بوله ممقسا مولیهش (فرمفوان یغ
 دولیکن) یأیت انق اتو چچو برکهوین دثن تیاد ایذینش. جادی ولي
 مجبر ایت ایاله باف دان داتوء سهاج دان یغلاءین درفدان سمرت
 سودارا، باف سودارا تیدق دنماکن ولي مجبر.

ولي مجبر هاروس معاوینکن مولیهش یغ دارا دثن تیاد ایذینش سام
 اذ یغ سوده بسر اتو یغ ماسیه کچیل، یغبرعقل، اتو یغ کیلا
 دثن توجه شرط: (1) انتارا باف اتو داتوء دثن انق اتو چچو ایت
 تیاد برموسهن یغ ترغ ۲. (2) انتارا انق اتو چچو دثن باکل سوامی
 تیاد برموسهن. (3) سکوفو (سطرف) انتارا انق اتو چچو دثن باکل
 سوامی. (4) باکل سوامی ایت ممفو مبایر مسکهوین، جیک تیدق اد
 ساتو درفد امفت شرط این نسچای نکاح تیدق صح ملینکن دثن اد
 ایذین. (5) دثن اد مسکهوین سماس. (6) مسکهوین ایت تونی دان
 درفد واغ نگری. (7) جاثن باکل سوامی ایت درفد اورغ یغ مضرتکن
 برچمفور دثن سمرت اورغ بوت اتو اورغ توا اتو سباکیش. جیک
 تیاد ساله ساتو درفد شرط یغ تیک این تیدق له هاروس دلاکوکن
 نکاح.

مقصود دارا دسینی ایاله فرمفوان یغ بلو هیلغ داران اتو یغ سوده
 هیلغ دثن سبب یغلاءین درفد برستوبه سمرت دچوچوق دثن جاری.
 سوئگوه فون ولي مجبر هاروس منکاحکن مولیهش یغ دارا دثن
 تیاد ایذین تتافی سنه جوک دمنتا ایذین درفد انق چچو یغ سوده
 بالغ کران مقبیل هاتیش. سکیراڻ تله دمنتا ایذین ای دیم تیدق
 منجواب برارتي ایت ایذینله نماڻ، ددالم فغاته اورغ عرب:
 "السَّكُوتُ عَلَامَةُ الرِّضَا" ارتیش: دیم انقدارا ایت تندا مننجوقکن
 ای برستوجو.

جيك سئورغ فرمفوان يڭ مكلف منتا كهوينكندي دڭن سئورغ
لاكي ۲ يڭ سكوفو دڭنڭن تيبا ۲ وليڭ يڭ اقرب (يڭ همفير منجادي
ولي) تيدق اد دتمفتڭن كران مسافر اتو دودق جاوه دوا مرحله اتو
كادانڭن دالم احرام اتو ائڭن منجادي ولي كورغ درفد تيك كالي
هندقله دعدكن نكاحڭن اوله حاكم. سكاليفون فرمفوان ايت اورغ
منداتڭن دري تمفت لاءين.

بيلا دسبوت جاوه دوا مرحله تيدقله ترماسوق يڭ كورغ درفد دوا
مرحله، كتيك ايت حاكم تا بوله منكاڭن ملينكن دڭن اد ايدين
ولي ايت، تتافي جيك عذور هندق مندافتكن ايدين ايت كران
تاكوت دالم فرجلانن درفد دبو له اورغ اتو دفوكلڭن اتو درومفق،
بوليهله جاك منكاڭن دڭن تباد ايدين منوروت فنداقت شيخ
زوياني

اد فون ولي يڭ سوده تيك كالي اتو له ائڭن منكاڭن موليهڭ
جاديله اي سئورغ يڭ فاسق، كتيك ايت برفيندهله كواس ولي ايت
كفد ولي ابعد (يڭ جاوه) فد مڭهوينكنڭن تيدق حاكم لاي.

سكيراڭ فرمفوان منتا دكهوينكندي دڭن سئورغ لاي ۲ يڭ سكوفو
دڭنڭن هاروس ولي مجبر منوكر كن كفد لاي ۲ لاءين يڭ سكوفو جوڭ
دڭنڭن، كران فنداڭن ولي له جاوه دان له لواس.

حكم ۲ اين سموا فد فرمفوان يڭ ماسيه اد دارا بكيما تله
دپتاكن، اد فون فرمفوان يڭتله هيلڭ داراڭ دڭن برستوبه (سوده
جادي جندا) سام اد سچارا حلال اتو حرام، تيدقله دلولسكن ولي
مجبور ايت مڭهوينكندي ملينكن دڭن اد ايدينڭن دان تيدق بوله
منوكر كن كفد لاي ۲ يڭللاءين.

تگاهن منجادي ولي

106. ولي فد سوسون ولي ۲ يڭ ترسبوت ايت بوله ترتكه درفد
منجادي ولي دڭن سبب اد سالا ساتو درفد صفة ۲ يڭ برايڪوت:
فرتام - سهيا (اد صفة كهملان).

- كدوا - كانق ۲.
- كتيڪ - ڪيلا سڪاليفون فوتس ۲ سڪجف ڪيلا سڪجف تيدق،
تڪاهن ايت فد ماس برلاڪوڻ ڪيلا. دان ماس ايت
دنڪاحڪن موليھن اوله ولي ابعء، تيدق فد ماس سيومن.
- ڪامفت - فاسق يڌلاءين درفد راج اتو سلطان.
- ڪليم - ڪنا تڪاهن دڻن سبب دڻو اوله محكمه.
- ڪانم - عقلڻ چدرا دڻن سبب توا اتو دڻن سبب فپاڪيه يڻ
تروق.
- ڪتوجه - برلاءينن اڪام.
- بيلا اد ساتو درفد صيفة داتس اين برفيندهله ڪواس ولي ايت
درفد ولي اقرب يڻ سفاتوتن اي موالين ڪفد ولي ابعء.

چواڻن ۲ مساله

- (۱) اورغ بوت تيدق ترجس ڪواسن بهڪن بوله اي موالين.
دمڪين جوا اورغ فيتم تتافي ڪنا توڻڪو سمفي دي بايڪ سڪاليفون
لام ببراف هاري.
- (ب) ولي اقرب يڻ ددالم احرام تيدق برفينده ڪواس ڪفد ولي
ابعء بهڪن دنڪاحڪن اوله حاكم.
- (ت) جيڪ ولي اتو باڪل سوامي يڻ ددالم احرام منتا وڪيلڻ
معقدڪن نڪاح انقڻ اتو باڪي ديرين تياد صح عقد ايت سڪاليفون اي
(وڪيل) دالم ڪادان حلال.
- (ث) تيدق ترفچت وڪيل دڻن سبب احرام موڪلڻ ننتي ستله حلال
موڪلڻ ايت بهاروله اي منجالنڪن عقد يڻ دوڪيلن ڪفداڻ.
- (ج) جيڪ سلطان اتو قاضي براحرام هاروس فمڪوڻ معقدڪن
نڪاح اورغنيڻ تياد برولي منوروت فندافت شيخ خفاف يڻمان تله
دصحن اوله الروياني دان لاءين ۲ علماء ڪران ڪرج يڻ داوروسڪنڻ
ايت اتس نام ولايه (فرته). بوڪن وڪاله.
- (ح) سڪيراڻ سئورغ فرمفوان هندق برڪهوين داتغ ببراف
اورغ ولين يڻ ساتو درجه هندق موالين سمرت تيڪ اتو امفت

اورغ انق سودارا دان فرمفوان مبري ايدين كغد تيف ۲ سئورمئ
 نسچاي سنه مئكهوينكن دي اوله سياف يغلبيه فندي دالم حكم باب
 نكاح. كمدين فندغ سياف يغلبيه ورع. كمدين فندغ سياف يغلبيه
 توا دشن فرستوجوان يغللاينش. تتافي جيڪ اي (فرمفوان) منتتوكن
 ايدين كغد سئورغ سهاج ترنتتوله يغ سئورغ ايت تيدق بوله
 يغللاينش.

جيڪ برلاكو فرسليسيهن ماسيغ ۲. هندق مواليكن فد حال لاكي ۲
 يغ ممينغ هان سئورغ سهاج كناله (واجب) بواغ اوندي. مك
 بارمسياف يغ كلوار اوندين ديواله يغ مئكهوينكن. تتافي جيڪ
 دكهوينكن جوڪ اوله يغ تيا دكلوار اوندين نسچاي صبح جوڪ
 كهوين ايت کران ايدين سوده اد چوما اوندي ايت داداكن انتوق
 موتسكن فرسليسيهن جوا بوكن منافيكن حق ولايه اورمئغ تيا د
 كلوار اوندي.

(خ) برقيد دشن مساله ح) سكيړاڻ لاكي ۲ يغ ممينغ ايت
 بريلغ اورمئ سفرت دوا اورغ هندقله دكهوينكن دشن سياف يغ
 دفرستوجوي اوله فرمفوان ايت تتافي جيڪ برستوجو فد كدوا ۲
 سكالې كناله درجوعكن كغد حاكم سفاي منتتوكن سياف يغلبيه
 بايك فد فنداقتن درفد كدواڻ.

(د) داتو، هاروس ملاكوكن عقد باكي كدوا ۲ فيهو. يغ دسبوت
 دالم بهاس عرب مُتَوَلَّى الطَّرَفَيْنِ ارتيش: ديواله يغ برايچاب دار
 چوڪ برلفظ قبول يايت منكاچكن چوچو فرمفوان درفد انق لاكي ۲
 دشن چوچو لاكي ۲ درفد انق لاكي ۲ يغللاين.

(ذ) جيڪ سئورغ لاكي ۲ هندق بركهوين دشن فرمفوان سفوفون
 فد حال يغ لاكي ۲ ايت ولي كغداڻ تيا دصبح اي معقدكن نكاح انتوق
 ديريش سكاليفون اي بروكيل كغد اورغ لاين معقدكن باكي فيهو
 اتو اي بروكيل كغد دوا اورغ، تيف ۲ سئورغ ساتو فيهو. جادي
 دالم مساله اين كناله يغ معقدكن ايت سفوفون يغللاين يغ سانو
 درجه دشن سكيړاڻ تيدق اد هندقله دنكاچكن اوله قاضي.

(ر) قاضي سنديري هندق كهوين دڻن فرمفوان يثتياد برولي
 ڪناله دنڪاحڪن اوله قاضي لاءين اتو نايب قاضي ڪران اي (نايب
 قاضي) منڪاحڪن ايت ساڪي ولايه (ڪواس) بوڪن سباڪي وڪيل.

ڪفاءه دالم نڪاح

107. ڪفاءه ايت فد لغة معنائ فرسمان، ڪلايڪن دان سفادن.
 دان معنائ فد ايسٽيله اياه ڪارا يڻ منجاديڪن عيب دان مالو جيڪ
 تيادان، دالم بهاس ملايو دسبوت سڪارا معنائ سطرف دان سڪوفو.
 ڪوفو اين دامبيل ڪيرا اتو دفرهيتوڻ دالم فركهوين بوڪن انتوق
 مقصوڪن نڪاح مالهن اي حق باڪي اورڻ فرمفوان دان وليم، درايت
 ڪدوان اد حق فول مڱوڪورڪنڻ، دان جادي شرط باڪي مقصوڪن
 نڪاح جيڪ ڪدوان ٽيڊق رضا.

مڪ جيڪ دكهوينڪن فرمفوان دڻن سٿورڻ لاکي ۲ يثتياد سڪوفو
 دڻن رضاڻ (فرمفوان ايت) اوله وليم يڻ توڻمڪل، اتو اوله ساله
 سٿورڻ درفد ولي ۲ يڻ ساتو درجه دان يڻلائين رضا صحله نڪاح
 ايت، تتافي حاڪم اتو قاضي ٽيڊق صڄ منڪاحڪنڻ. ترسبوت دالم
 ڪتاب فتح المعين مقصودن ليه ڪورڻ: ددالم فربحائن علماء متاخرين
 جيڪ فرمفوان منٿا نڪاحڪن فد حال اي ٽيڊق دافت لاکي ۲ يڻ سڪوفو
 دان اي تاڪوت جادي فتنه (برزنا) هندقله قاضي منريما فرمنتائن
 ايت (واجب دنڪاحڪن) ڪران ضروره (اين فد فرمفوان يڻاد ولي
 تتافي غايب سفرت مسافر) اد فون فرمفوان يڻ تيساد ممفوپاي ولي
 لغسوڻ، صحله دكهوينڪن اوله قاضي دڻن لاکي ۲ يثتياد سڪوفو ايت
 دڻن فرمنتائن اٿس شرط ايت (تاڪوت جادي فتنه) منوروت
 فنداقت علماء يڻتريفيليه يڻلائين درفد ابن حجر دان رملي.

اداله ڪوفو ايت برفونچا ڊري ليم فرڪارا:

- فرتام - ڪمردهيڪان (لاون ڪهمنان).
- ڪدوا - ڪسوفائن دالم بهاس عرب دسبوت عفه.
- ڪٽيڪ - ڪٿورونن.

کامفت - فکر جان.

کلیسم - کچاچتن.

(ا) مک فرمفوان یخ دري اصلش مردهیک تیدق سکوفو دغن لاکی ۲ یخ بفان فرانه جادی همب.

(ب) فرمفوان یخ برسوفن سنتون دان تیدق ملاکوکن فرکارا یخ فاسق تیدق سکوفو دغن لاکی ۲ یغتیاد مروء دان ملاکوکن فرکارا یخ فاسق. تنافی کالو کدوا ۲ ث تله ملاکوکن فرکارا یخ فاسق ساتو جنیس بر بالیق جادی سکوفو فول.

(ت) تیدق سکوفو فرمفوان کتورونن بغسا عرب دري سبله بفان دغن لاکی ۲ یخ برکتورونن عجم (بغسا یخ بوکن عرب)، فرمفوان یخ برکتورونن بغسا قریش دغن یخ بوکن درفد بغسا قریش، فرمفوان یخ برکتورونن درفد بني هاشم اتو بني مطلب دغن یخ بوکن درفد بني هاشم دان بني مطلب.

(ث) تیدق سکوفو فرمفوان یغتیاد بمبوات کرج یخ رنده دغن لاکی ۲ یخ بکرج دغن فکر جان یخ رنده سفرت توکخ سافو سمفه، توکخ بکم، کمبالا بناتخ، دان سباکیش، دمکین جوا انق ۲ مریک دغن انق ۲ اورغیخ فکر جانن باکوس.

(ج) تیدق سکوفو فرمفوان یخ سجهترا درفد کچاچتن دغن لاکی ۲ یغاد چاچت یخ ملولسکن فسخ نکاح سفرت کیلا، سوفو، کوستا دان سباکیش.

بکیمان تله دپتاکن جیک فرمفوان دان ولیش تله برستوجو مشکوگورکن حقن مک سوال کوفو تیدقله تیمبول لاکی دان تیاد جادی شرط باکی مقصحن نکاح بکیمان فرانه بکندا رسول الله صلی الله علیه وسلم منکاحکن سستغه فترین دغن اورغیخ تیدق سکوفو دغنن، دان بکندا میپوروه فاطمه بنت قیس برکهوین دغن اسامه مک فاطمه فون برکهوین دغنن فد حال اسامه ایت بکس همب دان فاطمه درفد قوم قریش. دمکین دفتیق درفد کتاب اعانة الطالبین جز ۳، 230 موک.

فرمفوان یغ حرام دکھوینی

108. فرمفوان ۲ یغ حرام دکھوینی تر بهائی کفد دوا بهاکین. فرتام حرام یغ برککالن یغ دسبوت دغن حرام موبد یغکدوا حرام تیدق برککالن دسبوت تیدق موبد. تر ماسوق دالم حرام یغ برککالن ایت برکھوین دغن جین فرمفوان یأیت منوروت فندافت یغ دفتواکن اوله ابن یونس دان ابن عبدالسلام. تتافی منوروت فتوی شیخ قمولی هاروس برکھوین دغن جین ایت.

مک یغ حرام دغن نص درفد قرآن ایاله امفت بلس اورغ، توجه اورغ دغن سبب نسب (کتورونن). دوا اورغ دغن سبب سوسوان بکیمان اکنداتغ دالم باب الرضاغه. امفت اورغ دغن سبب برسمندا کسموان ایت حرام برککالن، دان ساتو حرام دغن سبب دهیمفون یأیت تیدق ککل حرامن.

حرام دغن سبب نسب ایاله:
(1) ایسو کاتس.

(2) انق فرمفوان تبه تتافی انق زنان حلال ای برکھوین دغنن منوروت قول علماء یغلبه صبح چوما مکروه سهاج، اد فون فرمفوان یغ برزنا ایت تیدق حلال برکھوین دغن انقن یغ لاکي ۲ یغ دفراولیهی درفد زنا.

(3) سودارا فرمفوان سام اد ساییو سیاف، اتو سیاف اتو ساییو - دالم بهاس عرب دسبوت "أَخْتُ"

(4) امق سودارا ادیق برادیق ایو - دالم بهاس عرب دسبوت "خَالَةٌ"

(5) امق سودارا ادیق برادیق باف - دالم بهاس عرب دسبوت "عَمَّةٌ"

(6) ائق سودارا فرمفوان درفد سودارا لاکی ۲ - دالم بهاس عرب
دسبوت "بِنْتُ الْأَخِ"

(7) ائق سودارا فرمفوان درفد سودارا فرمفوان - دالم بهاس
عرب دسبوت "بِنْتُ الْأَخْتِ"

دالم کتاب مطلع البدرین، اد مپوتکن فرکتان دغن واسطه اتو
تیدق فد ائق دان امق سودارا یغ دترجمهش دري کتاب عرب.
مقصودش برهوبغ دغن فرسودارانش ایت دغن فرانتارآن اتو تیدق
مثالں سفرت امق سودارا ادیق برادیق ایو اندا (خاله) کتاکنله
برنام زینب، دان امق سودارا باکی امق اندا (خاله الام) کتاکنله
برنام حلیمه، دان امق سودارا باکی باف اندا (خاله الاب) کتاکنله
برنام صفیه. مک حلیمه دان صفیه ایت دفعکیل امق سودارا سبله
ایو یغاد واسطه (فرانتارآن) ایو دان باف اندا. منکل زینب ایت
سندیری دفعکیل امق سودارا اندا سبله ایو یغیاد واسطه (تیاد
فرانتارآن) بوله جوک دسبوت حقیقی دان حلیمه سرت صفیه ایت
دسبوت مجازی.

حرام دغن سبب سوسوان:

(1) ایو یغ مپوسوکن.

(2) سودارا سوسوان.

دالم مسأله حرام دغن سوسوان این سام ماچم حرام دغن نسب
جوک، کران دالم حدیث نبی صلی الله علیه وسلم تله برسیدا:

"يُحْرَمُ مِنَ الرِّضَاعِ مَا يُحْرَمُ مِنَ النَّسَبِ"

ارتیش: حرام برکهوین دغن فرمفوان درفد سوسوان سبکیمان
حرام درفد نسب. دسبوت دوا اورغ ایت فندغ دري سکی نص قرآن
کران دوا ایت یغ بایق برلاکو. یغدمکین منورت اف یغ ترسوت
دالم حدیث مک جملهن توجه جوک یأیت:

- (1) ایبو یغ میوسوکن ایت کاتس.
 - (2) انق فرمفوانش یغ برسام میوسو دغن اندا.
 - (3) ادیق برادیقش کاتس دان کباوه..
 - (4) امق سودارا سوسوان ادیق برادیق ایبو سوسوان "خَالَةُ مِنْ الرِّضَاعِ"
 - (5) امق سودارا سوسوان ادیق برادیق باف سوسوان دسبوت "عَمَّةٌ مِنَ الرِّضَاعِ"
 - (6) انق سودارا درفد سودارا لاکي ۲ سوسوان دسبوت "بِنْتُ الْأَخِ مِنَ الرِّضَاعِ"
 - (7) انق سودارا درفد سودارا فرمفوان سوسوان دسبوت "بِنْتُ الْأَخْتِ مِنَ الرِّضَاعِ"
- حرام دغن سبب برسمندا:

- (1) ایبو استری (بکس امق مرتوا).
 - (2) انق استری (بکس انق تیری) بیلا سوامی سوده برستوبه دغن استریش ایت. کالو بلوم برستوبه سکالیفون سوده عقد، کمدين چرای نسچای تیاد حرام برکهوین فول دغن انقش ایت.
 - (3) جندا باف (بکس امق تیری) کاتس سام اد سوده برستوبه اتو تیدق.
 - (4) جندا انق (بکس مننتو) کباوه دغن عقد، سام اد سوده برستوبه اتو تیدق. حرام دکهوینی سمو! این حرام برککالن.
- حرام دغن سبب دهیمفون یأیت حرام دکهوینی فرمفوان دغن تجوان هندق دهیمفونکن (دمادوکن) سئورغ فرمفوان دغن سودارا (ادیق برادیق) اتو امق سودارا (یغ سبله ایبو) اتو امق سودارا (یغ سبله باف) سام اد سودارا دري نسب اتو دري سوسوان.
- کیران سئورغ برکهوین دغن دوا فرمفوان ادیق برادیق دغن ساتو عقد نسچای باطل نکاح دان جیک برسلیخ ماس نسچای صح دغن یغفرتام دان تیدق صح دغن یغکدوا.

جيك سنورغ تله برچراي دئن سنورغ فرمفوان هاروسله فول
اي بركهوين دئن كاكقن اتو دئن اديقن اتو دئن امق سوداران يڭ
دسبوت برسالين تيكر.

جيك سنورغ منستوبهي سنورغ فرمفوان دئن شبة (تركليرو
دسككان فرمفوان ايت استريڭ) تيبا ۲ ددافاتي اورغ لائين اتو
منستوبهي سنورغ فرمفوان دئن نكاح يڭ فاسد حرامله اتسڭ ايپو
فرمفوان ايت كران سوده جادي سباكي ايپو مرتوان دان حرام اتسڭ
انق فرمفوان ايت كران سوده جادي سباكي انق تيريڭ. دمكين
جوا حرام اتس باف لاكي ۲ ايت بركهوين دئن فرمفوان يڭ كنا وطي
شبة كران سوده جادي سباكي منتون. دان حرام انق لاكي ۲ ايت
يڭ لاكي ۲ هندق بركهوين دئن فرمفوان يڭ كنا وطي شبة كران
سوده جادي سباكي امق تيريڭ.

ترسبوت دالم كتاب اعانة الطالبين جزء 3 موك 340 مونكين
فغارثن فون مپالين درفد كتاب لائين دمكين مقصودن:

تمة (فنوتف فصل اين) اداله دپتاكڭ بهوا سوامي بوله
برسوك ۲، برسدف ۲ دان برشوق دئن استريڭ ايكوت سسوك
هاتين سكاليفون سمفي مپوپوت بيجي، كلنتيتن كچوالي لوبڭ
دوبورن دلارغ برسدف ۲ دسيتو. دان هاروس مغلواركن اير مني
دئن تائڭن استريڭ (درنچف). تتافي تيدق هاروس درنچف دئن
تائڭن سنديري اتو تائڭن اورغ لائين سكاليفون تاكوت ملاكوكن زنا.
جيك تيدق درنچف فون تيدق هاروس جوڭ دسيسې مذهب
شافعي. اد فون دالم مذهب امام احمد حنيلي هاروس برپوات دمكين
جيك تاكوت ملاكوكن زنا دان حالن تا محفو هندق بركهوين اتو ممبلي
جاريه (همب).

تيدق هاروس دفچهكن دارا استري دئن جاري (حرام). سنة
برچومبو ۲ اتو برچفكراما دان سباكيڭ باكي منايقكن كايغينن دان
جاڭن كوسڭ درفد برستوبه تيف ۲ امفت مالم سكالې دئن تباد
عذور. بيلا برستوبه كناله برسغكوه ۲ منجاك وقتون سفاي
دلاكوكن ماس تغمالم كران ماس ايت كادائڭن تيدق كپڭ دان تيدق

لافر، جكالو ترلانو كپڅ اتو ترلانو لافر بياسر مېاوا كفد مضرة،
 دان سنة تونكو استريش سمفي تر فنچوت، سكيړاڅ اي تر فنچوت
 دهولو سنة جاځن چابوت ذكرڅ سهڅك استريش تر فنچوت يڅ بوله
 دكتهوي دځن فڅاكوانڅ اتو دځن اد قرينه.

سنة كدواڅ ۲۱ مياكي اير واځي دان كتيك هندق برستوبه كدواڅ ۲۱
 مېاچ "بِسْمِ اللَّهِ اللَّهُمَّ جَنِّبْنَا الشَّيْطَانَ وَجَنِّبِ الشَّيْطَانَ مَا رَزَقْتَنَا".

ارتيش: دځن نام الله واهي توهنكو جاوهكنله شيطان درفد كامې دان
 جاوهيكنله شيطان درفد اف يڅ توهنكو كر نياكن كفد كامې. دان
 هندقله كدواڅ ۲۱ برسڅكوه ۲ ايڅتكن بچان ايت تراوتام كتيك هندق
 تر فنچوت كران سوده بايق كسڅ دريحال كباكوسن دان كبايقكن
 انق دان لاءين ۲.

سنة كدواڅ ۲۱ تيدور داتس ساتو كاتيل. هاروس مڅكوناكن اوبت
 يڅ حلال كران مڅواتكن برستوبه دځن تجوان يڅبايك سفرت هندق
 مواسكن نفسو دان بر كهندقن ذرية دان كران سفاي دسايفي.
 حرام اتس استري اڅكن مبري سواميش هندق برسوك ۲ دځنڅ دالم
 كادان يڅ دهاروسكن. هاروس سوامي منستوبهيش كتيك وقت
 سمبهيج فرض سوده ماسوق فد حال دكتهويڅ اير انتوق بوات مندي
 جنوب تيدق بوله دافت ملينكن سلفس هابيس وقت سمبهيج، كران
 كادان ماچم اين بوله بر تيمم. دمكينله كتان.

الرضاع يڅ مڅرامكن نكاح

(۱۰۸). فركتان الرضاع بوله دباچ دځن الرضاع دان دځن الرضاع.
 معنان سوسوان مقصودڅ اياله بايي مڅهيسف سوسو فرمفوان يڅ بوكن
 ايبوڅ سام اد دځن مپوپوت درفد تيتيقڅ اتو دفرهكن سوسو ايت
 كمولو تر.

مك سوسوان يڅ مڅرامكن نكاح ايت شرطڅ بگيمان برايكونت:—
 (۱) يڅ مپوسوكن ايت فرمفوان يڅ سوده بالغة.

(ب) بايي يڅ مځيسف ايت دباوه عمور دوا تاهون.
 (ت) سمفي سوسو ايت كدالم فروت سكاليفون ستيتيق.
 (ث) ليم كالې مپوسو، دكيرا فد عادة بياس.

مك جيڪ بايي برهنتي مځيسف دښن تجوان تا هندق مځيسف
 لاكي سكاليفون تيا د بوات اف ۲ لفس ايت، اتو دبرهنتيكن اوله يڅ
 مپوسوكن دښن تجوان تا هندق بري مځيسف لاكي، كدوا ۲ حال
 اين دكيرا دوا كالې سكاليفون اي برباليق مځيسف سمولا ايت
 دښن سگرا.

سكيران اي برهنتي کران تيدور يڅ ريښن دان برباليق مځيسف
 سمولا سگجف ايت جوک اتو لام تتافي فوتيڅ تيتيق ماسيه دالم
 مولوتښ. اتو اي برفينده درفد ساتو تيتيق کتيتيق سبله لاكي. اتو
 اي برهنتي کران اد کرچ يڅ ريښن (سفرت مځکارو کفلا اتو کران
 کاتل اتو باتوق) کمدين کمبالي مځيسف سمولا، کتيگ ۲ کادان
 سماچم اين تيدق دكيرا برييلڅ كالې مالهن دكيرا سكالې.

بيلا اد بايي مځيسف سوسو بکيمان کپتان اتو شرط ۲ يڅ
 ترسبوت ايت جاديله فرمفوان يڅ مپوسوکنښ ايت ايپوښ (ايپو
 سوسوان) منکل سوامي فرمفوان ايت جادي بڼاښ (باف سوسوان)
 دان مرايف اتو ملارت حرام ايت دري بايي کفد سکلين اصول (ايپو
 باف کفد ايپو سوسوان کاتس) دان کفد سکلين فروع باکي کدواښ
 (انق دان چچو کفد ايپو دان باف سوسوان کباوه) دان کفد سکلين
 حواشي^(۱) (سوداران) باکي کدواښ (سودارا دان انق ۲ سودارا باکي
 کدواښ) دان ستروسښ حرام ايت ملارت کفد فروع (انق ۲ دان چچو ۲
 بايي ايت کلقي) تتافي تيدق ملارت کفد بڼاښ دان اديق براديځښ.

سکيران سنورځ لاكي ۲ دان سنورځ فرمفوان برقرار (مېوات
 فڅاکوان) سبلوم عقد مځاکن انتارا دي بردوا برسودارا سوسوان دان

(۱) فرکان حواشي ايت جمع کفد حاشيه اصل معنائن ټپي، کليليځ، برکن يڅ ټفه. دالم باب نکاح ياپن مځکوناکن
 فرکان اصول ياپن باف داتوه کاتس. فرکان فروع ياپن انق چچو کباوه دان حواشي ياپن يڅ دکليليځ اصول
 دان فروع ياپن سودارا ۲ دان باف سودارا.

فڅاګوانڅ ايت مونکين دان مناسبه برلاکو، حرامله کدوان برکھوين دان کالو تيدق مناسبه سفرت فرمفوان لبه توا مک اقرارڅ ايت لغا. سکيراڅ کدوان مناريق باليق اقرارڅ ايت تيا د بوله دفاکي تاريق باليقڅ ايت، اتو جيک سوده برکھوين باطل عقدڅ کناله دفيسهکن انتارا کدوان (اوله قاضي).

جيک لاکي ۲ سهاج يڅ مېوات فڅاګوان بکيتو دان فرمفوان تيدق، نسچاي دېنرکن حق لاکي ۲ ايت. يڅدمکين کناله دفيسهکن انتارا کدوان، اتو فرمفوان سهاج يڅ مېوات فڅاګوان بکيتو دان لاکي ۲ تيدق، کناله دسلیديق جيک اي (فرمفوان) سوده بري ايدين برکھوين دڅن اورځيڅ ترنتو اتو اي سوده سره ديري کفد برستوبه تيدق له دتريما اقرارڅ ايت. تتافي جيک ايدين سهاج دڅن تيدق دتنتوکن اورځيڅ اتو بلوم سره ديري برستوبه هندقله دتريما فڅاګوانڅ ايت دڅن برسومفه دان کنا دفيسهکن انتارا کدوان. مقصود فرکتان فيسه دسيني معنان دباطلکن عقد نکاح انتارا کدوان دان داسيڅکن درفد برسکدودقکن اوله قاضي.

ثابت سوسوان ايت دڅن سقسې دوا اورځ لاکي ۲، اتو سڅورځ لاکي ۲ دان دوا اورځ فرمفوان اتو امفت اورځ فرمفوان ترماسوق ايو سوسو سندیري.

مک صح دتريما فرسقسين ايت دڅن شرط سقسې ايت منرځکن چيري ۲ سفر ت ماسڅ (بکين ۲)، بيلانځن براف کالي، مېبوتکن فوتيڅ تيتيق ماسوق دالم مولوت بايي، نمفق بايي ايت منگوق، دان سمفي سوسو ايت کدالم فروتن فد تيف ۲ کالي مپوسو.

سکيران اورځيڅ هندق منجادي سقسې ايت تيدق تاهوکن بوتير ۲ بق لڅکف سماچم ايت تيدق له هاروس اي مېقسیکن مساله سوسوان. کران اصل مساله تيدق اد سوسوان، جادي هندق منشابيتکن کناله دڅن چوکف کترانځن.

سباليقن جيک اورځيڅ مېقسیکن ايت تيدق چوکف کورم اتو مک منتع بيلانځن ليم کالي اتو تنتع عمور بايي دباوه دوا تاهون،

اتو تنتخ سمفي سوسو كدالم فروت اتو تيدق. نسچاي سوسوان ايت
تيدق جادي محرامكن نكاح تتافي بسوات اورغ ورع لبه بايك جاتن
كهوين دئن كادان سماچم اين.

بركهوين دئن كتابيه

١١٠. تباد حلال اورغ اسلام بركهوين دئن فرمفوان يڄ كافر
مليكن فرمفوان يڄاد ممفوپاي كتاب يآيت توراۃ دان انجيل، دان يڄ
برفكڄ كفد توراۃ دسبوت يهودي درفد بني اسرائيل (انق چچو نبي
يعقوب بن اسحاق بن ابراهيم عليهم الصلاة والسلام) مريك
مملوق اكام يهودي بيلا لاهير نبي موسي. دان يڄ برفكڄ كفد انجيل
دسبوت نصراني، مريك مملوق اكام نصراني. بيلا لاهير نبي عيسي.

اكام يڄلاءين درفد كدوان سمرت يڄ برفكڄ كفد زبور باكي نبي
داود تيدق حلال اورغ اسلام بركهوين دئن مريك كران كتابن
تورون بوكن سچارا بوكو انتوق دباچ مالهن دوحيكن معنائ سهاج.
كات ستغه علماء بصيحه ٢ ماچم سكلر بوكن حكم ٢ شرع.

فرمان توهن:
”وَالْمُحْصَنَاتُ مِنَ الَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِنْ قَبْلِكُمْ“. سورة المائدة
اية ٦.

مقصودن: دان فرمفوان ٢ يڄ مردهيك دري مريك يڄاد ممفوپاي
كتاب لبه دهولو درفد كامو (حلال كفد كامو بركهوين دئن مريك).
برفكڄ كفد اية اين مك حلال سرت مكروه اورغ اسلام بركهوين
دئن فرمفوان اسرائيلية، دئن شرط تيدق دكتهوي داتوء اينيقن يڄ
ماسوق اكام ايت ستله لاهير نبي عيسي عليه السلام مك حلال
نكاح دئنن ايت سكاليفون دكتهوي بهوا كتابن (توراۃ ايت) سوده
داوبه دان دفيندا ٢ اوله كتوا ٢١٨.

دمکين جوا حلال اورغ اسلام (مکروه) برکهوين دثن فرمفوان
 نصرانيه دثن شرط دکتھوي دانوۍ يينيقتن يث اصل ماسوق اکام ايت
 سبلوم لاهير نبي محمد صلى الله عليه وسلم سکاليفون کتابن سوده
 داوبه اتو دفيندا ۲ تتافي مريک منجاوهي فراوباھن ايت (تيدق
 مقيکوت اف يث داوبه) (۱)

سبب فون دکتاکن مکروه کران دثن سبب سايغ ننتي اي مغاروه
 دالم سوال اکام. اين جيک سکيراڻ تيدق اد هارفن اي مملوق اکام
 اسلام، سکيراڻ اد هارفن ايت سنتله فول برکهوين دثن ايت.

دسيني تيمبول مساله سياف يع موالیکن عقد نکاح ايت؟
 جوابن: ولي مريک يث کافر ايت جوک سمرت باف اتو داتوه اتو
 سودارا، تيدق قاضي مريک. دمکين دترنکن دالم بجيرمي اقناع
 جزء 3 موک 308.

بيلا سئورغ تله برکهوين دثن فرمفوان کتابيه جادي اي سام
 ماچم فرمفوان اسلام تنتغ نفقه، فکايڼ، کيليران، طلاق دان سکل
 حال سچارا سوامي استري دان سوامي اد حق محقسا دي مندي حدث
 اکبر سمرت جنب دان حيض دثن دمعاکن تياد برنية درفدان کران
 ضرورة، ميوروه منجاک کبرسيهن دان محقسا دي منيغکلکن بندا ۲
 يث چمر دان نجيس سمرت بابي دان ارق.

تياد حلال باکي اورغ اسلام برکهوين دثن فرمفوان يث سوده
 مرتد. جيک برلاکو کدوا سوامي استري مرتد اتو ساله سئورن
 سهاج سبلوم برستوبه نسچاي ترفسخله نکاح کدوان سرت مرت، اتو
 سسوده برستوبه نسچاي ترکنتوغ فسحن، جکالو کدوان ماسوق
 اسلام باليق سمولا دالم ماس عده ککل باليق نکاحن ايت دان جيک
 تيدق ماسوق باليق دالم ماس ايت پتاله ترفسخ نکاحن دري سچق

(۱) کيايکن کتاب ۲ فق ملتکن شرط ۲ اين الفيل اورغ اسلام هتدق برکهوين دثن کتابيه دثن تهاد ميري الاس
 سام ۱۱ دوفد قران اتو حديث، فد حال دالم ايه 6 سورة المائدة ايت عموم چوما منشرکن المصنات (مردمهلك)
 سهاج فد حال سئو ۲ صحابه زمان نبي صلى الله عليه وسلم اد يث برکهوين دثن کتابيه سئو ماس ايت
 کتاب ۲ مريک تله دفيندا اتو داوبه ۲ اوله کتوا ۲۰۰. دان تيدق اد دليل ۲ يثلاين سمرت اجماع اتو سکورغ ۲۰۰ اد
 کسر ۲ فرکان صحابه دچانتکن. يثدمکين مساله اين بوله دفرتيکاين لاکي. والله اعلم.

مولا مرتد کدواڻ اتو ساله سئورغ درفد کدواڻ. دان دالم ماس
ترکنتوځ ایت حرام کدواڻ برستوبه تتافي تیدق کنا خد.

سبالیقڻ جیک اورغ کافر سوامي استري مملوق اکام اسلام
نسچاي ککل نکاح مریک ولو ماچم مان چارا کهوینش سکالیفون
دسیسی مریکثیت دان داعتراف سکل حقش سفرت انق دان لاین ۲.
اومقام سته ۲ اورغ جاکون برکهوین برکجر مغلیلیغی بوسوت.

خيار دالم نکاح

III. معنا خيار تله دترمکن دالم باب جوالبلي دان معناڻ دسیني
ایاله ساله ساتو درفد دوا فیهق سوامي اتو استري اد حق بوله
میلیه انتارا تروسکن نکاح اتو قنسیل (فسخ).

بیلا تله برلاکو عقد نکاح انتارا سئورغ لاکي ۲ دغن سئورغ
فرمفوان دغن تیاد دکتھوي روفان، لفس عقد ددافاتي اد چاچت
بولیله کدوا ۲ فیهق اتو ساله ساتو درفدان خیار.

مک چاچت یغ ملولسکن خیار ایت اد توجه ماچم، تیک درفدان
برسکو تو فد لاکي ۲ دان فرمفوان یأیت:-

فرتام - گیلا.
کدوا - کوستا (دالم بهاس عرب دسبوت "جزام").
کتیک - سوفق (دالم بهاس عرب دسبوت "برص").
کامفت - ذکر ترفوتغ سموا سکالي اتو سکر ت دان یغ باقی تیدق
سمفي حد سفنجغ تاکوق. این خاص فد اورغ لاکي ۲
(دالم بهاس عرب دسبوت "جَب").

کلیم - ماتي فوچوق یأیت لمه ذکر دان لمبیق تا بوله برستوبه.
این جوک خاص فد اورغ لاکي ۲ (دالم بهاس عرب
دسبوت "عنه").

کأنم - لوبغ کمالوان ترسومبت دثن داکيخ تا بمبوليهکن.
برستوبه، اين خاص فد اورغ فرمفوان، (دالم بهاس عرب
دسبوت "رَتَق"). سکيران بوله دفوتغ اتو داو فریت دان
بوله برستوبه تیدقله دلولسکن خیار فسخ.

کتوجه لوبغ کمالوان ترسومبت دثن تولغ، اين جوک خاص فد
اورغ فرمفوان (دالم بهاس عرب دسبوت "قَرَن").

بیلا اد ساله ساتو درفد چاچت اين بولیله کدوا ۲ فیهق اتو
ساله ساتو درفدان خیار فسخ اتو قنسیل عقد نکاح سبراف سکرا
دثن شرط دلاکوکن فسخ ایت دهدافن قاضي. تنافي تنتخ چاچت ماتي
فوجوق تیدق ثابت ملینکن دثن فعاکوان سوامي سندیري دهدافن
قاضي اتو دثن سقسي یغ میقسیکن اقرارن، اتو دثن سومفه استري
جیک سوامین انکار، ستله ایت بهاروله دثابتکن ماتي فوجوق.
یغدمکین قاضي بري تیمفوه ستاهون سفای دافت فلواغ براوبت
دانسباکین، اين جیک بلوم برستوبه انتارا کدوان. اد فون جیک
سوده برستوبه سچارا برستوبه یغ بتول ولو فون سکالي تیدقله
دلولسکن فسخ سام سکالي.

لفس تیمفوه ستاهون جیک تیاد برستوبه جوک (تا بایک دان تا
بوله ماین) افبیل استري مفادو کفد قاضي لولسله فسخ ایت.

اد فون چاچت یغلاءین درفد ایت سفرت بوت، کودوغ، روف
مودوه دان سباکین تیاداله ملولسکن فسخ.

هاروس باکی تیف ۲ سئورغ درفد سوامي دان استري میلیه
فسخ دثن سبب میلاهی شرط یغ دسبوتکن ددالم عقد سفرت ساله
سئورثن منشرطکن چنتیق اتو کای اتو اد دارا اتو ترونا اتو مودا اتو
سباکین اومقام ولي برکات: اکو کهوینکن ائکو دثن انق اکو دثن
شرط ائکو ترونا (یغ بلوم فره برکهوین) اتو دثن شرط ائکو کای،
اتو سوامي اتو وکیلن برکات: ساي تریما نکاحن دثن شرط اد دارا
اتو چنتیق. تیبا ۲ لفس عقد ددافاتی اف یغ دصفتکن ایت تیدق اد

اتو کورغ درفد یغ دکهندقکي هاروسله ساله سئورثن میلپه فسغ
سکالیفون دثن تیاد دهدافن قاضي کران فسغ ایت برکهندقکن
سکرا، تنافي کالو شرط ۲ ایت دبوات سبلوم عقد نکاح تیدقله
دلولسکن فسغ.

مغنای مسکھوین دالم مسأله خیار این اد هوراین یأیت:-

(۱) جیک دفسخن نکاح دثن سبب اد چاچت سوامی اتو سبب
چاچت استری کادانن بلوم برستوبه لاکي تیاداله واجب کنا بایر
مسکھوین.

(ب) فسغ ایت برلاکو سلفس برستوبه دثن چاچت یغ بهارو داتغ
واجبله دبایر مسکھوین بکیمان یغ دسبوتکن دالم عقد یغ دفغکیل
مهر مسمی.

(ت) فسغ ایت برلاکو سلفس برستوبه اتو تغه برستوبه دثن
سبب چاچت برسرت دثن عقد اتو چاچت یغ جادی التارا عقد دان
برستوبه واجب مسکھوین بیاس یغ دسبوت مهر مثل (مسکھوین
سماس).

اعفاف

۱۱۲. اعفاف معنای ممایقکن نفسو اتو منوتف شهوای اتو ملفسکن
کأیغینن، جیک سئورغ باف اتو داتو، تیاد استری اتو تله جادی
دودا سدغ ایان ماسیه اد نفسو برکهندق فرستوبهن مک انق اتو
چچو، سام اد لاکي ۲ اتو فرمفوان یقاد کممفوان سکالیفون تیاد
مواریشی واجب اتس مریک ممایقکن نفسو بغان اتو لینیقن ایت، یأیت
دکھوینکن دی دثن فرمفوان یغ بوله مواسکن نفسو دثن ایذینن،
دان ممایرکن مسکھوین، بلنجا کھوین، بلنجا ماکن دان فکاین
فرمفوان ایت.

سکیران فرمفوان ایت ماتی اتو ترفسخ نکاحن اتو برچرای دثن
سبب عذور سفرت نشوز اتو اد تهه، واجب انق اتو چچو یغ
ترسبوت ممکنتیکن استری یغ بهارو فول.

صَدَاق اتو مسكهوين

۱۱۳. فرکتان صَدَاق اتو صَدَاق (دوا وجه) دامبیل درفد فرکتان صَدَق معنات بندا یغ ترلمفاو کرس، دان معنات فد شرع یأیت ایاله نام باکي هرت (واغ) اتو بندا یغ واجب اتس لاکي ۲ اتسوق اورغ فرمفوان دغن سبب کهوین اتو دغن سبب برستوبه سچارا شبهه. دالم بهاس ملایو دسبوت "مسكهوين".

مک اوله سبب فرلو اتو لازمش مسكهوين ایت سستی دبایر جادیلله ای ماچم سوات بندا یغ ترلمفاو کرس مناسبهله دنماکندي دغن صَدَاق، دان دنماکن جوک دغن "مهر"، جادي کدوا ۲ فرکتان این (صداق دان مهر) معنات سام یأیت مسكهوين.

اداله حکم مسكهوين این واجب^(۱) تنافي سنة دسبوتکن کتیک دالم عقد، دان اف اتو براف باپقش بارغ اتو واغ یغ دجادیکن مسكهوين ایت تیدق اد حدث مالهن هاروس باپق دان هاروس سدیکیته، یغ ایلوقش جائن کورغ درفد سفوله درهم دان جائن لبه درفد لیم راتوس درهم دري فیرق یغ برسیه (فیرق یغ تیاد برچمفور دغن بندا یغلاءین).

سکیراڻ تیاد دسبوتکن مسكهوين دالم عقد صح جوک عقد ایت هان مکروه سهاج. بیلا تیاد دسبوت مسكهوين دالم عقد فد حال فرمفوان تیدق میرهکن کواس منتوکن اثگارن کفد ولیش واجبله اتس لاکي ۲ مباير مسكهوين سماس (مهر مثل)، دان جیک ای (فرمفوان یغ سوده چردیق) میرهکن کواس ایت کفد ولیش یغ دسبوت دالم بهاس عرب تفویض سمرت کتان: "کهوینکنله ساي

(۱) سندران فرمان تومن: "وَأَتُوا النِّسَاءَ صَدَقَاتِهِنَّ نِعْلَةً". ایه ۴ سورة النساء. مقصودن: "دان هندقله کامو بری مسكهوين اتسوق فرمفوان؟ ایت سچارا فرچوما". دان سندا رسول الله صلی الله علیه وسلم کفد اورغ یغ هندق برکهوین: "النِّسَاءُ وَكُلُو خَاتَمًا مِنْ حَدِيدٍ". رواة بخاری دان مسلم. اوتین: "هندقله کامو بری مسكهوين سکالیفون سینتوق چینجین درفد بسی". این منجوقکن فرلون مسكهوين ایت دبری کفد فرمفوان. بوکنله مقصودن بسی بوله دولسکر کران تیاد نبلاین بجیرمی اشاع جز، ۳ موک 343.

دڻن تا ڦايه مسكهوين“. داتڅ وليښ كهوينكن دڻن تيباد مسكهوين.
واجب كڼا مسكهوين دڻن ټيگ چارا بگيمان برايگوت:-

فرتام - سوامي ايت سنديري منتوكن اف بارغ دان براف
باپقڻ يڅ دريضاڻي اوله استري سبلوم برستوبه. ددالم حال اين
فرمفوان اد حق مناھن ديريڻ درفد دستوبهي سهگك 'سوامي
منتوكن مسكهوينښ ايت.

كدوا - دتنتوكن اوله حاكم (قاضي) اف دان براف باپقڻ
كتيگ سوامي اڻمكن منتوكنښ، اتو انتارا كدواڻ اد فرسليسيھن
تنتڅ باپقڻ مسكهوين ايت. مساله يڅ سماچم اين كڼا دباوا كمحكه
دان حاكم اتو قاضي كڼاله موټسكن دڻن سبراف سگرا.

كتيگ - سوامي ستوبهي استريڻ تروس دڻن تيباد دتنتوكن
دان ممفرضوكن، كتيگ ايت كڼاله اي مبابير مسكهوين سماس يڅ
تيگكي سگالي دالم ماس ايت.

سكيړاڻ ماتي سالة سټورغ درفد سوامي دان استري سبلوم
دفرضوكن مسكهوين دان سبلوم برستوبه واجبله كڼا مسكهوين
سماس.

(فرايقاتن) سلاءين درفد بارغ اتو واغ صځ جوگ مسكهوين
ايت درفد منفعة يقرتنتو سمرت ماجر مجاڻي قران سگاليڦون سقدر
ساتو سوره، اتو ماجر حديث، ماجر علم فقه اتو ماجر منجاھيت
دان سباگيښ درفد منفعة ۲ يڅ ټيدق حرام.

الْوَلِيْمَةُ لِعُرْسٍ

۱۱۴. الْوَلِيْمَةُ ايت معناڻ جموان اتو خندوري، فركتان عرس بوله
دباچ دڻن عرس دان دڻن عرس، مشندوڻي دوا معنا يايت عقد نكاح اتو
برستوبه (برساتو)، جادي بيلا كيت سبوت وَلِيْمَةُ عُرْسٍ اتو وَلِيْمَةُ
عُرْسٍ معناڻ جموان اتو خندوري كهوين كران برساتو.

کالو کیت سبوت دڻن عرس معنائ فغنتین فرمفوان دان عرس فغنتین لاکي ۲.

مقاداکن ولیمة عرس ایت سنة موء کد کران رسول الله صلی الله علیه وسلم اد مخرجاکن دان بکندا مپوروه اورغ بر بواتش. دالم حدیث بخاری اد مپبوتکن دمکین:

”اِنَّهُ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ اَوَّلَمَ عَلَيَّ بَعْضِ نِسَائِهِ بِمَدَّيْنٍ مِنْ شَعِيرٍ وَاَنَّهُ اَوَّلَمَ عَلَيَّ صَفِيَّةَ بَتَمْرٍ وَسَمْنٍ وَاَقِطَ. وَاَنَّهُ قَالَ لِعَبْدِ الرَّحْمَنِ بْنِ عَوْفٍ وَقَدْ تَزَوَّجَ اَوَّلَمَ وَلَوْ بِشَاةٍ“.

ارتیش: بهواس بی صلی الله علیه وسلم اد مقاداکن ولیمة کتیک بر کهوین دڻن سنته ۲ استریش دڻن دوا چوقی کندوم. دان بکندا مقاداکن ولیمة کتیک بر کهوین دڻن صفیه (بنت حی) دڻن جامو کروما، میق سافی دان سوسو. دان بکندا فرنه برسبدا کفد عبدالرحمن بن عوف یغ سدغ بر کهوین: بواتله جاموان سکالیفون شیکور کمبیغ.

منوروت فنداقت علماء، مقاداکن جاموان کهوین ایت مولا ماسوق وقتو دڻن عقد دان یغ افضل دفر بوات سلفس برستوبه. سکالیفون مقاداکن جاموان کهوین ایت سنة تنافی فرکی حاضیر کمجلیس ایت حکم واجب (فرض عین) جیک تیدق حاضیر بردوسا. کحاضیران ایت سنة نیه مکیکوت سنه نبی. نیه منونیکن حاجه اورغ، ملیاکن سودارا یغ منجمفوت دان نیه برکاسیه سایغ (مجه) کران الله.

ملینکن جیک دالم مجلیس ایت اد بندا ۲ یغ معصیه سفرت اد مینومن کرس اتو یغ دجمفوت ایت اورغ کای ۲ سهاج، اتو توان رومه ایت اورغ ظالم، اتو اد عذور دانسباکی کتیک ایت تیدقله واجب حاضیر، مالهن سنته ۲ ن اد یغ سنة دحاضیری.

بریلخ استري

II5. سنورغ لاكي ۲ یڅ مردھیک دھاروسکن برکھوین لبه دري
سنورغ استري (برفولیکامي) هڅک امفت اورغ دھیمفون سکالي^(۱)
برکات ابن عبدالسلام: دالم شریعة نبي موسی علیه السلام سنورغ
لاكي ۲ بوله مھیمفون براف بايق استري دڅن تیاد حد کران
مندمکن مصلیحة لاكي ۲ سھاج. دان دالم شریعة نبي عیسی علیه
السلام سنورغ لاكي ۲ تیدق ھاروس برکھوین ملینکن سنورغ سھاج
کران مراعیکن مصلیحة فرمفوان سھاج. منکل شریعة نبي محمد
صلی الله علیه وسلم دالم کادان فرتھاھن انتارا کدوا ۲ شریعة یڅ
تردهولو ایت دالم حدیث نبي تله برسېدا:

”خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا“.

ارتین: ”سبایک ۲، فکر جان ایت ایاله یڅ فرتھاھن“

جیک دسلیدیق دڅن مندالم نسچاي کیت دافاتي شریعة نبي محمد
صلی الله علیه وسلم لبه سسوي دڅن کجادیڼ مانسي سجاکت کران:

۱- بوله دکتاکن تیف ۲ نکري ددالم دنیا بیلاڅن فرمفوان لبه
رامي دري بیلاڅن لاكي ۲.

۲- بیلاڅن لاكي ۲ کورغ رامي، نامون دمکین ستقه ۲ مریک بايق
فول یڅ کوکور دالم منتخ موسه نکارا اتو تر قربان دمیدان ففراڅن
کران مفرتاھنکن تانهایر. دڅن دمکین جمله بیلاڅن سماکین کورغ.

این جلس نمفق درفد رهسیا یڅ ترسمبويي دچله فرمان توهن:
”وَنِسَاءٌ، یڅ جاتوه کمدين درفد فرکتان ”کثیراً“ دري دالم ایه

(۱) سمدان فرمان توهن: ”لَا تَكُونُوا مَا طَلَبَ لَكُمْ مِنَ الْإِسْلاَمِ مَثْنًى وَلَوْلَا وَدَّاعٌ“. سورة النساء، ایه ۳، ارتین:
”ملک برکھوینله کامو دڅن فرمفوان یڅبايلک اتسوق کامو دوا اتو تیک اتو امفت اورغ“ دالیر حدیث نبي
صلی الله علیه وسلم برسېدا کله لیلان کتیکه بلیو ماسوق اسلام استرین او سوله اورغ: ”امسک اربعا ولادلی
سېرم“. ارتین: ”فلک امفت سھاج لسنکن یڅ باقین“.

”يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُمْ مِنْ نَفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالًا كَثِيرًا وَنِسَاءً“ . سورة النساء ایه ۱.

مقصودش: واهي مأنسي هندقله کامو تا کوتکن توهن کامو یغتله منجادیکن کامو درفد دیری یغ ساتو (ادم) دان ای تله منجادیکن درفد دیری یغ ساتو ایت استریث (حوی) دان ای (الله) ممیباقکن درفد کدوان لاکی ۲ یغ بایق (رامی) دان فرمفوان ۲.

دسیتو توهن مپوت فرمفوان ۲ سهاج تیدق دسبوت ”بایق“ .
دندغ دری سکی کپتان کیت دافاتی رامی درفد کلامین ۲ ممفوپای
انق لبه بیلائن انق فرمفوان درفد انق لاکی ۲. درفد کپتان این
پتاله ساوله ۲ فرکتان نساء ایت برصفا دغن ”اکثر“ (له بایق).
3. - جیک دفادوکن ساتو سام ساتو سهاج جاديله یغ لبه ایت
تا دافت تمفت انتوق هیدوف یغ بوله مندافت لعه برسام.

4 - بیاسن طبیعه اورغ لاکی ۲ شهواتن لبه دان سنتیاس برکهندق
کفد کفواسن نفسون سفنجع ماس. منکل اورغ فرمفوان بایق
رینتائمن سفرت برحیض، مغدوغ، برانق دان نفاس. جیک بیلائن
استری ایت لبه نسچای اف یغ کورغ درفد ساتو دافت
دسمفرناکن دغن یغلاین.

5 - ترکاڭ ستغه ۲ فرمفوان ایت برکهندق کفد فرلیندوئن
انتوق کسلامتن اتو انتوق سارا هیدوف، جیک تیدق اد فولیکامی
نسچای فوتس هارفن فرمفوان ۲ یغ بوجع ایت دری مندافت
فمبیلائن.

6 - تا سوکاکن فولیکامی ایت ایاله کران چمورو دان ایریهاتی
تا ماهو سوامی برسوک ۲ دغن فرمفوان لاین، ایت میمغ طبیعه سمولا
جادی تیدق دنافیکن، تنافی فراسان ایت بوله دکتفیکن اتو
دکورئمن، کران جیک دایکوتکن سائمت ممباوا کفد عاقیبه یغ بوروق
کفد کدوا ۲ فیهق لاکی ۲ دان فرمفوان بوجع یغلاین، کران مونکین

كدوا ۲۱۸ سچارا برسبوپي ۲ ملاكوكن فركارا يفتياد دريضاى توهن دان مانسي. سكيړان فيهق استري سڅكوف برقربان سديكيت تنتوله سودارا سجنيس دښن ۲ سام مندافت فمبيلان. جادي تر جروموسن سودارا فرمفوان يڅ سجنيس دښن ايت كدالم لمبه كهينان برفونچا درفد مريك يڅ سجنيس دښن جوک کران تا هندق برتولق انسور بارغ سديكيت فون.

7- فوليكامي ايت دهاروسكن کران ضرورة انتوق مځيلقكن درفد كجهاتن دان مناريق كبايقكن، ايتفون دشرطكن ماهو برلاكو عاديل. سكيړان تياد سڅكوف ملاكوكن عاديل ككلله دښن ساتو سهاج. فرمان توهن:

”فَإِنْ خِفْتُمْ أَنْ لَا تَعْدِلُوا فَوَاحِدَةً أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ“ سورة النساء اية 3.

مقصودن: مك جيک کامو تاكوت تيدق ملاكوكن كعاديلن (ترهادف استري کامو) بركهوينله ساتو سهاج اتو چوكفله دښن همب سهيا کامو سهاج.

8- دافت مځكورنمکن ذرية لوار نکاح دان فلواغ مندافت اتق جيک استري توا مندول.

کيليران دان نشوز

II6. كيليران ايت معلوم معناں دان نشوز ايت معناں کلوار درفد طاعة. بيلا سثورغ سوامي اد مځوپاي دوا استري اتو لبه واجب اتس مبري كيليران فد استري ۲۱۸ دان مپماکن كيليران ايت. جيک سوده برمالم دښن سثورغ استري واجب برمالم فد استري ۲ يڅلاين سام ماچم ايت سكاليفون مريکثيت اد عذور سځرت ساکيت، حيض، کمالوانن ترسومبت اتو دالم احرام. کران تجوانن سفاي برجينق ۲ بوکن کران هندق برستوبه سهاج. واجب مپماکن كيليران ايت اiale تنتغ برمالم جوا بوکن تنتغ برستوبه اتو سياکيښ يايت سنة سهاج.

يغدمكين تيدقوله واجب دسماكن تنتغ برستوبه دان تنتغ كسرونوقكن
يغلاءين ۲ ولو ماچم مان فون حال ۲ ايت سنه جوا دلاكوكن.

سكيران استري تله تيا د طاعتكن سوامي، سمرت كلوار دري رومه
دغن تيا د ايدين سوامي، اتو ائمكن مبولك فينتو كتيك سوامي
باليق اتو ائمكن درفد برسرونوق تيا داله اي ترحق كيليران لاكي
سبكيمان اي تيا د ترحق مندافت نفقه سهقك اي طاعة سمولا.

اداله حكم واجب مپماكن كيليران ايت دكيرا دري سكي تمفت
كديامن دان دري سكي ماس. درايت واجب دسدياكن تمفت كديامن
براسيغ ۲. مك حرام دكمفولكن دوا استري اتو ببراف استري دساتو
تمفت كچوالي مريكنيت برستوجو دان ايدين.

دان دري سكي ماس مك اورغيغ بكرج سيغ هاري حق كيليران
اياله مالم دان سيغ ايكونت سهاج دان اورغيغ بكرج مالم حق كيليران
اياله سيغ دان مالم ايكونت سهاج.

سوامي تيدق دلولسكن ماسوق كرومه استري يغ بوكن فون
كيليران دالم وقت ايكونتن. كچوالي اد حجة سمرت منجغه كساكيتن
اتو مهنتر بارغ، اتو مپمفيكن دوءيت بلنجا، ايتفون تا بوله لام،
جيك لام كنا كنني (قضاء) كغد توان فون كيليران. بيلا سوده ماسوق
دلولسكن برسرونوق يغلاءين درفد برستوبه.

فد مپمفرناكن كيليران ايت هندقله سوامي فركي كتمفت استري
ايت لفس ساتو كساتو تمفت. تيدق هاروس دفعكيل سئورغ استري
كتمفت استري يغ اي براد دسيتو كچوالي دغن رضا دان ايدينش.
سكورغ ۲ كيليران دان يغ افضل اياه ساتو مالم فد سئورغ
استري دان حرام لبه درفد تيگ مالم دغن تيا د فرستوجوان استري ۲
ايت .

افبيل هندق مولاكن كيليران واجب فاكي اوندي. بيلا كلوار
اوندي فد يغ سئورغ كناله اوندي لاكي سياف يغ جاتوه جادي
يغكدوا دان ستروسش فد يغكتيك دان يغكأمفت.

جيك لاكي ۲ سوده اد سئورغ اسسري تيبا ۲ اي هندق كهوين
يغكدوا دلولسكن اي براد درومه استري مودا لفس عقد سلما توجه
هاري توجه مالم برتوروت ۲ جيك استري مودا ايت انقدارا، دان

تيك هاري تيك مالم برتوروت ۲ جيڪ اي جنڊا. دمڪين جوا حڪم
بيلا برڪهوين بهارو لاڪي دڻن تياد ڪنا قضاء فد استري ۲ يڻ لام.
تتافي جيڪ استري مودا يڻ جنڊا منتا دودق دڻن توجہ مالم اتو
ليم مالم بوليھلہ سوامي ايت دودق برسام ۲ڻ سبايق يڻ دمندا ايت
تتافي ڪنا قضاء امفت مالم اتو دوا مالم ڪفد استري ۲ يڻ لام.

سڪيراڻ سئورغ يڻاد بريلخ استري ايت هندق ڪلوار نڪري
(مسافر) ڪنالہ اي بوات اوندي (واجب)، سياف يڻ ڪلوار نماڻ
ديالہ يڻ دباوا فرڪي، حرام اتسڻ فاڪي باوا ستڻھڻ دان تيڻڪلڪن
ستڻھڻ. بيلا سوده اوندي تيادالہ اي ڪنا قضاء ڪفد استري يڻ تيڻڪل
سلما براد ددالم فلايران دلوار نڪري ايت فرڪي دان باليق. ڪچوالي
اي برانيہ هندق برهنتي (برمقيم) دسات تمفت لہہ امفت هاري دري
مولا هندق برتولق، اتو اي نية برهنتي دري مولا سمفي ڪتمفت
ايت دان استريڻ يڻ دباوا تيڻڪل سام ۲ دي ڪنالہ اي قضاء ڪفد
يڻ تيڻڪل سلما ماس دالم مقيم ايت، دان جيڪ تياد تيڻڪل برسام
دتمفت ايت تيادالہ ڪنا قضاء.

اين فد مسالہ مسافر، اد فون ڪالو برفينده دري سوات تمفت
ڪتمفت يڻعلاءين سام اد جاوہ اتو دڪت حرام دتيڻڪلڪن ڪسمواڻ اتو
ستڻھڻ دان دباوا ستڻھڻ سڪاليفون دڻن اوندي. جادي ڪنالہ اي باوا
ڪسموا سڪالي اتو دباوا سفاروهڻ دان چرايڪن يڻ باقي اتو چرايڪن
ڪسموا سڪالي.

ترڪادغ ۲ اد جوڪ برلاڪو ستڻھہ ۲ استري ايت سوڪ هندق
مبيري (هيہ) ڪيليرائڻ بگيمان برايڪوت:-

(۱) استري ايت مبيري حق ڪيليرائڻ ڪفد استري يڻعلاءين تيدق
مستي سواميڻ منريما فمبرين ايت ڪران استري يڻ مبيري ايت تيدق
مڻيلڪ (تا بولہ) مڻڪو ڪورڪن حق سوامي هندق برسرواوق دڻندي.
(ب) جيڪ سوامي برستوجو دان رضا دڻن فمبرين ايت فد حال
فمبرين ايت خاص ڪفد سئورغ استري يڻترنتنو درفد استري ۲
بوليھلہ سوامي ڪوناڪن (برمالم) ڪدوا ۲ مالم فد استري يڻ دتنتوڪن
ايت.

(ت) جيڪ اسٽري يڻ مبري ايت مبريڪن حق ڪيليرائڻ ڪفد سوامي سهاج (دڻن تياد دنتوڪن سياف) نسچاي سوامي بوله منتوڪن دڻن سياف اي ڪهندڪي ڪران سوده جادي حقن مڪ بوليھله اي لتق مان ۲ دي سوڪ.

(ث) جيڪ اسٽري ايت مبري ڪيليرائڻ ڪفد سوامي دان ڪفد ستڻه درفد اسٽري ۲ اتو ڪفد سوامي دان ڪسموا اسٽري ۲ ڪنالھ سوامي ڪوناڪن فمبرين ايت ڪيرا ايڪوت بيلائڻ ڪفلا، مثالڻ جيڪ اسٽري ۲ ايت امفت اورغ جاديله ساوله ۲ تيغڪل تيڪ اورغ سهاج دبهائي تيڪ مالھ سام رات دان اسٽري يڻ مبري ايت سمرت تياد.

چارا ماچم اين جيڪ فمبرين ايت انتوق سللمان. اد فون ڪالو انتوق ساتو مالھ سهاج ڪمڻ برسلاھن ۲ فنداقت علماء. اد يڻ برڪات ڪنالھ دبهائيڪن ڪيليران يڻ سمالم ايت ايڪوت فچاهنڻ. منڪل ستڻه علماء يغلآين مڻاڪن تا بوله دفچھ مالھن ڪنا ايڪوت سمالم فنوه دڻن اواندي.

بکيمان تله دپتاڪن داوول باب اين بهوا اسٽري يڻ تياد طاعة اڪن سوامي ڪمڻ نشوز ڪوڪورله حق ڪيليرائڻ سمرت ڪلوار درفد رومه دڻن تياد ايدين سوامي ڪچوالي ڪلوار ڪران برجومفا قاضي ڪران منتوت حق درفد سوامي اتو درفد اورغ لآين اتو ڪران هندق مڻادوڪن ڪسوسهانڻ. دمڪين جوا ڪلوار ڪران منچاري ماڪن ڪتيڪ سوامي تا محفو مبريڻ.

دمڪين جوا ڪلوار ڪران هندق برتاه ڪم جيڪ سوامي بوڪن اورغئح تاهو ڪم يغبوله دمندا فتوى دڻندي. حال ۲ سماچم اين تيدقله دبيلغڪن نشوز.

سلاين درفد ڪلوار دري رومه دڻن تياد ايدين سوامي بايق لاکي فرڪارا يڻ لآين دصيفتڪن نشوز سمرت اڻڪن درفد برسرونوق سڪاليفون بوڪن برستوبه سڪيرا ۲ تياد عذور ڪچوالي بوات فورا ۲ اڻڪن ڪران منجا اتو سوڪ ماکي اتو سوڪ چاڪف ۲ يڻ مپاڪيتي دان ساومفماڻ ايت تيدق ترماسوق دالم جملھ نشوز مالھن بردوسا فاتوت داجر سماچ.

اد فون کلوړ دري رومه کران حاجت دښ اد ايدين سوامي اتو
اي تاهو بهوا سواميښ مځايدينکن سږت کلوړ کران کرج اتو فرکي
کرومه ايبو بغاډ دښ ايدين تيا داله دحکومکن نشوز مسکيفون
تيدور ببراف مال.

شقاق انتارا سوامي استري

II7. شقاق معناښ تکڅ فرسليسيهن انتارا سوامي استري، افبيل
اد تند۱۲ مندرهاک اتو نشوز درفد استري دري سکي کلاکوان
سږت ممالیڅ موک اتو ماسم موک ستله کادان لمه لمبوت دان مانيس
موک. اتو دري سکي توتور بهاس سږت برچاکف کاسر ستله
برچاکف هالوس، هندقله سوامي منصیحتکن دي سږت برکات
کفداښ: اندا کناله تاکوتکن توهن دالم حق یغ واجب باکي ساي
اتس اندا، دان جاککن فادهښ. دښ تيا د منیڅکلکن تيدور سام دان
تيا د موکل. دانلاکي دترنځکن کفداښ بهوا نشوز ایت مڅوگورکن نفقه
دان کيليران، موک ۲ اي منريما نصیحه ایت، اتو اي برتوبه دري
کسلاهنښ ایت، دان ایلوق جوک دسبوتکن کفداښ حديث روايه
بخاري دان مسلم بهوا نبي صلی الله عليه وسلم برسبدا لبهکورځ
ملايوښ: ”افبيل سښورځ فرمفوان تيدور ممالیڅ بدان اښکن برسرونوق
دښ سواميښ نسچاي دکوتوق اتو دماکي اوله ملائکه هڅک سمفي
سيڅ هاري. دان دالم حديث روايه الترمذي لبهکورځ تجوانښ دالم
بهاس ملايو: ”دماښ جوا فرمفوان تيدور دښ کادان سواميښ سنڅ
هاتي دښندي نسچاي ماسوق شرک“.

ستله دمکين جيک اي اښکن دان ماسيه تيدق طاعة جوک
بوليهله دتيڅکلکن (جاښ تيدور سکاتيل)، تيدور دتمفت لاین دالم
رومه ایت جوک، جاښ تيدق تگور (تيدق لاون برچاکف) کران دالم
اسلام تيدق دهاروسکن سسښورځ تيدق برتگور لبه درفد تيک
هاري سام اد دښ استريښ اتو دښ اورځ لاین⁽¹⁾

(1) سکيران دلاکوکن حکمن حرام ند پڅله درفد تيک هاري ایت. تافني شيخ ازرمي دان ۱۰۷۲ علماء برکات:
حرام ایت دتڅوکن تيا د برتگور ایت دښ تجوان برکندق استري ایت برياليق بايک کفداښ. اد فون کالو
دښ تجوان هندق ملاوځ درفد مصیبه دان هندق مځايکن الکمان تيدقله حرام برنجانښ. قياس اتس مساله هاروس
تيدق دتگور اورنځيځ مېوات بده اتو اورځ فاسق دان ساومفان يفا د هارن بايک جيک تيدق دتگور (اورنځيځ
تيدق دتگور دان اورنځيځ تيدق منگور بوله بايک فرجلان الکمان). دمکين دتڅوکن اتس فريواتن بکندا رسول الله
صلی الله عليه وسلم تيدق منگور کسب بن مالک، مراده بن الربيع دان هلال بن اميه یغ تا ماهو فرکي ترځ
دتبولک. بجبرمي القناع موک 475 دان 376 جز 3.

ستله ایت جیک ککل جوک نشوزن ایت بولیله سوامی موکل
 دی دثن فوکل یخ تیدق مربهیا. این فون سکیران فوکل ایت اد
 بر فایده. کالو تیدق اد بر فایده جائنله دفوکل، لفسر ایت جیک ای
 ماسیه بردگیل تا هندق مغوبه فعلن تیغکلله ای دثن کادان نشوز
 تیدق ترحق اف۲ درفد سوامیش.

این مسأله استری یخ نشوز، اد فون کالو سوامی فول یخ نشوز
 تیاد میفرناکن کواجیفن سفر تیدق برگیلیر، تیاد بری نفقه دان
 سباکین کناله قاضی فقسا دی میفرناکن کواجیفن ایت دثن
 فرمنتان استری کران ای لمه هندق مندا فتکنش.

سکیران سوامی ایت سنورغ یخ طبیعتن تا بایک، سوک
 میوسهکن استری اتو موکل استری دثن تا تنبو فصل هندقله قاضی
 ملارغ ای درفد ملاکوکن دمکین دثن تا فایه دحکوم اف۲ کالی
 یغفر تام، تنافی جیک داو لغن فر بوتن ایت هندقله قاضی مع حکومکن
 دی دثن حکومن یخ مناسبه سفای ای برهنی درفد ممبوات انپای
 کاتس استری ایت.

جیک ساله سنورغ درفد سوامی دان استری مندعوا بمقتاکن
 کاو نیاله یخ ممبوات ظالم اتس دیری هندقله قاضی منچاری اورغ یغاد
 کفر چیان درفد جیرانن معند فکن حال کدوان کم دین ممبری تاهو
 کفدان. سکیران تیدق اد اورغ میغ اد کفر چیان لتقکن (تومفکن
 سمنتارا) درومه اورغ میغ اد کفر چیان سفای میمیکن کفدان (قاضی)
 اف یخ ای تاهو دری حال کدوان ایت جیک نمفق سیاف یخ جاهت
 درفد کدوان هندقله قاضی ملارغ سفای جائن ملاکوکن دمکین
 لاکي.

ستله دمه ن ادا ن تیب۲ تیدق جوک ماهو بایک مالهن ماکین تکخ
 فرسلیسیهن دان فرستروان انتارا کدوان (واجب) قاضی معشکت
 حکم (وکیل) دری فیهق کلوارک سوامی دان حکم دری فیهق
 کلوارک اسری اتو دری فیهق اورغ لاین درفد کلوارک، چوما سنه
 سهاج درفد کلوارکان. سفای کدوا۲ حکم این میکیکن دان
 مروندیکن اف یخ فاتوت. دان سوامی بروکیل کفد حکم فد
 منچرایکن اتو تبوس طلاق دان استری بروکیل کفد حکم فد منریما

چراي اتو سفکوف مېاير تبوس طلاق ايکوت اف کفوتسن دري
روندیښن کدوا حکم ایت جیک کفوتسنڅ چراي واجبله کدواڅ
برچراي. کیراڅ تیدق برجاي دڅن ایت اڅکت دوا حکم یغلاءین جیک
تقدیرڅ تیدق برجاي جوک هندقله قاضي حکوم سیاف یغ ظالم
دان فولکڅن حق سیاف یغ کنا ظالم.

الْخَلْع

١٢٨. خلغ فد لغه معنات چابوت دان فد شرع معنات فرفيساهن
انتارا سوامي استري دڅن اد کنتي یغ کمبالي کفد فیهق سوامي.
دالم بهاس ملايو دسبوت تبوس طلاق. طلاق میلک لاکي ۲ دان خلغ
میلک فرمفوان.

خلغ اتو تبوس طلاق هاروس دالم اسلام ^(۱) اتوق استري برلفس
ديري دري مضرة دڅن کوڅکوڅن اورڅیغ تا سچوچق دڅن جیواڅ.

سکالیفون خلغ این هاروس تنافي مکروه دلاکوکن کران اي مومتع
فرهوېښ نکاح یغ اي ساتو درفد فرکارا یغ دتنتوت فد شرع. دالم
حدیث لبي صلی الله علیه وسلم تله برسېدا:

”أَبْغَضُ الْحَلَالِ إِلَى اللَّهِ تَعَالَى الطَّلَاقُ“.

ارتین: سېنجي ۲ حلال فد الله تعالی ایاله طلاق“.

کات شیخ خطیب ترسبوت دالم کتاب برنام ”التنبیه“ ملینکن
کران. اد دوا سبب یغ منجادیکن تیدق مکروه:

فرتام – کدوا سوامي استري اتو ساله سڅورغ درفد کدواڅ تیدق
دافت میمفرناکن فراته الله دالم کواجیفڅ سوامي استري.

(۱) سندران سلوم اجماع ایاله فرمان تومن: ”فَلَا يَزِنُ لَكُمْ عَنْ شَيْءٍ مِنْهُ تَلَسًا“. سورة النساء، ایه ۳. مقصود:

”مک جیک سنخ هاتې فرمفوان ایت مېري سوات اتوق کامو . . . بولېله کامو ماکن دڅن تباد مکلن.
دان حدیث روايه بخاري دريحال استري ثابت بن قيس برنام حبیبه بنت سهل الاصاري اد ممتا ثابت منجرايکن
دي دڅن مولکڅن بالیق کيڼ یغ ديري اوله ثابت جادي مسکويڼ ماس برکھوين. سېدا رسول الله صلی الله علیه
وسلم: ”أَبْغَضُ الطَّلَاقِ وَطَلَقُهَا طَلِيقَةً“. ارتین: ”تریماله کيڼ ایت دان چرايکن بیار دي بیس“. بجرمی
افساع جز. ۳ موک 381.

كدوا - سوامي سوده برسومفه هندق چرايكن استريڻ ايت دڻن
 طلاق تيڪ جيڪ ممفربوات فڪرجان يڻ تآ دافت دايلق مستي دبوات
 سفرت ڪٿان: ”جيڪ ساي ماسوق رومه اين لسچاي استري ساي
 ترچراي طلاق تيڪ“. (چاڪف ماچم اين حڪمڻ برسومفه) فد حال اي
 ترفقسا مستي ماسوق رومه ايت. مڪ جالن باكي هڻيلقن چراي
 طلاق تيڪ ڪناله اي برخلع دهولو لفس ايت بهارو ماسوق رومه،
 ڪتيڪ ايت تيدقله مڪروه خلع مالهن سنه فول ڪران مڻيلقن درفد
 برچراي طلاق تيڪ.

اداله روڪن خلع ايت ليم فرڪارا:

فرتام - اورڻيڻ برتڻڪوڻجواب ممباير تبوس يآيت استري اتو
 اورڻ لائين يڻ سڻڪوف ممباير ڪنڻ.

كدوا - ڪمالوان استري، دالم بهاس عرب دسبوت ”بُضْع“.

ڪتيڪ - بارڻ يڻ دبوات فنبوس.

ڪآمفت - صِيغَة (لفظ).

ڪليم - سوامي.

دشرطڪن فد اورڻيڻ برتڻڪوڻجواب ممباير تبوسن اياه اورڻيڻ
 برڪواس فد هرتان دان بوله ممباير سرت مرت (جيڪ دڪهندقن) مڪ
 تيدقله صح ممباير تبوس طلاق اوله استري يڻ دڻو اتو اورڻيڻ دڻو.
 جيڪ دلاڪوڪن جادي چراي رجعي (بوله برباليق) دان بايران
 ايت لغا.

دشرطڪن فد ڪمالوان بهوا ڪمالوان فرمفوان ايت ميلڪ باكي
 سوامي يعني فرمفوان ايت استريڻ اتو جنداڻ يڻ ماسيه دالم عده
 رجعي. مڪ دڻن بايران تبوس طلاق سلامت ڪمالوان استري دري
 دڪواسي اوره سواميڻ دان تيدقله اي بوله رجوع (برباليق سمولا)
 ڪران تله فوتس ڪواسڻ فد ڪمالوان فرمفوان ايت، ملينڪن دڻن نڪاح
 بهارو دڻن چوڪف روڪن ۲ دان شرط ۲ڻ.

منڪل بارڻيڻ دبوات فنبوس ايت بوله سديڪيت ^(۱) دان بوله بايق،

(۱) سديڪيت سفرت سرڻڪيت بگيمان تله دچاتڪن دالم تمليق نڪاح يڻاد سڪارڻ. بيلا استري تله ممباير سرڻڪيت
 -ادبله چراي ايت خلع.

سام اد درفد بندا اتو منفعة، توني اتو هوتغ کران عموم دالم قرآن فرمان توهن:

”فَإِنْ خِفْتُمْ أَنْ لَا يَقِيمَا حَدُودَ اللَّهِ فَلَا جُنَاحَ عَلَيْهِمَا فِيمَا افْتَدَتْ بِهِ“ . سورة البقرة آية 229.

مقصودن: ”مک جیک کامو (واهي فمرنته) تاکوت کدوان (سوامي استري) ایت تیدق بوله منونیکن حکم ۲ الله مک تیدقله مغاف اتس کدوان دالم فرکارا یغ دبوات فنبوس ایت (سوامي تا ساله مغمبیلش دان استري تا ساله مبریش).

سکیران سنورغ برکات کفد استرین: جکالو اندا لفسکن (دالم بهاس عرب دسبوت ابراء) ساي دري مسکھوین اندا اتو درفد هوتغ ساي فد اندا، نسچاي اندا ترطالق. جواب استري ساي لفسکن فد حال اي تا تاهو براف قدر مسکھوین اتو هوتغ ایت نسچاي تیدق جاتوه طلاق کران ابراء ایت تیدق صح دسببکن تا تاهو قدرن. جادي حکم فرکارا یغ دتعلیقکن ایت تیدق اد مک طلاق فون تا اد. دشرطکن فد صیغه سام ماچم شرط ۲ صیغه فد جوالبلي چوما دسیني تیدق مغاف جیک دسلغ دثن چاکف یغ سديکیت.

لفظ خلع ایت اد دوا ماچم: فرتام لفظ ”تفت“ دالم بهاس عرب دسبوت ”صریح“. کدوا لفظ قیاسن“ دالم بهاس عرب دسبوت ”کنایه“. لفظ تفت یأیت خلع اتو طلاق تیاد برکهندق کفد نية. مثال سفرت سوامي برکات: ساي خلעکن اندا اتو ساي طلاقکن اندا دثن بايران سريبو رثمکیت. جواب استري ساي تريما، صمله چرای ایت دثن سچارا تبوس طلاق تیدق برکهندق کفد نية اف ۲.

دان لفظ قیاسن یأیت سفرت فسح اتو جوال اتو لفس اتو لاین ۲ این برکهندق کفد نية. مثال سفرت سوامي برکات: ساي فسحکن اندا، اتو ساي جوال اندا دثن بايران سريبو رثمکیت. جواب استري ساي تريما. جیک اي نية دثن فرکتان فسح ایت طلاق اتو جوال ایت طلاق جاديله اي برچرای دثن تبوس طلاق دان جیک تیدق اد نية تیدقله جادي چرای.

دشرطکن لفس لفظ ایجاب ایت اد قبول دالم مجلیس ایت جوک
سفرت برکات استری: ساي تريما، اتو ساي جامين اتو تروس اي
مباير سريو رښکيت ایت.

چراي دښن تبوس طلاق اتو خلع این جاديله چراي ایت کونکريت
دالم بهاس عرب دسبوت بائن معنائ سوامي تیدقله بوله رجوع سمولا
(بربالیق) دښن جندان ایت ملینکن دښن نکاح بهارو بکیمان تله
دپتاکن داول فصل این.

هاروس برخلع دالم ماس سوچي دان دالم ماس حیض. دان
فرمفوان یغ ددالم عدھن تیدق بوله دطلاقکن لاکي (تا لولس دتمبه
طلاق لاکي). تیدق بوله کنا سومغه (ایلاء)، تیدق بوله کنا ظهار دان
تیدق ترجق مندافت فساك کران دي سوده جادي اورغ لاین تیدق
کنا مئنا لاکي دښن لاکي ۲ ایت دالم بهاس عرب دسبوت ”اجنبیه“
معنا ایلاء دان ظهار اکن دترښکن کمدين.

جیک برلاکو فرسلیسیهن اومقام استری مندعوا اي سوده برخلع
تیباً ۲ سوامي انکار (مقتاکن) تیدق اد خلع حکمښ دبنرکن چاکف
سوامي دښن سومفهن کران اصل تیدق اد خلع. دالم مسأله این جوک
سکیران استری مفاداکن سقسې دوا اورغ لاکي ۲ کناله دلاکوکن
منوروت چاکفښ تتافي سوامي تیدق ترجق مندافت اف ۲ بایران
کران دي انکار کچوالي اي مفاکو بتول اد خلع کتیک ایت ترجقله
اي مندافت بایرانښ (مونکین دالم مسأله این دعوان استری ایت
بایرانښ برهوتغ بهارو تیښبول سوال بایران).

اتو سوامي یغ مندعوا خلع دان استریښ تیدق مفاکو مالهن اي
برکات: اندا چوما چرایکن ساي سهاج، اتو اندا چرایکن ساي
فرچوما جاديله چراي ایت کونکريت دښن سبب سوامي یغ. مقتاکن
خلع ایت تتافي فرمفوان تیدق کنا مباير اف ۲ کران اصل تیدق اد
خلع چوما کنا برسومغه اتس نافین ایت.

الطلاق

119. طلاق ایت بهاس عرب. اصل معناه فد لغة بوك ايکاتن. دان معناه فد شرع بوك ايکاتن نکاح. دالم بهاس ملايو ترکئل دئن معنا چرای.

سکالیفون طلاق اتو چرای ایت دبنچي اوله شرع دئن تباد سبب تنافي اي دلولسکن دالم اسلام⁽¹⁾ کران کادان مألسي اد برماچم ۲ حال. درایت ترکادغ چرای ایت واجب دلاکوکن بکیمان فد مسأله مغلکت دوا اورغ وکیل کتیک فرسلیسیهن انتارا سوامي استري سوده سمفي کتاهف یغ مربها اتو استري چوراغ دان ترکادغ چرای ایت بایک دان باکوس دلاکوکن جیک ددافاتي استري لینچه دان دراگوکن ستیان اتو دئن دسوروه اوله باف اتو ایبو. ترکادغ حرام فد استري یغ ستیا دان تباد سبب دچرایکن دالم ماس حیض، دان ترکادغ هاروس باکي اورغ یغ تباد کاسیه سایغ لغسوغ انتارا ساتو دئن یغلاءین دان مکروه فد اورئیغ تنترام دان روکن دامی کدودقکنش، چرای یغ اینله دبنچي اوله اسلام.

روکن طلاق ایت لیم فرکارا: فرتام - یغ منطلاقکن. کدوا - صیغه. کتیک - تمفت (استري). کأمفت - کواس دان کلیم - قصد. دشرطکن فد اورئیغ منطلاقکن (سوامي) ایت مکلف. مک تیدق صح طلاق بودق یغ بلوم بالغ، اورغ کیلا سهغک اي سمبوه دان اورئیغ تیدور سهغک اي جاک، دان دئن کماهوانش. مک تیدق صح اورئیغ دققسا برچرای اوله اورئیغ اد کواس منروسکن اوکوتنش. دشرطکن فد صیغه ماهو اد لفظ یغ منجاتوهکن طلاق، یأیت اد دوا ماچم:

فرتام - لفظ "تفت" (صریح) سفرت طلاق دان چرای. لفظ این تیدق برکهندق کفد نية کران اي تفت منوجو کفد چرای.

(1) سندراتن سبلوم اجماع فرمان توهم: "الطلاق مرتان فامساك به عروفي او تبريحاً باحسن". سورة البقرة آية 229. ارتین: طلاق ایت دوا کالی. لفس ایت نکله بایک؟ اتو لفسکن دئن ایلوق. مقصودن بیلائن طلاق ایت دوا کالی یقبوله رجوع سیمولا لفس ایت تیدق بوله رجوع لاکي. دان حدیث سیدا نبی صلی الله علیه وسلم: "ابطلی الحلال إلى الله الطلاق". ارتین: "سبنجی؟ حلال فد الله ایاله طلاق".

كدوا - لفظ قياسن (كنايه) يَأْتِ فركتان يثبولة منجوق كغد
معنا چراي دان بوله منجوق كغد معنا لاءين سمرت كات سوامي ساي
تولقكن اندا، اتو ساي حرامكن اندا، اتو اندا بوله باليق كرومه
باف اندا دان سباكيش. جيڪ سبوت ماچم ايت دڻن نيه چراي
جاتوهله طلاق دان جيڪ بيدق اد نيه چراي تيدقله جاتوه طلاقش.

اد فون طلاق اتو چراي فاکي سورت سام اد درغد اورڻيخ تاهو
برچاکف اتو اورڻ بيسو ترماسوق دالم گولوڻن کنايه جيڪ اد نيه
دڻن سورت ايت چراي جاتوهله طلاق دان جيڪ تيدق اد نيه تيدقله
جاتوه.

سکيران سوامي منوليس سورت کغد استريش دمکين ”افبيل
سمفي سورت اين کغد اندا مک اندا ترطالق اتو ترچراي“
نسچاي ترچرايله اي سبايڪ سمفي سهاج سورت ايت کغدان. اتو
دتوليسن ”افبيل اندا باچ سهاج سورت ساي اين اندا ترطالق اتو
ترچراي. مک دبچان جاتوهله طلاق ايت اتو تيدق دباج تتافي اي فهم
دڻن درنوڻن جاتوه جوک کران اد شرط فد مساله يثغرتام دان اد
مقصود فد مساله يثکدوا. سام جوک ماچم دبچاکن اوله اورڻ لاءين
فد استري يث بوت حروف سدغ سوامين تاهو حال ايت.

دالم بهاس عرب لفظ تفت (صَرِيح) ايت تيڪ فرکتان سهاج:-
فرتام - طلاق دان سکل فچاهن سمرت طَالِق، طَلَّقْتُكَ، مُطَلِّقَهُ دان
سباکيش.

كدوا - فِرَاقُ دان فچاهن سمرت مَفَارَقَهُ، فَرَّقْتُكَ دان سباکيش.
کتيڪ - سَرَّاحُ دان فچاهن.

فد فنداقت ساي دالم بهاس ملايو يث تفت ايت دوا فرکتان
سهاج يَأْتِ طلاق دان چراي. اد فون ترجماهن فرکتان فراق معنائ
فرفيساهن دان فرکتان سراح معنائ لفسکن، ايت تيدق تفت کغد
چراي کچوالي جيڪ اد ترجمه دڻن فرکتان يثلاءين يث منجوق تفت
کغد چراي.

دشرطکن فد تمفت یغ دلتقکن طلاق ایت هندقله ای استري اتو
جندان یغ ددالم عده رجعي.

دشرطکن فد کواس ایت هندقله سوامي ایت اد برکواس فد اورثمیغ
دچرایکن، مک تیدق لولس طلاق اتس اورثمیغ ای تیاد کواس سمرت
جندان یقتله دچرای طلاق بائن اتو اورثمیغ ای بلوم برکهوین دثمن
سمرت کتان: ننتي جیک کیت برکهوین اندا اکن دطلاق اتو سباکیث.
دشرطکن فد قصد بهوا سوامي مقصدکن لفظ طلاق باکي معناه.
مک جیک تیاد قصدکن معناه تیاداله جاتوه طلاق ایت اومقام ای
منچریتاکن چاکف اورغ سمرت کتان: سي زید کات حلیمه استري
ساي سوده ساي طلاقکن، اتو ای ترلاته ترسبوت طلاق استري دان
لاین ۲ یشتیاد دمقصود معناه.

تتافي جیک سوامي برکات: اندا ساي طلاقکن، اتو اندا ساي
چرایکن سچارا برکوواو ۲ دثمن قصد لفظ سهاج تیاد دقصدکن معناه،
اتو کران برماین ۲ دثمن تیاد قصد اف ۲، اتو ای برکات سمرت ایت
ترهادف سثورغ فرمفوان دالم کلف اتو دبالیق دیندیغ سثکاښ
اورغ لاین فد حال استریڼ نسچاي جاتوهله طلاقن فد مساله ۲ یغ
ترسبوت، کران اد دسبوت طلاق دان کنا فد تمفتن.

تیاد جاتوه طلاق دثمن نية سهاج هندق دجاتوهکن دالم هاتي دثمن
تیاد دلفظکن اتو دکرک ۲ کن لیده دثمن فرکتان طلاق سلاکي تیاد
دسبوت دثمن لفظ یقبوله ددثر اوله تلیغان سندیری^(۱)

اورغ لاکي ۲ مردهیک میلیک طلاق کاتس استریڼ سهکک تیک
طلاق سهاج دان سهیا هان میلیک دوا طلاق سهاج.

سوامي بوله مېرهکن طلاق کفد استري، دالم بهاس عرب دسبوت
تفویض الطلاق سمرت دکتان: تنتغ طلاق اندا ساي سرهکن کفد
اندا. بیلا سوامي سوده برکات بکیتو مک طلاق ایت جادي میلیک
استري، جیک ای هندق چرای کناله ای منچرایکن دیریڼ دثمن قدر

(۱) دوي کتخان این لفظ طلاق اتو چرای تیدق بوله دلمودمکن ۲ کران ساله ۲ گاي جاتوه طلاق دلی تیدق دسدایي.
ترکدوغ باقی برلاکو دد اورلیغ برکلاهي لاکي بهی ملیکوت هاتي نانس سبوت الکوا اکو چرایکن اتو اکو طلاقکن
کلیک ایت ترچرایله افکارا کتوان.

کتابي چکارو ای برکات: ۲ ساله ۲ اکو چرایکن سهاج، اتو کتان ساي هندق چرایکن دي اتو اکو هندق چرایکن
الکو، یلمهکن ایت بلوم جاتوه لاکي کران بلوم درنجانکن. دالم بهاس عرب دسبوت بلوم اد الشاء.

سگرا. اومفام برکات: ساي طلاکن ديري ساي، کران دالم سراهن ایت
اد معندوغي قبول، مک قبول دکهندکي برسگرا، جيک لمبت
سکیرا ۲ فوتس فرهوبغن (لام) انتارا ايجاب دان قبول تيدقله جاتوه
طلاق.

سوامي هاروس مناريق باليق سراهن ایت سبلوم استري برلفظ
طلاق.

دان جيک سوامي برکات: طلاکن ديري مو دغن سريبو رڻگيت
اومفما، داتع استري طلاکن ديري جاتوهله طلاق ایت بائن دغن
بيارن سريبو رڻگيت.

نتع مسأله سره طلاق اين اد تيک هورايان:—

(۱) سوامي برکات: اندا چرايکن ديري اندا دالم هاتين ایت طلاق
تيک. جواب استري: ساي چرايکن ديري ساي، دالم هاتين ایت تيک
جوک سکاليفون دي تيدق تاهو ایت سوامي، حکم جاتوه طلاق
تيک.

(ب) سوامي برکات دمکين فد حال کدوا ۲۱ تباد ایت اف ۲ اتو
ساله سنورڻ سهاج بر ایت طلاق تيک حکم جاتوه طلاق ساتو ديسي
قول یخ اصح (لبه تفت).

(ت) سوامي برکات: اندا چرايکن ديري اندا دغن طلاق تيک.
جواب استري: ساي چرايکن ديري ساي دغن طلاق ساتو. اتو سباليق
سوامي کات ساتو دان استري کات تيک. حکم جاتوه طلاق ساتو
جوا.

بکيمان تله دکناکن لاکي ۲ مردھيک ميمليک تيک طلاق معنا
تيک کالي چراي تتافي تيدق حرام دکمفولکن کتيک ۲ سکالي،
يغدمکين جيک سوامي برکات: ساي طلاکن اندا طلاق دوا جاتوهله
طلاق دوا دان جيک کات طلاق تيک جاتوهله طلاق تيک.

تعليق طلاق

120 — صح دتعلیقکن (دکنتوڻکن) طلاق دغن شرط سغرت
”جيک“، ”افبيل“، ”منکل“، ”تکل“ اتو سباکين. افبيل اد

فرکارا یغ دشرطکن اومقام سوامي برکات: جيڪ انڊا ماسوق رومه
 اين انڊا ترطلاق. اتو افبيل انڊا برچاکف دڻن سفلان ايت انڊا
 ترطلاق مک جاتوهله طلاق سببايک سهاج اي ماسوق کرومه ايت اتو
 بيلا اي برچاکف دڻن سفلان ايت. اتو دگنتوڻکن دڻن ماس سفرت
 سوامي برکات: انڊا اکن ترطلاق دالم بولن محرم مک جاتوهله طلاق
 سببايک ماسوق مالم فرتام اول محرم ايت. دان جيڪ اي برکات: انڊا
 ترطلاق فد هاري اول محرم جاتوهله طلاق سببايک تربيت فجر مالم
 يغيرتام محرم ايت.

طلاق سني دان بدعي

121 - کمدين طلاق ايت تربهاڻي کفد سني مقصودن يغ هاروس
 دان بدعي مقصودن يغ حرام. يغ دگتاکن سني ايت اياله منچرايکن
 استري دالم ماس اي سوچي درفد حيض اتو نفاس يفتياد دستوبهي
 ماس ايت (اتو دالم ماس حيض يغ سبلوم سوچي ايت) کران دڻن
 کادان دمکين لفس طلاق تروس دکيرا عده دري ماس ايت دان تباد
 کسل هاتي سبب لکس هابيس عده تياد کنا منوڻگو لام.

يغ دگتاکن بدعي ايت اياله منچرايکن استري دالم ماس اي
 برحيض اتو دالم سوچي تنافي تله دستوبهي ماس ايت. اتو دستوبهي
 دالم ماس حيض سبلوم ايت سدغ فرمفوان ايت اورڻيغ بوله مڃندوغ،
 حرام چراي دالم کادان سماچم اپن کران حيض ايت تيسق دکيرا
 عده. يغدمکين ترفقسا عده منجادي لام يثمان مضرتکن دي تراوتام
 جيڪ لکت اتق دڻن فرستوبهن ايت. ترفقسا کنا منوڻگو هڻک
 برسالين.

ادفون منچرايکن استري يخته فوتس اسا، اتو استري يغ ماسيه
 کچيل، اتو استري يغ سدغ مڃندوغ اتو استري يغ منبوس طلاق
 يغ بلوم دستوبهي تيسق ترماسوق دالم کمفولين طلاق سني اتو طلاق
 بدعي.

الرجعة

I22 - فرکتان رجعة معنات فد لغة سکالي بالیق، دان معنات فد شرع یأیت مغبالیکن سمولا فرمفوان کفد نکاح دالم عده چرای یغتیا د بائن، دسبوت جوک رجوع.

افبیل سنورغ سوامی تله منچرایکن استریش دغن طلاق ساتو اتو طلاق دوا، هاروس ای رجوع کفد جندا ایت سکالیفون دغن تیاد ایذینش، سلاکي بلوم هابیس عده (1)

اداله روکن رجوع ایت تیک فرکارا: فرتام - تمفت (استری).
کدوا - صیغه (لفظ). دان کتیک - یغ مرجوع (سوامی).
دشرطکن فد تمفت یغ درجوع اتو استری ایت ایان ماس سبلوم برچرای سوده دستوبهی. فرچراینش ایت بوکن طلاق تیک، بوکن برچرای دغن تبوس طلاق، سبلوم هابیس عده دان کادائن تتف دالم اسلام.

مک تیاد صبح رجوع سستله سلسی عده، کران سوده جادی اورغ لاین. تیاد صبح جوک جیک استری ایت بلوم فرنه دستوبهی کران تیاد عده باکیش. دمکین جوا جیک کورغ مان ۲ شرط یغلاءین.

دشرطکن فد صیغه ایاله لفظ یغ منجوق کفد بر بالیق کفد نکاح سام اد لفظ تفت (صریح) اتو قیاسن (کنایه). لفظ یغ تفت تیاد برکهندق کفد نیه رجوع سفرت ساي کمبالیکن اندا کفد نکاح ساي، اتو ساي رجوع کن اندا کفد نکاح ساي.

لفظ قیاسن برکهندق کفد نیه رجوع سفرت ساي نکاح دغن اندا اتو ساي برکھوین دغن اندا. دان دشرطکن رجوعن ایت تروس تیدق دسگوت دغن اف ۲. مک سکیران ای برکات: ساي رجوع

(1) سندران سبلوم اجماع فرمان تومن: "وبعولتهن احق یردین فی ذلک ان اراوا إصلاحاً". سورة البقرة آية 228. ارتین: بکس ۲ سوامی فرمفوان ۲ ایتله یغ لایق بر بالیق کفد مریک دالم عده جیک مریک مریک مریک دالم حدیث سید رسول الله صلی الله علیه وسلم: "اذا نزل جبریل فقال راجع حصة فانها صوامة قواصة وانها زوجتک فی الجنة". ارتین: تله داتخ کفد اکو جبریل کسین ای برکات: بآلک افکو رجوع بالیق دغن حصة (یغنه دجرا بکن) ایت کران دی سنورغ فرمفوان یغ قوا ت برنواس، دان قوا ت سببیغ، دان دیاله استری افکو دالم شرک نسی.

کفد اندا جيڪ اندا ماهو سچاي تيدق صح، اتو دقصذکن دغن ماس
سفرت: ساي رجوع کفد اندا سلما سبولن تيا د صح جوک.

سنه رجوع ايت دغن اد سقسي کران مغيلقکن درفد سليسيه فندا فت
ستغه علماء يث مغتاکن واجب اد سقسي.

يغدمکين رجوع ايت تيدق بوله جادي دغن فر بواتن سهاج سفرت
برستوبه اتو فندهولوانث تتافي بوله لولس دغن سورت اتو دغن
اشاره. باکي اورغ بيسو اشاره يغبوله دهم کران کدوان (سورت دان
اشاره) ايت سام ماچم اورغ برلفظ جوک سچارا قياسن (کنايه).

دشرطکن فد يث مرجوع (سوامي) اياه دغن کهندقش سنديري،
تندق دفقسا دان اي سنورغ يث لايق برکهوين دغن سنديري. مک
صح رجوع اورثيغ مابوق، اورثيغ دغو، دان اورثيغ ددالم احرام،
تيدق صح اورغ کيلا دان اورثيغ دفقسا.

يغدمکين پتاله جيڪ سوده هابيس عده سام اد عده قروء اتو عده
بولن اتو عده برسالين تيدقله بوله رجوع لاکي، تتافي هاروس
سوامي ايت برکهوين سمولا دغن چندا ايت سکيرا ۲ بلوم هابيس
پيلاغن طلاقش.

التحليل

123. افبيل سنورغ تله منچرايکن استريش دغن طلاق تيک (سام
اد سکالي سبوت اتو تله برچراي ساتو ساتو تيک کالي) تيا داله
حلال اي برکهوين سمولا دغن بکس استريش ايت ملينکن ستله
برتحليل.

فرکثان تحليل ايت معنائ مغللکن ارتيش ماهو اد فرکارا يغبوله
مغللکن. دالم بهاس ملايو اورغ سبوت برچينا بوت. مقصودش
ماهو اد ليم شرط:-

فرتام - چندا ايت سوده هابيس عده درفداش.

كدوا - جنداڻ ايت برکهوين اتو سوده برکهوين دڻن اورغ
لاءين، اورغ ايت دفعکيل محلل^(۱)

کتيک - سوده برستوبه دڻن محلل ايت، دڻن ستوبه يڻ سمفرن
سکاليفون تياد کلوار مني (دڻن ماسوقکن ذکر کدالم
فرج) دان ذکر ايت باڻون، تيدق عنه (ماتي فوجوء) دان
تيدق لمبيق، حالڻ درفد اورڻيڻ بوله برستوبه، بوکن
کانق ۲.

کامفت - برچراي فول دڻن محلل ايت.

کليم - سلسي اتو سوده هابيس عده درفداڻ.

جیک کورغ ساتو درفد شرط ۲ اين تيدق له صح اي بر باليق
نکاح سمولا دڻن بکس استريڻ ايت^(۲)

الايلاء

I24 - فرکتان الايلاء ايت معناڻ برسومفه تا هندق منستوبهي
استري. اورغ عرب بيلا اي بنچي دان مرادڻکن استريڻ مريک
مڱکوناکن سنجات تا هندق ستوبهکن دي. توجوانڻ هندق کاسي
استري ايت سوسه اتو مران. فربواتن سماچم اين حرام کران مپيقتسا
جيوا مانسي.

زمان دهولو اورغ ۲ جاهيليه کالو مريک هندق منچرايکن استريڻ
مريک برسومفه تا هندق منستوبه استري، بيلا سوده برسومفه ماچم
ايت جادي چرايله معناڻ.

(۱) بهاس عرب محلل ايت معناڻ اورڻيڻ محللکن سوامي ايت برکهوين سولا دڻن بکس استريڻ. بيلا دي سوده
برکهوين دڻن لاکي ۲۰۰۰ لاءين حلاله کدوان برکهوين سمولا تيدق کيرا دڻن سوروهن بکس سوامي اتو تيدق.
ترکاڊغ ۲ اد جوک بکس سوامي اوفه اورغ سوروه کهوين دان سوروه چراي. جادي اورغ سماچم اين اورغ ملايو
فکيل چينا بوت. بوله جوک جيک چوکف شرط ۲ن يڻلاين. سبب ۲ دکلر چينا بوت ايت بوليڻه رجوع
دالم قاموس.

(۲) درايت جانن موده ۲ منچرايکن استري دڻن طلاق تيک کران ايکوت هاتي فانس اتو کران هندق مڱلي درفد
مبار نفقه دالم عنه. سبب يوروق فادهن. اورڻيڻ برچراي طلاق تيک سلاو مپل دان کيلا هندق بر باليق سولا.
اورغ ملايو سبوت کيلا طلاق.

فربواتن سماچم اين تر باوا ۲ سمفي کزمان اسلام، جادي شرع
کيت اوبهکن حکم بکيمان برايکوت^(۱) يآيت:

افبيل سسئورغ معيکت ديري تيدق هندق مستوبهي استريئ
دئن تياد سبوت براف لام، اتو اد سبوت لبه درفد امفت بولن، مک
اورغ ايت تله برايلاء نمائ. سام اد ايلاءن ايت دئن نام الله اتو صفتن.
سفرت دکتان ”وَاللهُ اتو وَالرَّحْمَنُ لَا أَطُولُكَ خَمْسَةَ أَشْهُرٍ“ ارتين:
دمي الله اتو دمي الرحمن ساي تا ماهو ستوبهکن اندا سلما ليم بولن.
برارتيله کالو دي کات سلما امفت بولن تيدق دنماکن اي برايلاء
دان تياد برلاکو اتس حکم ايلاء چوما حکوم سومفه سهاج^(۲)

اتو دگنتوئکن (دتعليقکن) ستوبهئ دئن طلاق اومفام کتان: جيک
ساي ستوبهي اندا مک اندا تر طلاق.

حکم واجب دتقوهکن اتو دبري اي تيمفوه سلما امفت بولن
برکادان بکيتو، لفس ايت قاضي دئن فرمنتان استري بوله
مرينتهکن اي سفاي ميليه انتارا کمبالي مستوبهي استريئ سرت
مباير کفارة (دندا) کران ملغکر سومفه سباکي کفارة يمين بکيمان
اکن دسبوتکن کمدين دباب ايمان.

اتو منچرايکن استريئ ايت، مک جيک اي بردکيل جوک ائکن
مستوبهي استريئ ايت دان ائکن منچرايکنئ، هندقله دچرايکن دئن
فقسا اوله قاضي (سباکي کنتي درفدان) دئن ساتو طلاق. طلاق اين
رجعي مثالئ قاضي برکات: اکو جاتوهکن ساتو طلاق باکي فيهق
فلان کاتس فلانه، اتو اکو حکمکن کاتس فلان فد استريئ دئن ساتو

(۱) سندراتن فرمان تومن: ”اللّٰهين يولسون من نسالهم توحي اربع اشهر“. سورة البقرة آية 226. ارتين: کفد
اورغ ۲ يغ يرسومه اتس استريئ (مشتاکن تا هندق ستوبهي استريئ) هندقله دبري اي نلسواغ منوقکو سلما
امفت بولن. لفس ايت کتاله بوات فيلپهن ساله ساتو درفد دوا دئن فرمنتان استريئ، فرتام کمبالي مستوبهين
دان باير کفارة. کدوا اتو چرايکن دي، جيک ائکن قاضي بوله چرايکن.

(۲) ساي برنداغت دالم باب سومفه اين اد نيک فرکتان: ايلاء، يمين دان حلف. ايلاء، ايت دکتان سومفه تا هندق
ستوبه. يمين دکتان سومفه فد يئلاين دان حلف بوله دکتان کفد کدوان. ايلاء، خاص. يمين خاص دان
حلف عموم. تنافي ددالم البيجوري اد مپوتکن ايلاء، يمين، حلف دان قسم ايت لفظ ۲ يغ مترادف (سرورف
مضمان).

طلاق. سكيران قاضي کات دوا طلاق اتو تیک طلاق سکالیفون
نسچاي جادي ساتو سهاج. ستله قاضي منجاتوهکن حکم ایت
جاتوهله طلاق رجعي.

الْظَّهَارُ

125. فرکتان "الْظَّهَارُ" ایت دامبیل درفد فرکتان "الْظَّهَرُ"
معناش بلاکځ. مقصودش دسیني سوامي میروفاکن استریش ماچم بلاکځ
امقش سندیري تنتځ حرام دستوبهي (ماچم سوده دچراي).

ظهار این اصلش ساتو درفد فربواتن جاهیلیه جوک تر باوا
سمفي کزمان اسلام ماچم ایلاء. اورغ عرب بیلا دي مارهکن استریش
اتو بنچي اي مځکوناکن ظهار معناش فد دي حرام استریش ماچم
امقش اتو ماچم ادیق برادیقش اتو ماچم انقش. مریک مځکوناکن فرکتان
بلاکځ کران بلاکځ ایت ترغ نمق پات، مریک تیدق کات: ماچم
فروت کران بلاکځله یځ دتوځمځ. فد اورغ جاهیلیه ظهار ایت ایالیه
چراي سمرت ایلاء.

کمدین شرع کیت اوبه حکمش کفد حرام ساتو درفد دوسا بسر
افبیل اي بر بالیق، دالم بهاس عرب دسبوت "عَائِدٌ".

افبیل سنورغ برکات کفد استریش: "أَنْتِ كَظْهَرِ أُمِّي". ارتیش:
اندا سمرت بلاکځ امق ساي. تجوانش دسروفاکن استري ماچم ایبوش
دري سکي حرام دستوبهي اتو دکتان: "أَنْتِ كَرَأْسِ أُمِّي". ارتیش:
اندا سمرت کفلا امق ساي، اتو سمرت تاځن اتو کاکي اتو مان
اځکوت لاین یځ پات دځن تجوان یځ ترسبوت. لفس اي برکات دمکین
تیبا ۲ دیم تیدق دایریځي دځن طلاق اتو چراي دالم ماس کیرا ۲ سمفت
بربوات دمکین نسچاي دنماکن اي بر بالیق (عَائِدٌ) کفد استریش^(۱)

(۱) سیدان سلوم اجناع فرمان تومن: "وَالَّذِينَ يَظَاهَرُونَ مِنْ نِسَائِهِمْ ثُمَّ يَعُودُونَ لِمَا قَالُوا فَتَحْرِيرُ دِفْعَةٍ مِنْ قَبْلِ
أَنْ يَتَمَاسَا". سورة الجادله ایه 3. ارتیش: دان اورغ ۲ یځ منظرارکن استرین کمدین مریک بر بالیق کفد اف یځ
مریک کناکر مک هندقله مردھیکاکن حب سلوم کدوان برچکراما اتو بر فویا ۲ سولا.

کتیک ایت لازمله اتس کنا كفارة (سبائي دندا) دشن مردهيکاکن
سئورغ همب یغ موءمن لاکي ۲ اتو فرمفوان، سجهترا درفد چاچت یغ
مفکندالاکن کرج.

مک جیک لمه اي درفد مردهيکاکن همب دشن سبب تیدق اد همب
(ماچم دنگري کیت سکارغ) اتو اد تنافي هرکاڻ لبه مهل درفد
هرک سماس هندقله اي برفواس دوا بولن برتوروت ۲ تیف ۲ هاري
دکيرا ایکوت بولن هجریه.

سکیران تیدق ترداي جوک برفواس دشن سبب سوډه تسوا اتو
ساکیت اتو برتمبه ساکیت اتو تا تاهن هندق بوات برتوروت ۲
تیف ۲ هاري لازم کنا ممري مکانن کفد انم فوله اورغ مسکین اتو
فقیر تیف ۲ سئورغ دبري ساتو چوفق مکاتن یغ مفیغن (اساسي)
سفرت برس دان کندوم.

مک جیک تیاد اوفاي جوک تنفله كفارة ایت ترتغوغ اتس
دیرین، ننتی بیلا ۲ اد کمفوان واجبله دسمفرناکن سبراف یغ
تراوفاي.

تیدق حلال دستوبهي استري ایت سلاکي بلوم سلسي دباير كفارة
ایت (۱)

اللَّعَانُ

6. اللعان ایت اصن معنائ کوتوق، مقصودن دسینی یأیت
مفکوناکن فرکتان یغ ترتنتو انتوق بوات حجه (کترائن) باکي
اورغیغ ترفقسا منودوه اورغ یغ منچمرکن تمفت تیدورن دان مالوکن
کدودقکنش.

سبب فون دنمکن فرکتان ۲ ایت دشن لعان کران سئورغ ایت
داوتاراکن فرکتان لعنة الله کأتس جیک اي بردوستا.

(۱) ایله عاقبة اورغ سوک میکیچی جیوا مانچی. تنافي جیک اي برکات: "انما ماچم امق ساي" تجوانن تنغ
کاسبه سايغ، تو تنغ ناره اتو سبائی یغ بوکن تجوان مرفاکن تنغ حرام دستوبهي، ایت بوکن طهار نان.

افبیل سوامي منودوه استريڻ يڻ مُحَصَّنَه دڻن برزنا واجب
دکناکن اتسڻ حکومن يڻ دسبوت حد قذف (حد تودهن)، کچوالي
اي اد محفوڻاي سقسي يڻ چوکف بيلائڻن يايت امفت اورغ لاڳي ۲،
کتیک ايت کوکوره حد قذف اتسڻ ايت (۱)

حکومن اتو حد قذف جيڪ استري ايت محصنه ايا له دروتن
سبايق لافن فوله روتن دان جيڪ تيدق محصنه حکومن تعزير (درا)
سفرت جيل، دندا دان سباڳيڻ (۲)

مڪ جيڪ اي تيا دافت معاداکن سقسي يڻ ترسبوت کناله اي
برلعان دڻن داجر اوله قاضي دمکين بوپيڻ:

”أَشْهَدُ بِاللَّهِ إِنِّي لَمِنَ الصَّادِقِينَ فِيمَا رَمَيْتُ بِهِ زَوْجَتِي
مِنَ الزَّانَا“

ارتين: ساي برسقسي دڻن الله بهواس ساي درفد اورڻيڻ بنر فد

اف يڻ ساي تودوه کاتس استري ساي سفلانه دڻن برزنا. اين

جيڪ استري تيدق اد دسيتو، اتو استري ساي اين جيڪ اي اد دسيتو.

سنه دلاکوکن لعان اين ددالم مسجد، داتس مبر دان دهدفن اورغ
رامي سکورغ ۲۸ امفت اورغ کران معتکن حکم بردوستا. دان جيڪ
اد اتق يڻ هندق دنافيکن کناله سبوت سکالي دالم چاکف ايت
سفرت کتاڻ: ”بهوا اتق اين اتو ايت، اتق زنا بوکن اتق ساي.“

هندقله اي پرکات دمکين ايت امفت کالي، کمدين فد کالي يڻکلیم
يڻ فقها بيس سبوت:

(۱) پسندراڻن فرمان نومس ”والدين يومون ازواجهم ولم يكن لهم شهداء الا انفسهم فشهادة اجيم اربع شهادات بطم
انه لمن الصادقين“ متک اخير ايه 6، 7 دان 8 سورة النور. مقصودن: دان اورغ ۲ يڻ منوده استريڻ (برزنا)
مد حال مريڪ تيدق اد سقسي جوما ديرين سنورغ سهاج، کاله سنورغ درفد مريڪ برسقي دڻن الله اعلت
کالي برسقي ميناکن اي درفد اورڻيڻ بنر

(۲) محسن ايت اصل معنائ اورڻيڻ ترکاڙل، مقصودن دسبني اورڻيڻ مکلف، مسلم، مردهيڪ دان نفسون بايڪ. دان
يڻ تيدق محسن ايا له اورڻيڻ مکلف، مسلم، مردهيڪ تنافي نفسون تا بايڪ، ليکورغ معنائ اورڻيڻ چوراڻ
دالم باب حد زنا محسن اورڻيڻ سوده مراس وطی دڻن نکاح يڻ صح، فرموانن دسبوت محصنه.

‘وَعَلَى لَعْنَةِ اللَّهِ إِنْ كُنْتَ مِنَ الْكَافِرِينَ’ اړتیش: بارغ دلعنتکن
الله کاتس ساي کیران ساي بردوستا.

سېلوم دلاکوکن چاکف یخ اخیر این سنة قاضي مغيثکن دي
دغن برکات: ايغت بأيك ۲ بهوا عذاب الله داخرة ننتي لبه بسر دان لبه
دهشة درفد عذاب ددنيا این.

تودوه برزنا این سام اد دغن لفظ تفت (صریح) سفرت اندا برزنا
تياد برکھندق کفد نية، اتو لفظ قياسن (کنایه) سفرت اندا سوده تيا
دارا لاکي برکھندق کفد نية. جيك نية منودوه ترماسوقله دالم
حکم منودوه دان کالو تيدق نية منودوه تيدقله دحکمکن منودوه.

بيلا سوامي سوده برلعان بکيمان یخ ترسبوت ایت برلاکوله
ليم حکم کاتس:—

(ا) کوکورله حکومن حد منودوه درفدان.

(ب) واجبله دکناکن حکومن حد زما کاتس استريش.

(ت) ترچرايله استريش ایت سچارا اوتوميتيک دان فوتسله تروس
فرهوبشن انتارا کدوان، تيا د واجب باکيش نفقه سکاليفون
مقندوغ دان تيا د ترحق مندافت فساك.

(ث) ترنافيله انق یخ دتودوه (جيك اد) درفد سوامي، تيدق ترنافي
درفد ايبو.

(ج) دحرامکن انتارا کدوان برنکاح سمولا (حرام) یخ برککالن
سلملمان. دالم حديث ابو داود: ‘‘الْمَتْلَاعِنَانِ لَا يَجْتَمِعَانِ
أَبَدًا’’. اړتیش: کدوا اورغ یغثله برلعان تا بوله برهيمفون
سلملمان.

ننتخ استري فول بوله لفس درفد تودهن حد (حد قذف) دثن
برلعان جوک سلفس لعان سوامي، يآيت برکات:

”أَشْهَدُ بِاللَّهِ أَنَّ فُلَانًا هَذَا لِمَنْ الْكَاذِبِينَ فِيمَا رَمَانِي بِهِ
مَنْ الزَّانَا“.

ارتیش: ساي برسقي دثن الله بهوا فلان اين درفد اورغيخ
بردوستا دالم تودهنش کفد ساي معتاکن ساي برزنا“، سام ماچم
سوامي تادي يآيت برکات امفت کالي دان فد کالي يثکلیم سلفس
دنصيحه اوله قاضي ”وَعَلَيَّ غَضَبُ اللَّهِ إِنْ كَانَ مِنَ الصَّادِقِينَ“.
ارتیش: بارغ دمورکاي الله کأتس ساي کيران اي دري اورغ يغبئر
(دالم تودهنش معتاکن ساي برزنا) (۱) کات ۲ اين تيدق بوله داوبه ۲
دثن فرکتان لاءين.

منکل تله دلاکوکن دمکين ايت ترلفس له استري درفد حد تودهن
دان تر فولقله دوسا کأتس سياف يث بردوستا.

الْعِدَّةُ

127. فرکتان ”الْعِدَّةُ“ ايت دامبيل درفد فرکتان الْعِدَّةُ معنائ
بيلائن. مقصودن فد شرع يآيت نام باکي سوات ماس يث اورغ
فرمفوان کنا منوئگو دالم ماس ايت انتوق متهوي ککوسفن
رحيمن (2)

فرمفوان يث واجب برعده دثن سبب ترفيسه دري سوامين ايت اد
دوا ماچم (فرتام) ترفيسه دثن سبب ماتي سوامي. (کدوا) ترفيسه
دثن سبب برچراي هيدوف.

(1) ماس سوامي برکات فد کالي يثکلیم منکوناکن فرکتان ”لَعْنَةُ اللَّهِ“ دان ماس استري برکات فد کالي يثکلیم
منکوناکن فرکتان ”لَعْنَةُ اللَّهِ“ رهسان کلامن برزنا ليه بر دوفد کلامن منودوه. گران مورک ايت منجوئکن
کلد منجبل تيندلقن منکل لعنة ايت منجوئ کلد کوتوق سهاچ، جادي مناسبه دلقن دلتب يث ساهيغ.
بيجوري 2 مورک 172.

(2) اين فد فرمفوان يثبوله منسوئغ، اتو انتوق لندا برسبه دسبکين سوامي ماتي، اتو گران سهاچ؟ طاعة اکن فرقه
الله فد فرمفوان يث فونس داره.

جيك تر فيسه دښن سبب ماتي سوامي حڪم:

(۱) جيك اي مځندوځ عدهڻ ايا له دښن لاهير انځن اتو انځن ۲ ځيڻ
كمبر سڪاليفون انځن ايت ماتي.

(ب) جيك تيدق مځندوځ عدهڻ ايا له امفت بولن سفوله هاري.

جيك تر فيسه دښن سبب چراي هيدوف حڪم:

(۱) جيك اي مځندوځ سام جوځ عدهڻ يا ايت دښن لاهير انځن.

(ب) جيك اي تيا د مځندوځ حڪومڻ اد هوراين:-

(۱) فرمفوان ايت ماسيه بر حيز لاکي. مک عدهڻ ايا له تيک
کالي سوچي ځيڻ دسبوت تيک قروء^(۱)

اومقام برچراي دالم سوچي عدهڻ بوله سلسي سبائيک سهاج
ماسوق حيز يفتيک، اتو برچراي دالم حيز اتو نفاس عدهڻ
سلسي سبائيک ماسوق سهاج حيز يفتکامفت، ځيڻ باقيڻ (باقي
حيز) ايت تيدق دکيرا قروء لاکي.

(۲) فرمفوان ايت سوده فوتس داره، اتو ميمځ بغسا تيا د حيز،
اتو ميمځ بغسا سنتياس برداره تيا د دافت دببذاکن مان داره حيز
اتو داره استحاضه، اتو کانځ ۲ کچيل، عدهڻ تيک بولن هلايه^(۲)
سکيران سدځ اي منجالني عده دښن بولن تيبا ۲ کلوار حيز نسچاي
کنا فينده کفد عده قروء، سباليقڻ جيك سوده سلسي بر عده دښن
بولن تيا داله فايه اف ۲ لاکي.

(۱) گورو ايت جمع باکي فر. معنان سوچي ځيڻ مځندوځي معنا حيز سجارا برسکوتو (قروء ايت معنان سوچي مان
حيز) اومقام بولا دسبوت فرمفوان ايت سوده دافت سڪالي حيز مان سڪالي سوچي معنان تله برلاکو لدان
سالي قروء.

(۲) هلايه معنان دکيرا ايکسوت مات بولن (برکن دکيرا هاري) سورت بولن محرم، سفر مان ربيع الاول سڪاليفون
اد بولن ځيڻ کورځ هارين دوفد تيک فوله تيا داله مغاف جيک کيتون برچراي برمولا هري اول بولن چوگله
عدهڻ دکيرا هري مولا بولن برچراي، تنافي کالو برچراي فو فرتخان بولن سورت برچراي فو فرتخان محرم
لغوله اد دوا مات بولن کيدين يا ايت سفر مان ربيع الاول، يفتکين هندقله دچوگلهڻ فچامن دوفد محرم دښن
فچامن دوفد ربيع الاخير دښن دکيرا تيک فوله هاري، جادي هابيسله عدهڻ فو فرتخان ربيع الاخير.

حکم این سموا جیک فرمفوان ایت تله دستوبهي، اد فون جیک
تيا د دستوبهي هڅک برچراي تيا داله عده باکيښ.

ترماسوق دالم کات لاهير انق ایت ايا له لاهير داکیڅ سکومفل یڅ
دسبوت دالم بهاس عرب مضغه (کوکور) یڅاد روف بنتوق مانسي
یڅ هالوس، مک جیک بلوم اد روف بنتوق یڅ بوله دلیهت تتافي فد
فنداقت بیدان اتو اورثیڅ بیجق دالم فرکارا برانق مڅاکن ایت ايا له
فونچا اصل مانسي سکیران تیدق کوکور تنتو جادي انق نسچاي
سلسيله عدهن دڅن کوکورن مضغه ایت کران رحیم جادي سوچي
(کوسوڅ).

فرمفوان دالم عده

128. اداله فرمفوان یڅ ددالم عده رجعيه واجب اتس بکس سوامیښ
مېدیاکن تمفت تیڅکل دمان تمفت اي دچرایکن سکیرا ۲ دکهندقکي
کاوالن بکس سوامیښ، ایتفون جیک تمفت ایت سسوي دڅندي،
سکیران تیدق سسوي اي بوله میلیه سام اد تیڅکل دسیتو اتو منتا
فینده کتمفت لاین یڅ مناسبه.

دمکین جوا واجب مېري نفقهښ (بلنجا ماکن) یڅ مناسبه دان یڅ
لایق منوروت کادان بکس سوامیښ تنتڅ سنڅ دان سوسهښ اتو
فرتقاھنښ.

۱. انلاکي واجب مېري فکاین دان لاین ۲ بلنجا کران کادانث سام
ماچم استري کچوالي الت سولیق (تیدق واجب)، ملیکن فرمفوان
ایت نسور مک تیدق واجب نفقه دان تمفت تیڅکل سام اد نشوزښ
ددالم عده اتو دري سچق بلوم برچراي. اتو برفینده کفد عده لاین
سفرت عده ماتي کران عده ماتي تیدق واجب نفقه.

منکل فرمفوان یڅ ددالم عده بائن دڅن سبب خلع، اتو چراي طلاق
تیک اتو فسڅ واجب دسدیاکن تمفت تیڅکلن سهاج، تیدق واجب نفقه
دان لاین ۲ بلنجا ملیکن اي مڅندوڅ کتیک ایت واجب نفقهښ دڅن
سبب مڅندوڅ.

اد فون فرمفوان یغ ماتي سوامیښ تیدق واجب مندافت نفقه بهکن واجب اتسښ برکابوځ یغ دسبوت دالم بهاس عرب ”احداد“ یأیت تیدق دبولیهکن اي برهياس سفرت ماکي فکاین یغ برورن دښن تجوان هندق برسولیق، تنافي کالو فاکي کاین یغ برورن تیدق دښن تجوان برسولیق تیدقله مغاف، تیدق بوله ماکي فرهياسن سفرت کلخ دانسباکښ وقت سیخ هاري، سلما دالم عده.

دانجوک تیدق دبولیهکن اي ماکي باو۲وان یغ واثمي فد بدان، فکاین دان مکانن، برچلق دښن چلق ورن هیتم تنافي چلق ورن فوتیه کران بوات اوبت تیدق مغاف دفاکي وقت مالم دان کنا کست افبیل سوده سیخ.

اورغ فرمفوان دلولسکن برکابوځ دښن سبب کماتین کلوارگان یغ قریب اتو اورغ لاین تیدق لبه درفد تیگ هاري. دان حرام دلاکوکن لبه درفد تیگ هاري دښن قصد برکابوځ، تنافي جک تیاد قصد ایت تیاداله مغاف.

واجب اتسښ سنتیاس دودق درومه (جاښن کلوار دري رومه) دمان تمفت اي برفیسه دان کدودقکښ لایق دښندي، کچوالي اد حاجت سفرت کلوار کران مبلي مکانن، فکاین دانسباکښ.

دلولسکن اي کلوار وقت مالم کرومه جیرانښ کران مقام، برېوال۲ دان سباکښ دښن شرط بالیق تیدور درومهښ مالم ایت جوک.

هاروس جوک اي کلوار کران تاکوت دکڅکو کسلامتنښ اتو انقن دان لاین۲ حال یغ بوله مروسقکي مروءښ اتو پاواښ.

فرمفوان یغ منیغکلکن برکابوځ تیدق ترجس عدهښ تنافي بردوسا.

جیک استري دافت خبر بهوا سوامیښ منیغکل دنیا سلفس امفت بولن سفوله هاري تیاداله واجب اتسښ برکابوځ کران سوده هابیس عدهښ.

دالم کتاب۲ فقه اد مپوتکن ساتو فصل فرکارا ”اسْتِبْرَاءُ“، معنائ دالم بهاس ملایو ”منتا لفسکن“ یأیت معنا فد لغة. دان معنائ فد شرع یأیت منوځکو سوات ماس انتوق دکتهوي برسیه

(ککوسوځن) رحيم سهيا فرمفوان اتو دسبوت جاريه. ماچم عده فد
فرمفوان مردهيک.

اوله کران سهيا اتو همب تيدق اد دالم نکري کيت مک ساي
چاتکن چريتان دځن رځمکس انتوق معلومن سهاج دسيني يایت:-

بارځسياف ممفراوليهي جاريه (سهيا فرمفوان) سام اد اي بلي
درفد اورغ لاین اتو دفراوليهي درفد فساك اتو درفد وصية اتو
درفد هييه اتو سباکيښ. فد حال جاريه ايت بوکن استريښ تيدقله
دلولسکن (حرام) دسنتوه دځن سرت مرت افتهلاکي هندق دستوبهي.
ملينکن کناله لبه دهولو داستبراء کن دي (دبرسيهکن رحيمځن)،
جیک اي دري اورځيځ برحيض کنا استبراء سکالي حيض سکاليځون
اي ماسيه انقدارا، دان جیک اي ماسيه کچيل اتو يځ سوده فوتس
داره کنا استبراء سلما سبولن دان جیک اي مځندوځ کنا استبراء دځن
لاهير انق، لفس ايت بهاروله بوله دستوبهي.

النقه

129. فرکتان نفقه ترکنل دالم بهاس ملايو دځن معنا بلنجا اتو سارا
هيدوف. فرکتان نفقه ايت دامبيل درفد فرکتان اتفاق مقصودځ
مبيري بلنجا اتو سارا هيدوف اتو مبيائي.

اداله نفقه ايت تربهاکي کفد دوا بهاکين:-

فرتام - نفقه يځ واجب باکي مانسي اتس. ديريښ سنديري. افبيل
اي ممفو کناله اي مندهولوکن انتوق ديريښ سنديري درفد يځلاين.

کدوا - نفقه يځ واجب اتس مانسي انتوق اورغ لاین.

برکات امام نووي دان امام رافعي: سبب ۲ واجبښ نفقه ايت تيک
فرکارا:-

(فرتام) نکاح. (کدوا) قرابة. دان (کتیک) مميلیک.

نققه دثن سبب نكاح

مك دثن سبب نكاح، واجب اتس سوامي مبري نققه استري يڅ مپره ديري دثن سمفرن - دالم بهاس عرب دسبوت تمكين. مك جيڪ مپره ديري دثن تياد سمفرن سفرت مپره فد وقت يڅترنتو تيدق فد وقت يڅلاين، اتو مپره فد وقت مالم سهاج سيڅ تا ماهو، اتو دتمفت يڅترنتو سهاج تيدق دتمفت يڅلاين نسچاي تياد واجب سواميڻ ممباير نققهڻ.

نققه استري ايت دائمكرن منوروت كادان سوامي (مڱيڪوت كادان كاواڻڻڻ). جيڪ اي سڻورڱ يڅ سنځ كنالو اي مبري دوا چوفق سهارې درفد مڪانن يڅ بياس دماڪن اولو اورڱ ۲ دتمفتڻ سفرت برس دان ڪندوم.

واجب جوڪ برسام ايت لاءوق فاولڻ مڱيڪوت عاده بياس ترماسوقله ميق، ڪولا دان لاءين ۲ دان مڱيڪوت كادان موسيم سفرت موسيم فانس مڪانن موسيم فانس دان دموسيم سڄوء مڪانن موسيم سڄوء.

دانلاڪي واجب دبري فڪاين انتوق موسيم سڄوء دان موسيم فانس مڱيڪوت عاده يڅبرلاڪو دتمفتڻ سفرت باجو، ڪاين، سلوار، تودوڱ، ڪاسوت دان لاءين ۲، دان واجب دڪنتي تيف ۲ انم بولن.

واجب جوڪ دسدياڪن همفران، تمفت تيدور، تيلمڻ دان لاءين ۲ يڅ برسڱوت فاولت دثن بيليق تيدور.

جيڪ سوامي ايت اورڻيڅ سوسه واجبلو اي مبري مڪانن ايت سچوفق سهارې سرت دثن لاءوق فاولڻ يڅ فادن دثن هيذوف اورڱ سوسه، دمڪين جوا فڪاين يڅ لايق اتس قدرڻ.

جيڪ اي اورڻيڅ سدرهان كهيدوفڻڻ كنالو اي مبري سچوفق ستڻه فد سهارې دان جوڪ لاءوق يڅ سدرهان، دان فڪاين يڅ فاتوت دان سدرهان انتارا اورڱ يڅ سنځ دان يڅ سوسه.

سلاين درفد نفقه دان لاءوق فآوق يڅ ترسبوت واجب جوځ اتس
سوامي مېدياکن الت ۲ ماسق، سمرت فریوق، دافور دان لاین ۲،
دمکین جوا الت ماکن مینوم سمرت فیځکن، مځکو، کلس دان سباکیڅ
سکیراڅ استري ایت درفد کولځن اتو کلوارک اورځیځ بیاس
برخدام (فمېنتو رومه) کناله سوامي مقاداکنڅ.

تننځ واجب نفقه بکیمان یڅ ترسبوت دهولو ایت ایاله فد استري
یڅ ماکن براسیځ سندیري. اد فون جیک مریک ماکن برسام ۲
سوامي بکیمان یڅ باپق برلاکو فد اورځ سبله سینی مساله نفقه یڅ
ترسبوت تیدق تیمبول.

دالم مساله نفقه این سکیراڅ سوامي تیدق مغو فد ماس یڅ
اکنداتڅ، مک استري بوله فیلیه سام اد برصبر دځن برلنجا درفد
هرتاڅ سندیري (جیک اد) اتو برهوتڅ اتس کیرا ۲ سوامیڅ.

اتو فسخ نکاح دځن مقادو کفد قاضي اتو اورځیځ دلننیق منجادي
حاکم (منوروت شرط ۲) منننا فسخ، جیک ثابت بهوا سوامي تیدق
مغو ممباير دځن اقرارڅ اتو دځن اد سقسي هندقله قاضي ممبري
تیمفوه تیګ هاري مسکیفون سوامي ایت تیدق منننا تیمفوه، تجوانڅ
دبوات بکیتو کران هندق میقینکن بتول تیاد کمفوانڅ.

ستله سلسي تیګ هاري تیاد جوځ اي ممبايرڅ بولیله استري
ایت مقادو سمولا کفد قاضي فد هاري یڅ کامفت، کتیک ایت
بولیله قاضي اتو محکم ممفسخن نکاحڅ سمرت کتاڅ: "اکو
فسخ کنله نکاح اڅکو دري سوامي اڅکو" اتو استري ایت ممفسخن
دیريڅ سندیري دځن ایډین قاضي دځن برکات "ساي فسخنله نکاح
ساي دځن سوامي ساي".

افبیل تله دلاکوکن فسخ ایت ترفیسهله انتارا کدواڅ سچارا فسخ
بوکن سچارا طلاق معناڅ بیلاځن طلاقڅ تیدق ترجس.

اد فون کتیادان مغو سوامي دریحال نفقه فد ماس یڅ لمفاو تیاد
ملولسکن استري برفسخ دځن سببڅ.

دمکین جوا استري بوله فسخ نکاح جیک سوامي تیدق مغو ممباير
مسکھوین سبلوم مستوبهي دي، تنافي جیک دکتهوین سوامي ایت

ميڻڻ تانمفو ممباير مسكهوين سبلوم عقد نكاح نسچاي تياڊ هاروس
اي برفسخ.

نققه دڻن سبب قراٻه

سبكيماڻ واجب اٿس مانسي ممبري نققه انٿوق اسٿري، بكيٿو
جوڪ واجب اٿس ممبري نققه انٿوق قراٻٿن. قراٻه ايت مڻندوئي
باف، ايبو ڊان ڊاتوءَ ڪاٿس ڊسبوت اصول (اصل) ڊان مڻندوئي
انق ۲ چچو ڪباوه ڊسبوت فروع (چواڻن) تيڊق ڪيرا لاکي ۲ ڪه اتو
فرمفوان، مواريٿي ڪه اتو تيڊق، سام اڪام اتو تيڊق، ڊسيني تيڊق
ترماسوق سودارا ڊان باف سودارا.

مڪ فروع واجب مڻڻڪوڻ نققه اتو بلنجا ماڪن اتو سارا
هيڊوف اصولن دڻن ساله ساٿو ڊرڊ ڊوا شرط. فرتام - ڪفقيران
ڊان توا. ڪڊوا - ڪفقيران ڊان ڪيلا اتو ساڪيت اتو بوت. باف اتو
ايبو اتو ڊاتوءَ تيڊق بوله ڊفقسا بڪرج سڪاليفون اي بوله بڪرج
جاڊي نققهن ڻندقله (واجب) ڊتڻڪوڻ اوله انق اتو چچو.

مڻڪل اصول فول واجب ممبري نققه فروعن دڻن ساله ساٿو ڊرڊ
ٽيڪ شرط: فرتام - ڪفقيران ڊان ڪچيل. ڪڊوا - ڪفقيران ڊان لمه
تياڊ ترڊاي بڪرج. ڪٽيڪ - ڪفقيران ڊان ڪيلا.

سبولٽ سوارا علماء مڻٽاڪن تياڊ واجب باف مڻڻڪوڻ نققه انق
يڻ سوده بالغ ڊان اڊ ممفوڀاي اوسها. ڊمڪين جوا تياڊ واجب جيڪ
تياڊ بڪرج ڊسي سي فنڊافت علماء يڻ رامي.

نققه دڻن سبب مميليڪ

جيڪ سسٿورغ اڊ مميليڪي سهيا اتو بناٽڻ سڦرت ڪوڊا سام
اڊ دڻن ڊبليڻ اتو دڻن جالن ڊافت فساک اتو ڊبري اورغ اتو سباڪيڻ
واجبه اٿس اورغ ايت ممبييائي ماڪن مينومن دڻن سچوڪڦڻ. تياڊ
هاروس اي ممبرٽڪن سهيا اتو بناٽڻ ايت ممبوات ڪرج برٽ ۲ يڻ اي

تيدق ترداي، اتو دسوروه برجالن سفنجع ماس دئن تيدق برهنتي
يعدمكين ايت اداله حرام.

الْحَصَانَةُ

130. فرکتان اَلْحَصَانَةُ ايت دامبيل درفد فرکتان "اَلْحِضْنُ" معنائ
فلوق، داکف دان کيليق. دان فد شرع معنائ مملهارا اتو مېلا
اورئميغ تياد بوله هيدوف دئن برسنديري (تياد تاهو مغاول حال
کادان ديرين) انتوق کبايقکش دان منولق بندا يغ مضر تکندي
سفرت کائق ۲ دان اورغ کيلا.

اومقام منديکن، ماکيکن فکايين، ملایان ماکن مينومش، منيدورکن
ماسوقکن کدالم بواين، مشجوتکن دانسباکيئن، يثمان کرج ۲ اين
لبه لايق دان سسواي دئن اورغ فرمفوان، کران مريکثيت برصفة
فپايغ، لمة لمبوت دان فندي منديدیق دئن تابه هاتي دان صبر.

افبيل سسئورغ برفیسه دئن استريئن، سام اد دئن طلاق اتو
فسخ اتو لعان اتو برفیسه دئن سبب ماتي فد حال اي اد انق درفدان
مک بکس استري ايت لبه لايق دان ترحق مملهارا انق ايت، تيدق
بوله دبري کفد اورغ لاین کچوالي اي ائکن مملهارا. منکل
بلنجا فليهاران ايت ترتعکوغ ائس اورئميغ واجب منعکوغ نفقه
انق ايت.

سکیرا بکس استري ائکن مملهارا، اتو اي تيدق براد ددالم
نکري، اتو ماتي اتو کيلا برفيندهله فليهاران ايت کفد ايئون (توء
فرمفوان باکي بودق ايت)، جيک تياد، برفينده کفد توء فرمفوان
يغلاين يغ، راريئي دان جيک تياد جوک برفينده کفد يغلبه دکت
درفد سودارا فرمفوان.

برککالنه حق مملهارا ايت کفد بکس استري سهکک عمور
بودق ايت توجه تاهون يعني سهکک اي ميز. لفس ايت دبري اي
ميلييه (سنة) انتارا امقش دان بفاش، سياف يغ دفيليهش کفداپاله
دسرهنکن مملهارا بودق ايت. تقدیرش اي ميلييه کدوا ۲۰ سنکالي

کناله داداکن اوندي دان دبریکن سیاف یغ کلوار اولدیش، دان سکیراڻ بودق ایت ائگن میلیه مان ۲ ساتو مک ایبوڻ جوک لبه برحق.

حکم این جیک کدوا ۲۸ (ایبو دان باف) لایق باکی مملیهارا بودق ایت دڻن تیاد صفة ککوراڻن سمرت کیلا مک جیک اد صفة ککوراڻن فد ساله سئورڻن هندقله دسرهکن بودق ایت کفد تولنڻ (یغ تا کیلا) سلما اد صفة ککوراڻن ایت.

جکالو باف بودق یقتله ممیز ایت تیدق اد بولیلهه دبری ای فلواغ میلیه انتارا داتو، لاکي ۲۸ دڻن ایبوڻ، دان جیک داتو، فون تا اد بولیلهه ای میلیه انتارا سودارا اتو باف سودارا دان ایبوڻ.

شرط اورڻیغ برحق مملیهارا کانتق ۲ ایت انم فرکارا:—
فرتام — برعقل، مک تیدقله بوله اورڻیغ کیلا سام اد کیلاڻ سفنجع ماس اتو بر فوتسر ۲ کچوالی سکجف ۲ اومقام سهاری دالم ستاهون تیدقله هیلج حق.

کدوا — مردهیك، مک تیاد حق فرمفوان یغ سهیا.
کتیک — براکام، مک تیاد حق فرمفوان یغ کافر هندق مملیهارا انق یغ مسلم.

کامفت — اد صفة کعادیلن، مک تیدقله ترحق اورڻیغ فاسق دان اورڻیغ تیاد امانه (خیانه).

کلیم — کادانڻ براد دتمفتڻ (برمقیم)، مک تیدقله ترحق اورڻیغ مسافر.

کانم — ایبو ایت ماسیه تتف بوجع، مک جیک ای برکهوین دڻن اورغ لاین یغ بوکن محرم کفد انقڻ کوکورله حقڻ مملیهارا انق ایت، تتافی جیک ای برکهوین دڻن محرمڻ سمرت باف سوداراڻ (اومقام برسالین تیکر) تیاد کوکور حقڻ ایت.

مک جیک کورغ ساتو شرط درفد شرط ۲ یغ انم این سمرت تیسق مفرجاکن سمبهیغ، کوکورله حقڻ مملیهارا انق ایت کران ایان تله جادی فاسق دڻن منیغکلکن سمبهیغ.

سېلوم دتوتف فڅکل کدوا این، سوکاله ساي مېتاکن بهوا
 مساله ۲ یڅ داوتاراکن کباپکنش فتيق درفد کتاب ابن قاسم دان
 حاشیه ابراهیم البیجوري. مان ۲ مساله فرض تقدیر اتو مساله ۲
 یڅ رومیت ساي تیاد سنتوه کران یأیت ترفولڅ کفد یڅ بیجقسان
 سهاج.

الحمد لله سهڅک دسیني تمتله فڅکل یڅکدوا این.

بارغ دکړنیاکن الله کیت دافت فرتنجوق کجالن یڅبئر دان
 لوروس دڅن مفرجاکن سکل فرینتهڅ دان منیڅکلکن سکل لارائمن،
 بعون الله وقوته ولا حول ولا قوة الا بالله العلي العظيم. وصلى الله
 على سيدنا محمد وعلى اله وصحبه وسلم.

ان شاء الله اکن معیریڅي فڅکل یڅ اخیر، فڅکل یڅکتیک.

ا. د. ۱ صفر ۱۴۰۴.

ب. اویمبر ۱۹۸۳.

کندونم ایدامن فشتوت II

مولک

83	باب النکاح
86	روکن ۲ نکاح
87	مسأله رمفاین مثنای سقسی
88	یغبرکواس منجادی ولی
89	سوسونن ولی
91	ولی مجبر
92	تکامن منجادی ولی
93	چواغن ۲ مسأله مثنای ولی
95	کفاء (سطرف) دالم نکاح
97	فرمفوان یغ حرام دکهونی
99	حرام دغن سبب برسمندا
101	سوسوان یغ مفرامکن نکاح
104	برکھوین دغن کتابیه
106	خیار دالم نکاح
108	اعفانف (مبایقکن نفسو)
109	صداق اتو مسکھوین
110	ولیمه العرس
112	بریلخ استری (فولیکامی)
114	کیلیران دان نشوز
118	شقاق (تکغ فرسلیسیهن)
120	الخلع (تبوس طلاق)
124	الطلاق
127	تعلیق طلاق
128	طلاق سنی دان بدعی
129	الرجعه (رجوع)
130	التحلیل (برچینا بوت)
131	الایلاء (برسومفه تا هندق ستوبه)
133	انظهار (مپروفاکن استری دغن ایبو)
134	اللعان (برلن۲)
137	العد
139	فرمفوان دالم عد
141	النقه
145	الحضانه (مبیهارا اتق)

مولک

1	جوابلی دان حکمن
1	روکن جوابلی
4	جوال معاطاه
4	شرط فد ایجاب قبول
6	شرط باکی اورغیغ برعقد
8	شرط فد بارغیغ دغقدکن
12	چارا ۲ ملیهت
13	ربا دان حکمن
17	خیار دان حکمن
21	بارغ جوالن سبلوم قبض
22	جوال تولیه، اشراک، مراهجه دان محاطه
24	جوال اصول دان بواه
25	فرسلیسیهن انتارا یغبرعقد
26	جوال سلم
29	باب القرض (برهوتغ)
32	باب الرهن (کادیان)
36	باب شرکه (برکوغسی)
39	باب وکاله
43	وکاله مطلقه
46	وکاله مقید
48	وکاله دان کبودتکنن
50	باب العاریه (فینجم مینجم)
54	باب القراض (مضاربه)
61	قراض بوله فسخ
62	باب الاجاره (سیوا مییوا)
64	بهاگین اجاره
66	الجماله (ریواد)
69	مسأله رمفاین (مثنای جماله)
70	المخابره دان المزارعه
71	احیاء الموات
75	الهبه دان حکمن
77	مسأله رمفاین مثنای هبه
78	اللقطة (جمفا بارغ چیچیر) دان حکمن
81	القیط (جمفا بارغ تربواغ)